LETO XI. ŠT. 29 (511) / TRST, GORICA
ČETRTEK, 27. JULIJA 2006

NOVI GLAS

SETTIMANALE
Poste Italiane S.p.a. - Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, DCB (Padova)
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE PADOVA - ITALY

CENA 1 EVRO

www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Uvodnik

Andrej Bratuž

Podobe letošnjega poletja

Letošnje poletje nam je prineslo hudo vročino, ki nas pesti že cele tedne, in zraven škodljivo sušo, ki uničuje pridelke in pospešuje požare.

Pogled na naše kraje, od Križa na Tržaškem mimo Doberdoba do Mirna in Gorice, kjer na požganih površinah na obeh straneh glavne ceste ležijo črne ciprese, je zares žalosten. In nazadnje še več dni trajajoči in s težavo pogasljivi požari na goriškem Krasu onkraj meje, od Komna do Branika, ki so doslej uničili že nad 900 hektarov zelenih površin. Ponekod so poljski pridelki stoodstotno uničeni. Kolikor je mogoče, rešujejo to obupno stanje hitre in skupne reševalne akcije. Na slovenski strani se na stotine gasilcev iz vse Slovenije na vse načine trudi, da bi požare ukrotili. Pomoč prihaja tudi z naše strani. Za take priložnosti opremljeno letalo neprestano zajema vodo iz morja in jo prevaža na pogorišča. Na obeh straneh pomaga še vojska, pa tudi domačini, kakor kdo more in zna.

Če bi želeli v zadnjih tednih najti kaj bolj optimističnega, bi lahko omenili uspehe na letošnjih maturah na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu in Gorici. Na desetine naših maturantov (nekateri z odličnim uspehom) se je poslovilo od svoje šole in zdaj načrtuje bodočnost npr. na kaki univerzi ali na delu.

Podčrtati velja tudi zanimive pobude, ki vsako leto razgibajo kulturno življenje v deželi, od mest do manjših krajev. To so že ustaljene mednarodne prireditve, npr. tekmovanje zborovskega petja Seghizzi, Mittelfest v Čedadu in Topolovo v Benečiji. V začetku julija je bil v Števerjanu priljubljeni festival narodno-zabavne glasbe. Potem so tu raznovrstne gledališke predstave, npr. Gledališče pod zvezdami v Štandrežu in zdaj še filmski festival na Goriškem gradu. Tudi na Tržaškem je v kulturnem pogledu živahno: raznovrstni koncerti, npr. nedavni v devinskem gradu, uspešna pobuda Arteden in še marsikaj. Med omenjenimi prireditvami je kar nekaj časa zaposlovala organizatorje ter goriško in novogoriško občinsko upravo stoletnica Bohinjske proge s številnimi spremljevalnimi, zlasti glasbenimi večeri ob odprti meji pred svetogorsko železniško postajo.

V tem času je v Tinjah na Koroškem potekal prvi del Drage mladih, drugi pa bo, kot običajno, v začetku septembra ob Dragi 2006 na Občinah. Potekajo tudi priprave na skorajšnji skavtski jamboree, ki bo v Terski dolini. Kakor vidimo, kulturne dejavnosti po napornem delovnem letu tudi v najbolj vročem poletju ne zamrejo.

Tudi v verskem pogledu je ta poletni čas razgiban. Na Goriškem smo imeli novomašniško slavje, na Tržaškem slovesnost na Vejni, na Sv. Višarjah bo vsakoletno srečanje Slovencev iz domovine, zamejstva in zdomstva. Te dni so v Lurdu romarji goriške nadškofije. Letos se romanja prvikrat udeležuje zares lepo število romarjev iz Slovenije. Tudi na ta način se odpravljajo meje. Še malo, pa bo tu september, ko se napoveduje, poleg že omenjene Drage, cela vrsta prireditev. Začele se bodo koncertne sezone, na novo bo oživelo delovanje pevskih zborov itd. Čakajo nas še prireditve ob Gregorčičevi stoletnici, pri nas npr. odkritje spomenika v goriškem Ljudskem vrtu, v bližnjem Gradišču pri Prvačini pa večja spominska proslava.

Če moremo, si privoščimo vsaj nekaj dni resničnega oddiha, saj nas čaka še veliko dela.

Tržaški zaliv tarča energetskih iger

Bodo načrtovani plinski terminali skalili odnose med Slovenijo in Italijo?

Foto MR

Plinski terminali proti krški nuklearki

Menda so nekatere igrice v politični šahovski logiki povsem običajne. Primeru le-teh smo bili priča v sredo, 19. julija, ko je bila v deželnem svetu avdicija 4. komisije F-Jk, ki je med drugim pristojna za okolje, energetiko in prostorsko načrtovanje. Deželna komisija je namreč gostila predstavnike slovenskega ministrstva za okolje (direktorja direktorata za okolje Radovana Tavzesa in svetovalca Jureta Likarja) z namenom, da bi spregovorili o stališčih slovenske vlade glede plinskih terminalov, ki ju družbi Endesa in Gas natural nameravata zgraditi v Tržaškem zalivu. Nekoliko nenavadno izstopa tako dejstvo, da je ob sklepu zasedanja deželni odbornik za prevoze, energetiko in prostorsko načrtovanje, Lodovico Sonego, najavil, da bo preko italijanskega veleposlaništva zahteval odgovor na vprašanje o krepitvi jedrske elektrarne v Krškem in skladiščenja njenih radioaktivnih odpadkov.

Nič čudnega torej, če je bil prireditelj srečanja F-Jk-Slovenija, deželni svetnik SSk Mirko Špacapan, razočaran nad iztekom zasedanja. Špacapan je namreč svoje stališče zbral v komunikeju, v katerem trdi, "da srečanje na Deželi s predstavniki ministrstva za okolje Republike Slovenije glede uplinjevalnikov v Tržaškem zalivu ni doseglo svojega cilja". "Medtem ko je Tavzes izpostavil slabo informacijo, ki jo je do danes slovenska vlada dobila od italijanske, je odbornik Sonego poudaril, kako je dežela Furlanija - Julijska krajina in z njo italijanska država v svojih odločitvah avtonomna, da pa je dežela vendar hotela narediti prvi korak v smeri sodelovanja in povabila slovensko vlado, naj pove svoje mnenje na račun energetskega in prostorskega načrtovanja dežele F-Jk."

Svetnik Špacapan navaja dalje posege posameznih kolegov, ki so "izrabili priliko, da bi govorili o nuklearki v Krškem, o radioaktivnih odpadkih v idrijskem rudniku, o čezmejni čistilni napravi v Gorici, o onesnaževanju Soče, itd." Špacapan meni sicer, da je bilo to srečanje koristno glede stikov med Slovenijo in deželo F-Jk, vendar gotovo ni šlo preko neformalne obravnave tematike, zaradi katere je bil sestanek prirejen. "Srečanje je glede tega bilo neplodno, še posebej pa nesmotrno za ocenjevanje čezmejnega vpliva uplinjevalnikov. (...) To pomeni, da bosta tako dežela F-Jk kot RS šli naprej po stari poti."

Tavzes, ki ga je spremljal tudi generalni konzul RS v Trstu Jože Šušmelj, je namreč ponovil stališča, ki jih je Slovenija že pisno posredovala v Rim: v teh je Slovenija izrazila željo po vključitvi v postopke presoje plinskih terminalov na okolje in to že v zgodnji fazi oziroma v okviru strateške presoje vpliva na okolje. O uplinjevalnikih ne bo neposredno odločala slovenska vlada, a ekipa izvedencev. Tavzes pa je poudaril, da so dokumenti glede načrtov terminalov, ki so jih slovenski državi posredovale družbe načrtovalke "relativno slabi, nezadostni in podcenjevalni do Slovenije". Direktor pa je poudaril, da je Slovenija pozitivno sprejela poziv predsednik Illyja, da bi začeli snovati skupni energetski načrt: na podlagi tega bo v prihodnje mogoče govoriti o terminalih, iskati primerne rešitve in lokacije. Sonego pa je slovenskemu gostu povedal, da je italijanska vlada že posredovala pristojnim slovenskim kolegom potrebne informacije: Slovenijo je zato pozval, naj v roku 30 dni sporoči, s katerimi podatki še ne razpolaga, tako da bosta F-Jk in Italija lahko odločali o uplinjevalnikih.

Sonego je nato svoj poseg sklenil s problematiko krške nuklearke, kar je izzvenelo kot prefinjena, a ne preveč prikrita neprijetna 'pošiljka' slovenski vladi, naj v svojih morebitnih protestih glede uplinjevalnikov pazi, saj je slovenska jedrska elektrarna lahko gotovo protiutež, s katero bo dežela F-Jk terjala svojo energetsko 'pravdo'.

Igor Gregori

Pogovor

Načelnika jamboreeja Jadranka Cergol in Erik Ferfolja predstavila pomembno skavtsko srečanje 3

Draga mladih 2006

Okrog 60 udeležencev je v Tinjah na Koroškem razpravljalo o manjšinskih vprašanjih 12

Vtisi s potovanja z Novim glasom

Utrinki in vtisi udeleženca, ki je z Novim glasom obiskal Armenijo, "državo velikih nasprotij" 16

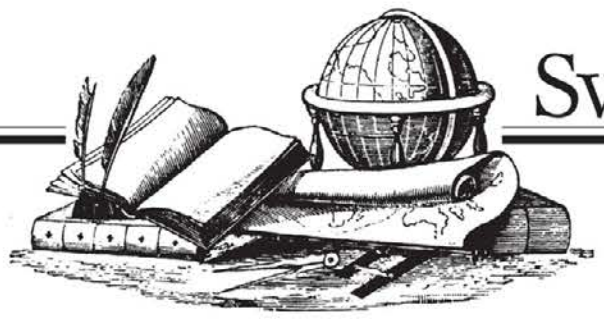

Siloviti požari na Krasu povzročili veliko škodo

Ob železniški progi nad Barkovljami pri Trstu se je v nedeljo, 23. julija, vnelo grmičevje in to je bilo povod za hude požare, ki so opustošili ta kraški rob. Podobno je bilo tudi na Goriškem in na oni strani meje. Gasilci se namreč pritožujejo, da je glavni vzrok za tovrstne naravne poletne nesreče kolesje lokomotiv in vagonov, izpod katerega švigajo iskrice na suho grmičevje, ki se zaradi tega vžge. Prav zato gasilci že vrsto let opozarjajo, da bi bilo treba železniško progo v poletnih mesecih redno in temeljito čistiti.

Živahno leto 2006

Italija v stalnem vrvežu dogodkov

Za nami je večji del leta 2006, tako da o njem lahko že potegnemo okvirne zaključke. Dejansko so se že v minulem letu kazali znaki, da gremo naproti zelo živahnemu obdobju, ki bo v marsičem zaznamovalo italijansko družbo, politiko in gospodarstvo. Dosedanji dogodki so predvidevanje samo potrdili. Središčno vlogo so vsekakor odigrale aprilske parlamentarne volitve, ob katerih so se zvrstili vsi najbolj pereči problemi italijanske družbe, ki je zastala v svojem globalnem razvoju zlasti v primerjavi z najbolj razvitimi evropskimi državami. Najbolj zaskrbljujoč je seveda bil in je še vedno gospodarski zastoj. Le-ta nujno razvnema politična razmišljanja in zaostruje odnose med nosilci različnih političnih opcij za ozdravljenje kritičnih razmer v državi. V tem pogledu je značilna ugotovitev, da smo letos imeli v Italiji eno najdaljših in najostrejših volilnih kampanj za obnovitev parlamenta in prevzem vladnega vodstva. V tem neizprosnem in mestoma grobem političnem spopadu sta se pomerili desnosredinska koalicija Doma svoboščin z Berlusconijem na čelu in levosredinska naveza v okviru Unije Romana Prodija. Volilni izidi so bili tesni. Prvič v povojni zgodovini Italije se je zgodilo, da jih je poražena stran skušala izpodbijati. Prvič se je tudi zgodilo, da je vladajoča koalicija enostransko spremenila volilni zakon po lastnih željah in potrebah, vendar se je pri tem uštela. Pobudniki omenjenega zakona sedaj priznavajo, da je šlo za slab zakon, ki ga bo treba nujno spremeniti. Ironija usode se je poigrala tudi s političnim računanjem desnosredinske koalicije glede političnih izbir Italijanov v svetu, ki so tokrat prvič izvolili dvanajst poslancev in šest senatorjev. Desni sredini so pripadli štirje poslanci in en senator, levi sredini pa sedem poslancev in štirje senatorji. Tako si je Prodijeva Unija zagotovila minimalno večino v senatni zbornici. Posebno razočaran je bil zadevni minister Mirko Tremaglia, stari privrženec neofašistične stranke, ki se je najbolj ogreval za podelitev volilne pravice italijanskim izseljencem.

Drugo vprašanje, ki je globoko razdvajalo italijansko javnost in politiko, je bil referendum o ustavnih spremembah, ki jih je bila sprejela desnosredinska koalicija brez sodelovanja z opozicijo. To je bila namreč cena, ki jo je bilo treba plačati Severni ligi, ki je grozila z izstopom iz Berlusconijeve vlade, če parlament ne sprejme njenih bistvenih zahtev o tako imenovani devoluciji in preureditvi nekaterih državnih organov. Omenjene spremembe pa so ustvarile veliko pravno zmedo glede zakonodajnih pristojnosti med državo in deželami. Volivci so tokrat razumeli, za kaj je pravzaprav šlo, in so z veliko večino (61,7%) na ljudskem glasovanju 24. in 25. junija zavrnili vsiljene spremembe ustave. To je bil drugi poraz za Berlusconijevo koalicijo po aprilskih parlamentarnih volitvah.

V istem času je v državi izbruhnila znana športna afera, povezana z nogometnimi tekmami prve in druge nogometne lige, ki je dobra razburkala duhove, in to tik pred začetkom svetovnega prvenstva v Berlinu. K sreči ni vplivala na razpoloženje državne ekipe, ki je na prvenstvu celo zmagala, čeprav skozi šivankino uho enajstmetrovk. Nato je veliko navdušenje zajelo vso državo, vključno tudi najvišje institucionalne predstavnike. Za teden dni so bili vsi drugi pereči problemi potisnjeni v ozadje.

Sledila je mrzla prha razsodb športnega sodišča glede številnih nepravilnosti v nogometu. Sodniki so izrekli težke kazni za nekatere ekipe in posameznike, vpletene v nepravilnosti. Razsodbe so javnost deloma pomirile, a prizadeta društva se ne morejo še sprijazniti z njimi in so vložila prizive.

Za novo "razburjenje" prav v teh pasjih dneh je poskrbela politika. Vlada oziroma njen minister za gospodarske reforme Bersani je izdal odlok, ki preureja službo taksistov, poslovanje lekarn, odvetnikov in dejavnost pekov. Namen ukrepa je vzpostaviti večjo konkurenčnost in zaščito potrošnikov oziroma koristnikov storitev omenjenih poklicev. Toda prizadete kategorije se trdo upirajo spremembam tudi s stavkami. Vlada vztraja na stališču, da so omenjene reforme nujno potrebne, pripravljena pa se je pogajati o njihovem postopnem izvajanju. Obeta se torej tudi politično vroče poletje.

Alojz Tul

Na dnu ...

Kratke

Finančna sredstva za Slovence v zamejstvu in po svetu

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu v zvezi s finančnimi sredstvi, ki jih RS namenja za podporo dejavnostim organizacij Slovencev zunaj meja RS, obvešča, da so finančna sredstva za podporo organizacij v koledarskem letu 2006 že razdeljena. Sredstva so se delila na podlagi javnih razpisov. V letošnjem letu je bil javni razpis prvič izpeljan v obliki javnega poziva, kar pomeni, da se sredstva niso razdelila naenkrat, pač pa v treh zaporednih delitvah.

Slovenske manjšinske organizacije obveščamo, da se bodo za finančno podporo lahko ponovno potegovale na podlagi razpisa za leto 2007, saj se želimo izogniti temu, da bi prošnje prihajale tudi še po tem, ko sredstev ni več na voljo. Razpis za leto 2007 bo predvidoma objavljen v letošnji jeseni v skladu z novo uredbo Vlade RS o izvajanju finančne podpore.

SSk Gorica o Livarni

Solkanska Livarna oz. njeno dejansko in morebitno onesnaževanje vzbuja zadnje čase izredno pozornost pri goriških medijih, predvsem italijanskih. Slovenska skupnost se s svojima rajonskima svetnikoma v četrti Sveta gora-Placuta odločno postavlja v prid pravilnega upravljanja z razpoložljivimi podatki. Tisti, ki skoraj vsakodnevno udrihajo po županu Brancatiju in celotni občinski upravi - to je, zgleda, postalo nekakšno poslanstvo rajonskega svetnika iz vrst Marjetice Rote -, zgrešijo, saj se slednja s problemom ukvarja in nanj opozarja ob vsaki priložnosti. Seveda je tudi budno delovanje odbora proti formaldehidu koristno in dragoceno, sedaj pa, ko so nam v zvezi s tem na razpolago zadnji podatki, morajo nastopiti zdravstvene ustanove, da določijo, ali je koncentracija težkih snovi povezana z delovanjem Livarne ali katerega drugega in drugačnega vira. Dejstvo, da so industrijski objekti v neposredni bližini hiš, je gotovo zaskrbljujoče, to velja za solkansko Livarno kakor tudi za upepeljevalnik pri Sovodnjah, za Kemico pri Rupi, Peči in Gabrjah, za elektrarne ali betonsko pošastnost Sweeta v Štandrežu in še bi lahko naštevali. Dejstvo je, da bi morali industrijske objekte načrtovati v primerni daljavi od hiš, na območjih, ki bi lahko lažje sprejeli tovrstne obremenitve. Za doseganje tega cilja morata, po mnenju slovenske stranke, obe Gorici nastopati skupno in enotno, saj ležita na "istem" ozemlju. To gotovo ni lahko, stalno propagandistično in vznemirljivo poročanje v goriškem časopisju pa nedvomno ne bo k temu pripomoglo, saj povzroča pri prebivalcih akritične pristope do problema in razburjanje proti sosednji državi. Tisti, ki se glasno pritožujejo zaradi smradu in zastrupljenosti, dajejo danes žal vtis, da hočejo s tem nadaljevati v vsakem primeru in za vsako ceno, ne glede na potek dogajanj in na storjene korake. V tem smislu nimamo nikakršnega namena slediti ne Roti ne njegovim spremljevalcem, saj smo prepričani, da je edina prava pot čezmejno "sodelovanje", ne pa čezmejno "nasprotovanje". Tovrstne časopisne kampanje imajo za cilj avtopromocijo nekaterih in diskreditiranje župana Brancatija in njegove uprave.

Seja izvršnega odbora SSO

Zadnja seja izvršnega odbora Sveta slovenskih organizacij je bila namenjena dvema glavnima tematikama, in sicer evroprojektiranju in problematiki Benečije. Predsednik Drago Štoka je na sestanek v Peterlinovo dvorano v Trstu povabil Erika Švaba in Kristino Valenčič, ki vodita podjetje Evroservis. Ta se, kot znano, ukvarja s pripravo in prijavo projektov, predvsem tistih, ki črpajo sredstva iz različnih evropskih skladov. Gosta sta članom izvršnega odbora SSO in predstavnikom včlanjenih organizacij podrobno predstavila delovanje Evroservisa in dosežene rezultate pri evroprojektiranju. Udeležence srečanja je zanimalo predvsem, na kakšen način podjetje pomaga slovenskim neprofitnim organizacijam in društvom ter kakšne vrste projektov lahko prijavijo. Švab in Valenčičeva sta na koncu izčrpnega poročila predstavila tudi smernice oz. okvire za nov razpis projektov Interreg. V drugem delu večera se je seja nadaljevala samo za člane izvršnega odbora SSO. Na njem je Štoka najprej podal svoje poročilo o opravljenem delu. Debata se je nato razvila predvsem okrog problematike Benečije, kjer lahko vsaka sporna odločitev znotraj manjšine drago stane. Beseda je tekla predvsem o napovedani ukinitvi čedajskega sedeža Slovenskega raziskovalnega inštituta. Po mnenju članov izvršnega odbora SSO, ki prihajajo iz Benečije, bi bila ukinitev sedeža velik udarec za tamkajšnjo skupnost, saj je Slori v Benečiji jamčil prepotrebno kadrovanje in prisotnost domačih slovenskih izvedencev na terenu.

Srečanje Pelikan-Iacop

V ponedeljek, 17. julija, se je Zorko Pelikan, državni sekretar in vodja Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, v Ljubljani srečal s Francom Iacopom, deželnim odbornikom za lokalno samoupravo, evropske zadeve in mednarodne odnose AD F-Jk. Sogovornika tudi sopredsedujeta Mešani komisiji za obravnavo skupnih razvojnih vprašanj med Republiko Slovenijo in Avtonomno deželo Furlanijo-Julijsko krajino. Srečanje je bilo namenjeno analizi dosedanjega dela mešane komisije in posameznih delovnih omizij. Izkazana je bila močna volja po uspešnem nadaljnjem sodelovanju in nadgradnji dobrih sosedskih odnosov.

Prejeli smo s prošnjo za objavo

Ga. Marija Ferletič kot zastopnica G.S.G. Groupe Space Globe Mitteleuropa s.r.l. tv postaje Telemare nam je 25. t.m. poslala tiskovno sporočilo v zvezi z razsodbo Deželnega upravnega sodišča. Ker je besedilo samo v italijanščini, ga ne objavljamo, saj od slovenskih organizacij pričakujemo izjave v slovenskem jeziku.

Povejmo na glas

V imenu energetske varnosti

Gotovo ni presenetljivo, da je bilo vprašanje energije osrednja točka dnevnega reda zasedanja najbolj industrijskih držav v Sankt Petesburgu, seveda že v vzdušju vojaškega spopada na jugu Libanona. Kot se na videz zdita oba dogodka ločena, pa sta med seboj dokazljivo povezana, posebno še, ker je vrh v tedaj deževnem Baltiku poimenoval problematiko energije z zelo pomenljivim naslovom: gre za energetsko varnost. Izraz zelo nazorno opredeljuje nelagodno stanje v celotnem razvitem svetu, stanje, ki pač ni varnost in ga na svoji koži občutimo vsi, kjer koli se nahajamo. Energetsko varnost si je torej treba na novo izboriti, ker je trenutno ni, ali pa vsaj ni tolikšna, da bi lahko bili brez skrbi. Nafta je vse dražja in vse kaže, da bo treba zanjo odšteti vse več in več denarja. Lani je npr. Italija morala dati za svoje energetske potrebe, vštet je tudi uvoz zemeljskega plina, 22 milijard evrov, letos jih bo dala, v kolikor se bodo podražitve nadaljevale, kar 30 milijard. Energetska varnost je na ta način ogrožena že z vse višjo ceno, ki bremeni državo in bremeni družine. Temu se ne nazadnje lahko pridruži še morebitni izpad energije, ko bi bila naša varnost dobesedno postavljena pod velik vprašaj. In znotraj takšnih misli in počutij nas širitev vojaških operacij na Bližnjem vzhodu verjetno več kot toliko ne vznemirja, čeprav je več kot očitna odločenost še posebej Združenih držav Amerike kot najmočnejše in vse bolj vodilne sile kluba razvitih, da si energetsko varnost zagotovi tudi z vojaškimi sredstvi. Izjava predsednika Busha po izbruhu sovražnosti ob libanonski meji v tem smislu ne dopušča nikakršnega dvoma: "Nimam nobenega namena, da bi zahteval od Izraela, naj preneha z vojaškimi akcijami, pač pa se bom v okviru danih možnosti zavzel, da bo civilno prebivalstvo kar najmanj prizadeto ter da bo poškodovanih kar najmanj objektov." Vojna pa je vojna in tako je že sedaj na begu pol milijona ljudi, porušenih je več kot 50 mostov ter onesposobljenih 12 cest, ki povezujejo Libanon s Sirijo. Pustimo ob strani tragedijo tistih, ki na svoji koži občutijo razdiralne udarce uničenja, pomislimo, ali smo prepričani, da je le vojna tista, ki nam lahko zagotovi energetsko varnost? Tovrstna zagotovitev je namreč možna le z večsmerno širitvijo spopadov, ki so potrebni za obvladovanje celotnega Perzijskega zaliva - kot vemo, iz njega prihaja skoraj polovica svetovne proizvodnje.

Razkrojevalnih posledic vsakršne vojne ne bi smeli nikdar podcenjevati, niti ne bi smeli verjeti, da je to edini način razreševanja stisk, sicer se bomo odtrgali od smisla in temeljnih vrednot naše civilizacije. Sedanji čas globalizacije vsekakor ni lahek, ali kot je pred nedavnim izjavil svetovno priznani italijanski pisatelj in znanstvenik Umberto Eco: "Demoniziramo obdobje hladne vojne s konca minulega stoletja in ne opažamo, da se vse bolj nahajamo v obdobju vroče vojne današnjih dni."

Janez Povše

POGOVOR Jadranka Cergol in Erik Ferfolja

Na letošnjem jamboreeju pričakujemo 500 skavtov!

V četrtek, 27. julija, se začenja 5. slovenski jamboree. Gre za svojevrsten skavtski tabor, ki ga organizira Slovenska zamejska skavtska organizacija in ki je namenjen vsem članom, pa tudi številnim sorodnim organizacijam.
Pred odhodom na taborni prostor smo za predstavitev odmevnega dogodka prosili načelnika jamboreeja, Jadranko Cergol – Vestno vidro in Erika Ferfoljo – Iznajdljivega leva. Z veseljem sta nam, kljub preobilici dela, ki ju je čakalo v zadnjih dnevih priprav, odgovorila na postavljena vprašanja

Kaj je zamejski jamboree in kako poteka?

JC: Zamejski jamboree je tabor vseh članov Slovenske zamejske skavtske organizacije skupaj s številnimi gosti iz Slovenije in Italije. Beseda »jamboree« je skovanka lorda Badna Powella, ustanovitelja svetovnega skavtskega gibanja iz angleške besede »jam« - marmelada, v kateri je pomešanih različnih vrst sadja: gre torej za mešanico različnih ljudi v eno samo veliko skupnost. In tako smo tudi mi: izhajajoči iz različnih kulturnih okolij in tradicij, se zberemo vsi na enem prostoru pod geslom »Vsi za enega, eden za vse«. S tem geslom želimo združiti različne ljudi, ki jih vodijo isti ideali skavtizma; to so ideali spoštovanja in sožitja, pravzaprav pravega bratstva in sestrinstva.
Letošnji jamboree je peti po vrsti: prvi je bil leta 1976 v Pinedu, na katerem je bilo prisotnih 250 skavtov iz takrat petih samostojnih organiziranih skupin: slovenski tržaški skavti, slovenske tržaške skavtinje, slovenske goriške skavtinje, slovenski goriški skavti in slovenski koroški skavti. 1. jamboree je tako navdušil udeležence, da so že tri leta kasneje, 1979-leta, organizirali 2. jamboree v Logu pod Mangrtom. Tretji jamboree je zagledal luč sveta leta 1984 v Globasnici na Koroškem ob obletnici koroških skavtov. In spet je bilo treba celo desetletje, da so lahko voditelji organizirali 4. jamboree, leta 1995 v Čezsoči pri Bovcu. Prvih treh jamboreejev so se v glavnem udeleževali člani tistega gibanja, ki je potem postalo Slovenska zamejska skavtska organizacija, leta 1995 pa so se jamboreeja prvič udeležili tudi nekateri stegi iz Slovenije, kjer je le nekaj let prej ponovno zaživelo skavtsko gibanje.

Letošnji jamboree bo poseben: prvič bodo prisotni tudi skavti iz italijanske organizacije AGESCI in taborniki iz organizacij Rodu modrega vala in Zveze tabornikov Slovenije...

JC: Posebnosti letošnjega jamboreeja je pravzaprav več. Izkušnje v organizaciji so se namreč v teh letih pomnožile, vedno več skupin se udeležuje večjih skavtskih srečanj po Evropi in si nabira znanje ter opazuje delovanje drugih skavtskih organizacij. Tako smo se odločili, da bomo na jamboree povabili tudi člane drugih sorodnih skavtskih organizacij. Našemu vabilu so se z velikim navdušenjem odzvali člani italijanske čete Agesci iz Gorice, taborniki Rodu modrega vala, slovenski skavti iz Novega mesta ter klan S. Giorgio iz Trsta. Skavtov iz različnih okolij je torej nekaj in pri organizaciji je bilo treba predvsem paziti, da se ne bi različne tradicije teh skupin križale in izključevale. Zato smo jamboree organizirali na nekoliko različen način kot v prejšnih letih. Vedno na podlagi izkušenj iz drugih podobnih srečanj smo se odločili, da bomo tabor čimbolj razdelili na podtabore, ki so naknadno še razdeljeni v podpodtabore. Taka organizacija omogoča, da lahko vsaka skupina ohranja svojo avtonomijo, obenem pa dovoljuje bogate in plodne stike med udeleženci.

Koliko mladih se bo jamboreeja udeležilo in od kod prihajajo?

EF: Letošnji (slovenski zamejski) jamboree je po številu udeležencev največji doslej. To izhaja iz dejstva, da se letos jamboreeja prvič udeležujejo vse tri skavtske veje (volčiči in volkuljice - VV, izvidniki in vodnice - IV ter roverji in popotnice - RP), enote SZSO pa so povabile tudi enote iz drugih skavtskih organizacij, s katerimi sodelujejo. Poleg tega bo zaključni vikend jamboreeja odprt tudi starejšim skavtom, ki želijo s svojimi družinami spet podoživeti in obujati spomine na že pretekle jamboreeje.
Veja VV je porazdeljena na tri podtabore, kjer bo skupno 70 otrok. Izvidniki in vodnice, ki jih je na jamboreeju največ, so razdeljeni na dva velika podtabora, ki štejeta skupno 150 otrok. Roverji in popotnice so razdeljeni na dve potovalni skupnosti, ki bosta prehodili okoliške kraje ter prebili nekaj dni na stalnem delu. Med njimi bo 50 pohodnikov. Na zaključnem vikendu pričakujemo še 150 starih skavtov z družinami. Za brezhiben potek jamboreeja bo skrbelo 50 voditeljev in 30 pomočnikov. Torej, na zaključnem zboru pričakujemo 500 skavtov

Kako bo potekal program na dvotedenskem taboru? Imate posebno ambientacijo?

EF: Program je prilagojen vsaki starostni veji, vendar je za vse skupna ambientacija Treh mušketirjev. Ambientacija je metodološki pristop, s katerim se otroci bolj vživijo v program tabora. Veja IV pride na kraj jamboreeja 27. julija in bo postavljala svoj tabor do 29., ko jih bosta kralj in kraljica zvečer povabila na slavnostni ples ter jim oznanila, da Francija potrebuje nove mušketirje.

/ stran 5

Andrej Černic

SLOVIK

ŽELIŠ DOPOLNITI SVOJE ZNANJE IN RAZŠIRITI KULTURNO OBZORJE?

Prijavi se na
MULTIDISCIPLINARNI PROGRAM ZA KAKOVOSTNO KADROVSKO RAST

Študijski program, namenjen univerzitetnim študentom

Program tečaja:

1. seminarska dejavnost
- trajanje: od septembra 2006 do maja 2007 (60 ur predavanj, vodenih obiskov podjetij)
- lokacija: Gorica, KBcenter, korzo Verdi, 51 in Trst, sedež SDZPI, ul. Ginnastica 72

2. tečaj poslovne angleščine
- trajanje: od septembra do decembra 2006 (30 ur)

3. delovna praksa v konzorciranih podjetjih in ustanovah

4. Discover Management Program
- Odkrivajmo Management na poslovni šoli za management IEDC Bled

Prijavni obrazci in vse dodatne informacije so na razpolago na spletni strani www.slovik.org.
Termin za prijave: 8. september 2006

info@slovik.org

POGOVOR Simone Peraz

Pianist, ki ima živ in strasten odnos do glasbe

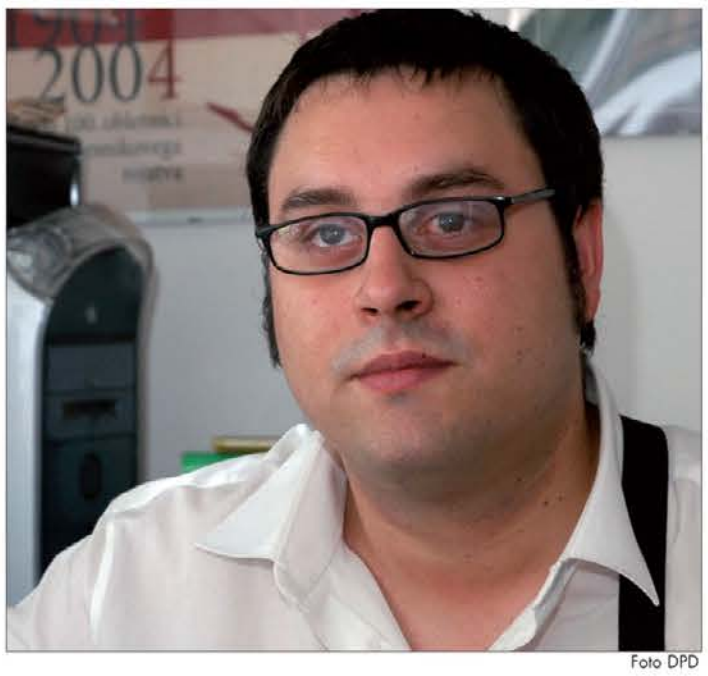

Foto DPD

Odlično igra klavir, študira muzikologijo, pripravlja tezo o Kogoju, sklada elektronsko glasbo, rad posluša tudi metal-ansamble. Konec junija je na tržaškem konservatoriju Tartini z odliko diplomiral gojenec Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel Simone Peraz. Do pomembnega koraka ga je privedel prof. Sijavuš Gadžijev, ki je tudi globoko zaznamoval njegovo pianistično igro in pogled na glasbo. O tem in drugem smo se pogovorili z obetavnim pianistom in poliedričnim glasbenikom.

Goriška javnost te je že spoznala. Kako bi na kratko orisal svojo dosedanjo pot?

Rodil sem se v Pordenonu. Študij klavirja sem začel ne prav rosno mlad, pri 11 letih. Moji starši niso glasbeniki, zato sem se za to zavestno odločil sam. Moja prva profesorica je bila Anna Baratella. Po višji šoli sem se vpisal na univerzo v Gorico. Tedaj sem že poznal šolo Komel, ker sem obiskoval poletni tečaj prof. Gadžijeva.

Vpisan si na oddelek DAMS...

Da, v bistvu sem v tretjem letniku; s študijem sem malo v zamudi, ker sem hotel diplomirati iz klavirja. Univerzo mislim skleniti naslednje leto.

Kako si spoznal prof. Gadžijeva? Kakšen je bil tvoj prvi stik z njim?

Imam prijatelja, pianista, ki je pred mano spoznal ambient šole Komel in tega ruskega pedagoga. Prek njega sem se tudi jaz vpisal na poletni tečaj. Na začetku je bil to zame pravi kulturni šok. Njegova klavirska igra je namreč gotovo bolj zapletena od tiste, ki se ponavadi poučuje v mojih krajih in sploh na italijanskih šolah. Ruski pianizem je sijajen in mogočen tako glede zvoka kot muzikaličnosti in tehnike. Prihajal sem namreč iz šol, kjer smo dejansko rasli z mreno na očeh. Ko sem prišel sem, sem spoznal, da obstaja tudi drugačen način igranja. In v tem duhu me je štiri leta učil prof. Gadžijev. Kot docent je strog in zelo zahteven, kar pa je primerno in se tudi vidi pri rezultatih.

Na neki način torej prihajaš od zunaj. Kako gledaš na šolo Komel in goriški glasbeni svet?

Od vseh šol naše dežele se mi ta šola zdi najboljša z organizacijskega in pedagoškega vidika. Nudi namreč odlične profesorje in res dobro znanje. Skovala je že celo vrsto dobrih glasbenikov. Poznam šole na Pordenonskem; take ravni - seveda govorim kot pianist - tam nisem našel.

Kako pa doživljaš Gorico kot mesto na meji?

To je zame krasna izkušnja. Gre za edinstven ambient, pravo redkost. Cenim živahno stvarnost, prepletanje različnih kultur. Konec koncev se družim pretežno s pripadniki slovenske manjšine in med njimi doživljam veliko željo po kulturi in ustvarjalnosti. Meje na neki način še obstajajo, čeprav vidim, da se v zadnjih letih vedno bolj brišejo. Vse to je zame zelo navdušujoče.

Si se v teh letih naučil kaj slovenščine?

(Se zasmeje) Da, kakšno besedo sem se naučil. Moje dekle je namreč slovensko. Žal ne gre zelo hitro, jezik se mi zdi težak zlasti za Italijane.

Kaj pa nam lahko poveš o akademskem ambientu?

Mislim, da bi ta smer lahko bila bolje zastavljena in organizirana. Zaradi pomanjkanja finančnih prispevkov pa smo žal pogrešali pomembne didaktične strukture, kot laboratorije ipd. Hudo je, ko je poučevanje okrnjeno zaradi pomanjkanja prispevkov javnih ustanov. Nekaj podobnega doživljamo tudi na šoli Komel. Šola je dejavna in ustvarjalna, mestu in širši okolici nudi številne zanimive pobude, med temi ne le "klasične" glasbene dogodke, ampak tudi bolj alternativne prireditve, kot npr. raziskovanje sodobne glasbe, spoznavanje slovenskih avtorjev, seminarje v sodelovanju z univerzo itd. Hudo je videti, da je taka dejavnost "zadušena" samo zato, ker manjkajo javna sredstva.

Slišal sem, da si obenem glasbeno dejaven tudi v domačem kraju. S skupinico prijateljev, ki študirate v Gorici, vnašate v Pordenon to, kar prejemate tu?

Prav tako. Predlogov ne manjka. Med drugim študiram tudi elektronsko glasbo. Sredi julija sva s prijateljem muzikologom v Pordenonu pripravila t.i. akustično instalacijo. V glavnem lahko rečem, da skušam po svojih močeh ponesti izkušnjo s Komela v Pordenon. Tam poučujem na glasbeni šoli, kjer bi rad okrepil pianistični oddelek.

Kaj nameravaš pa zdaj?

S prof. Gadžijevom bi rad nadaljeval postdiplomski študij. Z njim bom skušal razčleniti in še poglobiti določen repertoar, npr. Busonija in Bacha, tako da si izoblikujem program, ki mi posebno leži. V naslednjem letu bi rad naredil kakšen natečaj za nadaljnji študij, poleg tega imam namen diplomirati s tezo o Kogoju. Ta avtor je resnično vreden večje valorizacije.

Kot glasbenik veliko razmišljaš, vsega ne sprejemaš akritično in pasivno, temveč rad "filozofiraš"....

(Spet se prešerno zasmeje) Mislim, da je to delo vsakega glasbenika: povezovati avtorja in njegovo glasbo z zgodovino, s kulturo časa, občutljivostjo avtorja in obenem tudi poustvarjalca. Želeti bi bilo, da bi vsi glasbeniki razglabljali o tem, s čimer imajo opravka. Odvisno je pač od tega, kakšen odnos imaš do glasbe. Jaz imam do nje živ in strasten odnos.

Na nastopu 8. junija sem te opazoval. Bil si ves zatopljen v Beethovna, nato Chopina, Debussyja in druge. Obvladaš različne avtorje različnih slogov. Na kaj misliš, ko sediš pred klavirjem?

Pomembno je ne le poznati avtorje in glasbena obdobja, ampak tudi estetiko in komunikativnost glasbe vsakega skladatelja. Za poustvarjanje Beethovnovih del je pomembno vedeti, kakšen je bil on kot človek, kakšna so bila njegova čustva: karizma, ogenj in obup. Chopin je bil Poljak, nacionalist, romantična duša itd. Interpretirati pomeni najti interakcijo med dušo glasbe in tvojo dušo.

Kaj ti pa pomeni elektronska glasba?

Z elektronskimi sredstvi, ki so danes na razpolago, delam to, kar sta delala Luciano Berio in Bruno Maderna v Milanu že pred leti: montirala sta trakove in komponirala t.i. konkretne in nekonkretne zvoke. Virtualno, z računalnikom montiram zvočne sledove. Ukvarjam se tudi s programiranjem zvokov in povezanih algoritmov ter tako umetno ustvarjam in manipuliram zvok. Za vse to sem se navdušil na oddelku DAMS, kjer sem proučeval sodobno glasbo, še zlasti drugo polovico prejšnjega stoletja. T.i. elektronska glasba namreč zame predstavlja prihodnost t.i. "učene" glasbe. Osebno menim, da glasba mora biti vedno glasba, tudi če jo "ustvarjamo" z računalnikom; zato nisem za scientistične eksperimente, ki se od tega oddaljujejo. Zabavamo se, to ja!

Kakšno glasbo poslušaš?

Poslušam, kar mi gre v tistem trenutku, tudi metal ali elektronsko glasbo. Klasično vedno rad poslušam, od Josquina Despreza pa vse do J.S. Bacha, ki je brez dvoma moj najljubši skladatelj. Romantične avtorje poslušam malo manj, z izjemo Francka; posebno rad imam njegova dela za orgle. Veliko poslušam skladbe sodobnih glasbenikov, zlasti madžarskega Györgyja Ligetija.

Kako si se počutil na diplomskem izpitu 24. junija?

Izkušnja je bila čudovita! Povabil sem veliko ljudi, kajti doživljal sem ga kot koncert in ne kot izpit. Usedel sem se in igral. Klavir je bil čudovit, nov Fazioli. Vse je šlo odlično.

Danijel Devetak

Počitnice svetega očeta Benedikta XVI.

Počitek za dušo in telo, srčna molitev za mir na Bližnjem vzhodu

Papež igra na klavir, na katerem so knjiga Mozartovih skladb, čokoladni bombon, majhen globus in sveča z ikonografsko podobo Marije molilke. To je ena najzanimivejših fotografij z letošnjih poletnih počitnic svetega očeta Benedikta XVI., zgodovinsko zanimiva že zato, ker doslej še nismo videli nobenega Petrovega naslednika igrati na kak instrument. Zgovorna je tudi zato, ker marsikaj pove o tem, kaj je za sv. očeta počitek, sprostitev telesa in duše, hkrati misel na ves svet, združena z molitvijo Božji priprošnjici.

Dneve od 11. do 28. julija je Benedikt XVI., veliki ljubitelj narave, posvetil počitku v kraju Les Combes v občini Introd med gorami Doline Aosta, kjer je v poletnem času papež Wojtyla bival kar desetkrat, prvič leta 1986.

Nemški papež se je v tem času sprehajal po gozdovih in v prostranem parku salezijanske kolonije ter izven nje, veliko je bral, molil, se pogovarjal z osebnim tajnikom Georgeom Gänsweinom, od časa do časa se je s kom tudi srečal, dal pa je tudi nekaj pomenljivih izjav, vezanih na aktualne dogodke. Vsaj dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, vedo povedati krajani, je na klavir igral klasike, najraje Bacha in Mozarta. Že prve dni svojih počitnic je obiskal manjši muzej, posvečen Janezu Pavlu II. Obiskal je tudi samostan benediktink, pa tudi goste doma za ostarele duhovnike Gran San Bernardo na italijansko-švicarski meji, z njimi molil večernice in jim "v duhu bratske preprostosti" spregovoril o vztrajnosti; zadnji papež, ki je obiskal omenjeno rezidenco, je bil Klement V. (znan po tem, da je ukinil red templarjev in prestavil apostolski sedež v Avignon) pred natanko 700 leti, to je leta 1306. Kot predhodnik se je tudi papež Ratzinger nekajkrat rad ustavil za trenutek sam pod brezmadežnimi vrhovi in, utopljen v lepote stvarstva, molil. Časnikarjem je med drugim povedal: "Zreti gore je kot zreti Stvarnika".

Čeprav je marsikateri časopis pisal o tem, da sveti oče piše novo encikliko ali celo knjigo, so zanesljivejši viri potrdili, da to ni res. Benedikt XVI. je šel na dopust, "da bi se odpočil, bi molil in užival v svežini gorskega zraku". To je povedal tudi sam - v krajevnem narečju - ob svojem prvem angelskem češčenju 16. julija, ko je prisotne tudi prosil, naj molijo zanj in za Cerkev. Med nagovorom ni mogel mimo vojnega spopada med Libanonom in Izraelom na Bližnjem vzhodu; obsodil je "objektivno kršenje prava" in teroristična dejanja, ki še najbolj prizadevajo civilno prebivalstvo. Krajevne Cerkve in verske skupnosti vsega sveta je že tedaj pozval k molitvi, da bi Bog podaril dragoceno milost sloge in da bi odgovorni politiki stopili na pot dialoga in razumnih rešitev. Tudi v nedeljo, 23. julija, je sveti oče na dan, posvečen posebni molitvi in pokori za mir na Bližnjem vzhodu, vodil molitev angelskega češčenja. Z zaskrbljenostjo je namreč ves čas spremljal usodo narodov, ki jih prizadeva nasilje. Sprte strani je pozval, naj takoj ustavijo ogenj, naj se odprejo človekoljubni koridorji za pomoč trpečim narodom. Zaželel je, da bi s podporo mednarodnih organizmov čimprej sedli za mizo in našli razumne rešitve. "Libanonci imajo pravico, da drugi spoštujejo celovitost in suverenost njihove države," je zatrdil, "Izraelci imajo pravico, da živijo v miru v svoji državi, Palestinci pa prav tako pravico do svoje svobodne in suverene države." Benedikt XVI. je povedal, da ostaja posebno blizu prebivalcem, nedolžnim žrtvam spopada. Srčno se je obrnil na Boga, da bi se čimprej uresničila želja po dragocenem daru miru, ki jo goji velika večina ljudstev. Pozval je tudi vse humanitarne in karitativne ustanove, naj velikodušno izrazijo svojo solidarnost s konkretno pomočjo. "Mogočnosti Božje ljubezni izročam vse človeštvo, vse ljudi pa vabim k molitvi, da bi bila ljubljena ljudstva Srednjega vzhoda sposobna zapustiti pot oboroženega spopada in graditi s pogumom in dialogom pravičen in dolgotrajen mir." Kristusova ljubezen predstavlja oviro človeškemu nasilju, je še povedal v nedeljo papež, ki se je popoldne udeležil molitvenega srečanja v bližnji cerkvi Rhemes Saint-Georges. "Reši nas vsega hudega in podari nam mir, Gospod, ne jutri ali pojutrišnjem, ampak danes," je molil. Križ premaga zlo z ljubeznijo, je rekel. "Na nasilje moramo odgovoriti z ljubeznijo, ki lahko privede celo do smrti... To je ponižni način zmage Boga, ki se ne vsili s svojo večjo močjo, ampak z ljubeznijo do konca... Kristusova sprava in žrtev nista ostala brez sadov..."

Danijel Devetak

Unitalsi prireja tradicionalno romanje

V Lurdu lepo število slovenskih vernikov

Torek, 18. julija, je Unitalsi (vsedržavna italijanska zveza za prevoz bolnih v Lurd in mednarodna svetišča) na ravni goriške škofije predstavila letošnje tradicionalno romanje v Lurd, ki je potekalo v prejšnjih dneh (romarji so krenili na pot v soboto, 22. julija, vrnili pa se bodo jutri, v petek 28. julija). Letošnje romanje so na svojem sedežu uvedli predstavniki Unitalsi s predsednico Nevino Petarin na čelu. Na tiskovni konferenci je spregovoril tudi škofov generalni vikar Adelchi Cabas ter Karlo Bolčina, slovenski goriški duhovnik, odgovoren za liturgijo in za mlade. Romanja se je udeležil 501 romar iz celotne goriške nadškofije, pa tudi iz sosednjih slovenskih, koprske škofije in ljubljanske nadškofije.

Foto AČ

Romanje, ki se ga goriška sekcija Unitalsi udeležuje vrsto let, je letos posebno, ker bodo prisotni številni slovenski verniki. Slovenskih vernikov iz zamejstva, Kopra in Ljubljane je skupno približno 140, od teh jih je 60 iz goriške nadškofije ter 80 iz Ljubljane in Kopra. Medtem ko je koprska škofija na takih pobudah že sodelovala, so ljubljanski verniki letos prvič prisotni. Največ zaslug za to nosi župnik, gospod Miro Šlibar, glavni kaplan v Kliničnem centru v Ljubljani in odgovoren za pastoralo bolnikov v ljubljanski nadškofiji. Uspelo mu je zbrati lepo skupino faranov v slovenski prestolnici in se tako odločil, da jih pospremi na versko srečanje v Lurd. Poleg Karla Bolčine in Mira Šlibarja je v Lurd romal še en slovenski duhovnik, Srečko Turk iz Hotedršice. Romanje je po besedah gospoda Karla Bolčine združilo starooglejski patriarhat. Na verskem srečanju se tako soočajo različne etnije, ki pa so med seboj povezane. "Romarji iz Ljubljane ne govorijo italijansko" je nadaljeval Bolčina, "na romanju bo treba zato uporabljati jezik srca. Dokazali bomo, da jezik ni tako velika ovira. Vsi smo namreč sestavni deli velikega božjega občestva". Slovenske vernike so zelo lepo sprejeli tudi italijanski romarji. Njihovo udeležbo so po besedah organizatorjev podprli na glavnem sedežu Unitalsija v Rimu. Vernike iz Gorice, Kopra in Ljubljane je vodil goriški nadškof, msgr. Dino De Antoni, ki se je v svojem sporočilu vernikom pred romanjem zavzel, da je treba vedno "imeti prižgane svetilke", potem ko so bile le-te napolnjene z oljem vere v lurški jami.

Slovenske vernike je na tovrstno romanje prvi peljal msgr. Franc Močnik. Pri organizaciji romanja za slovenske vernike sta na pomoč priskočili najprej gospe Renata in Emanuela Tomsič, kasneje se jima je pridružila še gospa Johana Nanut.

g. Karlo Bolčina (foto AČ)

AČ

Evangeli

viljem Žerjal

17. NAVADNA NEDELJA

2 Kr 4, 42-44; Ps 145; Ef 4, 1-6; Jn 6, 1-15

Prerok Elizej, ki je nastopil službo preroka za Elijem, ko je bil ta vzet v nebo, je v Božjem imenu delal še več in večje čudeže kot Elija. Šunemki je npr. napovedal rojstvo sina. Ko je ta umrl, ga je obudil od mrtvih.

Vera teh in tudi drugih prerokov je izražala bližino Boga kot nekaj samo po sebi umevnega. Bila je otroško zaupna. Jezus je večkrat govoril o njej. Je vera, ki prestavlja gore in drevje, umirja vihar, obuja od mrtvih (Mr 11, 20 nss). Ni vera viharja, ognja, potresa, pač pa deluje blago, mirno, poživlja (1 Kr 19 nss).

Tudi kruh je Elizej pomnožil (2 Kr 42-44), kakor pozneje Jezus (Mt 14, 13 nss; Jn 6, 1-15).

Bog si namreč želi sodelovanje ljudi. Zato zaupa apostolom oznanjevanje kraljestva. Tudi Cerkev vabi zlasti mlade ljudi, naj se odločajo za duhovni poklic, kajti niti Bog ne naredi tega, kar mora narediti človek. Bog torej zaupa človeku, a obenem tudi zahteva delavnost, zavzetost za svet Duha.

27. julija se spominjamo verskega in kulturnega dela sv. učencev Cirila in Metoda: Klimenta Ohridskega, Gorazda, Save, Nauma, Angelarja in drugih, ker so dvignili slovanske narode na zavidljivo raven med druge velike narode.

Oba grška brata Ciril in Metod sta zablestela kot zavetnika Evrope skupaj s sv. Benediktom. Podobno so drugi narodi prejeli dar vere po drugih, ne po rojakih, npr. Rimljani po sv. Petru in Pavlu, Angleži po latincu itd. Slovenci pa smo prejeli oznanilo o kraljestvu iz Ogleja.

Velikana duhovnega življenja, sv. Ignacij Lojolski (goduje 31. julija) in sv. Peter Kanizij, prvi Španec, drugi Nizozemec, sta odločno branila katoliško vero pred velikim razkolom in začela reformo po celi Evropi, še najbolj po Nemčiji in nemško govorečimi. Po njiju je protestantizem naletel na trd oreh. Tudi Slovenci smo bili deležni njune vere in temeljite prenove v Cerkvi. Člani njunega reda, imenovani jezuiti, so se lotili plemenitega dela v korist ne le cele Evrope, marveč tudi Daljnega Vzhoda, tam zlasti po zaslugi in trpljenju sv. Frančiška Ksaverija.

Psalm današnje nedelje (145) lepo izraža notranjo gorečnost svetnikov za Boga. Sv. Ignacij Lojolski je to strnil v geslo: "Vse v večjo Božjo čast". Že njegovo ime, Inigo, govori o ognjenem plamenu, ki ga je netil za Boga. V vsem je zaobjemal rešenje vseh ljudi, kajti "Milostljiv in usmiljen je Gospod". In: Človek naj govori o slavi Božjega kraljestva (Ps 145, 8.12).

Ustvarjati je treba mir, edinost med ljudmi, ker se človek lahko prevzame in sanja ter dela za enotnost. Tako enotnost so ustvarjali ljudje od vedno, npr. Babilonski stolp z enim samim jezikom in eno samo oblastjo. Zato niso znali ohranjati različnosti v mnogovrstni, pisani človeški družini.

Vsi totalitarci so znali trobiti samo v en rog. Zato moramo ohranjati spomin na krutost fašizma, nacizma in komunizma ter drugih oblik zasužnjevanja človeka tako duhovno kot telesno, da ne gre v pozabo.

Samo Kristus ustvarja edinost, spoštovanje človeka, tudi najbednejšega. On je namreč umrl za vse in vsakega posebej ter je prav tako za vse od mrtvih vstal, da bi ohranili edinost Duha z vezjo miru: eno telo in en Duh. En Gospod, ena vera, en krst: en Bog in Oče vseh, nad vsemi in po vseh in v vseh (Ef 4, 2 nss).

Z druge strani nam še zveni v ušesih Hitlerjevo nacistično lajanje: "Ein Volk, ein Reich, ein Führer" ("en narod, eno cesarstvo, en voditelj").

Tudi milijoni trpinov in mrtvih po italijanskih, sibirskih gulagih, po vseh taboriščih po svetu nam govorijo o grozotah pogubne enotnosti.

Jezus pa nas vabi, naj bomo v njem eno z Očetom in Svetim Duhom kot dobri bratje in sestre med seboj.

To edinost ustvarja Bog v evharistiji.

Pričevanje matere šestih otrok, ki je angažirana v bruseljski politični areni

Chantal Noel ali zakaj je pomemben namen, s katerim deluješ v politiki

V programu študija pastoralne teologije na mednarodnem inštitutu Lumen Vitae v Bruslju je predvideno tudi srečanje s krajevno Cerkvijo. V sklopu tega predmeta smo srečali Chantal Noel, katoličanko, ki je dejavna v politiki. V bruseljski mestni vladi deluje na področju družine in verstev.

Najprej nam je opisala svojo življenjsko pot. Izhaja iz krščanske družine. Kot mladenka je bila aktivno vključena v razne krščanske organizacije. V Tajzeju je spoznala svojega bodočega moža. Po poroki sta imela enega za drugim 6 otrok. V času, ko so sinovi in hčere bili še majhni, je pol dneva delala kot kineziterapevtka. Njen mož je bil takrat v politiki. V tem času se je nekoliko oddaljila od Cerkve, ker so ji "pobožni" kristjani večkrat dali občutiti, da v Cerkvi s tolikšnim številom živahnih otrok ni dobrodošla.

Na koncu osemdesetih let je bruseljska Cerkev organizirala veliko povezovanje vseh katoličanov na vseh področjih. To je doživela kot nekaj enkratnega, nekaj, kar je katoličane zelo poenotilo in s čimer so se katoličani bolje zavedali, kje vse so prisotni in kam vse lahko prinašajo Božje kraljestvo.

Za njeno poglobitev v veri so bile ključne ignacijanske duhovne vaje, ki se jih je začela na koncu osemdesetih let redno udeleževati. Ko je bila prvič na duhovnih vajah, je bila tam tudi neka senatorka. Na začetku so se udeleženci na kratko predstavili. Senatorka je med drugim v dveh besedah povedala, kako je politika nekaj zelo umazanega. Najprej je to na Chantal naredilo negativen vtis. Toda Sveti Duh je deloval drugače, kot bi si človek mislil. Po štirih dneh tišine se je njena molitev spremenila iz "Gospod, pomagaj mi", kot je bila leta in leta navajena, v "Gospod, kaj lahko naredim, da ti lahko pomagam", in z veliko lahkoto se je skoraj samoumevno odločila za politiko.

Na prvih krajevnih volitvah, ki se jih je udeležila, je prejela zelo veliko glasov. To ni bil slučaj, saj je tudi kot mama bila dejavna v raznih organizacijah mestne četrti in v šoli so jo mnogi poznali zaradi številnih otrok in zaradi njih je bila prisotna tudi marsikje drugje. Po volitvah so bila na vrsti huda koalicijska pogajanja o razdelitvi službenih mest. Sama se v te pogajalske zdrahe ni vpletla. Enostavno je pustila, da so jo postavili kot odgovorno v službi za verske skupnosti in za družino. Poleg tega je na tem mestu odgovorna tudi za vse občinske nakupe, od tovornjakov do svinčnikov, in za logistiko. Takoj je opazila, da so ji dodelili resorje, ki jih nihče ni hotel prevzeti. Družina nikogar ne zanima in verska vprašanja so tudi nekaj vedno bolj tujega mestu, ki se razvija v evropsko prestolnico. Tehnična vprašanja nakupovanja in logistike pa so tako delikatna, da lahko politiku bolj škodijo, kot koristijo. A Chantal je tudi te stvari vzela resno, kot službo za Božje kraljestvo.

Iz ust dobrih predavateljev je ohranila v svojem srcu dva stavka, ki jo usmerjata v njenem delu. Prvi je: "Usojeno nam je ali umreti skupaj ali živeti skupaj." In drugi: "Poskušajmo živeti kot bratje in sestre, raje kot da bomo umrli kot idioti." To jo usmerja predvsem v delovanju z verskimi skupnostmi. Lahko se med sabo pobijemo, lahko pa skušamo v različnosti ustvariti neko sožitje.

Na svojem položaju je takoj opazila, da Bruselj ni samo mesto politike, multinacionalk, organizacij, blišča itd., ampak da je v njem posejanih mnogo oaz miru in tišine, ki so na neki način upor materializmu. Chantal pravi: "Kot ženska v politiki sem za ločitev Cerkve od države. A na svojem mestu moram skrbeti za državljane. Ni mi vseeno, kaj se dogaja s temi oazami, ki državljanom nudijo trenutke tišine, praznovanja, skupnosti itd. In opazila sem tudi, da med vsemi temi kraji obstaja, čeprav nevidna, neka globoka vez. Potrebovala sem dve leti, da sem vzpostavila stike s skupnostmi, ki skrbijo za te posebne kraje miru sredi kaotičnega mesta. In ko sem se trudila za vse te stike, me je marsikdo spraševal: 'Kaj delaš: politiko ali kaj drugega?' Odgovorila sem, da delam politiko, a na svoj način, kot ženska. Ob tem sem razvila strategijo 'nemoči'. Običajna strategija politike je namreč strategija moči. Politična stranka ali politik gledata, kje in kako bo lahko dobil več moči, več oblasti, več vpliva. Jaz pa drugače. Zato sem iskala in vedno znova iščem načine, kako bi drugim povedala, da se ne strinjam z njihovim načinom prerivanja pred drugim in njih potiskanja nazaj. Kljub vsem tem dilemam in napetostim sem si rekla: 'Chantal, ostani to, kar si!"

V tej svoji intuiciji povezovanja različnih verskih institucij se je torej povezala z 42 različnimi združenji, ustanovami, skupnostmi, ki imajo kaj v zvezi z duhovnostjo, ki ljudem nudijo neko drugo perspektivo kot tisto golo materialistično, ki skušajo ljudem posredovati globlja vprašanja o smislu življenja. "Ko sem jih povabila na srečanje, sem ga organizirala tako, da je profesor z univerze prišel povedat, kaj pomeni se pogovarjati, stopiti v dialog, poslušati drugega. To je pustiti, da se te sporočilo drugega, ki je lahko celo nasprotnik, dotakne in da s tem sporočilom obogaten nadaljuješ svojo pot."

Potem so organizirali ne medverski, ampak medmnenjski izlet (izlet ljudi različnih mnenj - ker se nekateri ne uvrščajo v nobeno vero). Dva avtobusa ljudi sta tri srede obiskala različne verske in druge institucije. Vsako sredo je bilo na tapetu drugo temeljno življenjsko vprašanje in s tem vprašanjem so obiskali različne institucije. "Tako smo na primer poslušali, kaj nam budisti, hindujci, kristjani in drugi povedo o smrti, kako gledajo na smrt, kako se o njej pogovarjajo ipd."

Po teh treh sredah je bila skupna refleksija ob treh vprašanjih: 1. kaj je povzročilo vaše začudenje? 2. katera vprašanja ostajajo nerešena? 3. kaj predlagate za naprej?

Zaključki teh srečanj in te refleksije so bili presenetljivi. Predvsem pa se lahko sedaj med seboj zelo drugače pogovarjajo. "Na enem izmed izletov se je npr. zgodilo, da me je 13-letni otrok vprašal, kakšne vere sem. Ko sem mu rekla, da sem katoličanka, je odgovoril: 'Joj, potem boš šla v pekel!' Zaradi teh srečanj, ko smo se marsikdaj začutili zelo blizu, sem lahko mirne duše šla do imama in mu rekla, naj vendarle malo pazijo, kaj poučujejo otroke pri verouku. Če bi teh srečanj ne bilo, bi mu vsekakor ne mogla česa takega tako direktno povedati."

Na vprašanje, katere so največje težave, s katerimi se v politiki srečuje, je Chantal odgovorila, da ima velike težave s sredstvi javnega obveščanja. Ko je namreč v socialno ogroženi četrti organizirala večer o vprašanju ženske in samopomoči, na katerega je - čudežno - prišlo 40 žena, ki želijo kaj storiti v svojem ožjem okolju, ni bilo niti enega predstavnika medijev. Že med srečanjem samim je poklicala nekaj novinarjev in jim rekla, naj se kar zamislijo nad tem, da, ko je bila prejšnji dan predstavitev obnovljenega stadiona, jih je bilo tam na ducate, za tako pereče, a nepopularno socialno vprašanje pa se ni prikazal niti eden.

Drug problematični pojav, s katerim se srečuje v politiki, je "starifikacija" politikov. Kaj to pomeni? To pomeni, da politike bolj skrbi to, kako bodo v javnosti izpadli, kot to, kar bodo naredili. Zato iščejo načine, pogosto s praznimi obljubami, kako biti prisotni v sredstvih javnega obveščanja. Na tak način je vedno več novic o tem, kar se še ni zgodilo in mnogokrat se nikoli ne bo. Chantal pa po svojih močeh skuša najprej kaj narediti in potem to posredovati medijem, če jih seveda sploh zanima.

In še zanimivo zadnje vprašanje: "Vas politika lahko umaže?" - "Ne umaže človeka, kar pride vanj, ampak kar pride iz njega. Mogoče si je treba v politiki skoraj neizbežno umazati roke, jih potiskati v gnoj, ker je to resničnost naše družbe, naših državnih institucij. Toda mislim, da v Božjih očeh ni to tisto, kar umaže človeško srce. Pomemben je predvsem namen, s katerim deluješ."

p. Franček Bertolini

Cerkev v Sloveniji

Škof Pirih je v Afriki blagoslovil Slovenski dom

Koprski škof msgr. Metod Pirih, ki je pri Slovenski škofovski konferenci odgovoren za misijone, je v ponedeljek, 24. julija zjutraj, v navzočnosti domačega škofa, misijonarjev in prostovoljcev, ki delujejo v Don Boscovem mladinskem centru v Gomi (Kongo), blagoslovil Slovenski dom za dekleta, ki so ostala brez družine. Slovenski dom ali, bolje, sirotišnica je bil zgrajen z darovi in delom slovenskih ljudi, predvsem pa je svoj pečat številnim sirotam pustil primorski misijonar Danilo Lisjak, ki v Don Boscovem mladinskem centru deluje že pet let in ima največ zaslug za zgrajeni dom.

Koprski škof je odpotoval v Gomo 20. junija skupaj z ravnateljem Škofijske karitas Koper Matejem Kobalom in drugimi sodelavci, vrnil pa se bo v soboto, 29. julija. V tem tednu so obiskali tudi druge misijonarje, ki delujejo v Kongu, Ruandi in Burundiju, sprejel pa jih je tudi tamkajšnji nuncij in škof, saj pri Karitas načrtujejo širitev akcije pomoči na vsa tri področja. Še posebej je bil njihov obisk namenjen številnim prostovoljcem in otrokom, s katerimi preko Misijonskega središča Slovenije in Karitas že štiri leta sodelujejo v akciji Gradimo most solidarnosti.

Nadškof Uran sprejel srbskega princa Karadjordjeviča s soprogo

Ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran je 18. julija v prostorih nadškofijskega dvorca v Ljubljani na vljudnostni obisk sprejel srbskega princa Aleksandra Karadjordjeviča. Spregovorila sta o vlogi vere za človekovo življenje ter o pomenu Cerkva in verskih skupnosti za blagor celotne družbe. Strinjala sta se, da bodo tudi v prihodnje duhovne vrednote ključnega pomena za vsestranski človeški razvoj in blagor ljudi. Nadškof Uran je poudaril, da je katoliška Cerkev na Slovenskem v dobrih odnosih s pravoslavno Cerkvijo tako v Sloveniji kot tudi v Srbiji. Pomenljivo je dejstvo, da je bilo v zadnjem času v katoliški Cerkvi v Srbiji v Beogradu več nadškofov Slovencev, tako msgr. Alojzij Turk in msgr. Franc Perko, upokojeni beograjski nadškof in metropolit ter sedanji beograjski nadškof in metropolit msgr. Stanislav Hočevar. V Slovenijo je oktobra lani prišel srbski patriarh Pavle, ki je v Ljubljani posvetil srbsko pravoslavno cerkev sv. Cirila in Metoda. Sveti sedež je za omenjeno cerkev daroval relikvije sv. Atanazija iz prvega tisočletja krščanstva, ki ga častita tako katoliška kot pravoslavna Cerkev. Princ Aleksander je ob zaključku obiska povedal, da podpira prizadevanja za razvoj demokracije v Srbiji.

S 3. strani

Na jamboreeju pričakujemo...

Tam bo tudi veja RP začela svoj tabor. V naslednjih dneh se jima bo pridružila še veja VV. V času tabora bo vsak udeleženec, preko raznih preizkušenj (sabljanjem, izdelovanjem papirnatih in jahanjem pravih konj, iskanjem izgubljenih biserov, sestavljanjem oklepa za D' Artagnana) imel možnost postati kraljevi mušketir. Kralj in kraljica se bosta na koncu zahvalila vsem, saj so vsak po svojih zmožnostih pomagali, da je Francija postala močnejša monarhija.

Kje bo jamboree potekal?

JC: *Prostor celotnega jamboreeja je precej raztegnjen, saj je od enega konca do drugega 10 km cestne razdalje. Dolini, kjer se bo to odvijalo, je ime Karanajska dolina in spada v sklop Terskih dolin. Prvo osrednje prizorišče dogajanja je velika ravnina na Buoni (Campo di Bonis), kjer sta oba podtabora izvidnikov in vodnic (srednja starostna veja) ter veliki šotor, pod katerim bodo vsa skupna srečanja (začetni večer, osrednja slovesnost, zaključek ter obe sv. maši). Drugi prostor pa je v Plestiščih (Platischis), kjer bo infotočka, koča za volčiče in volkuljice ter prostor za tabor starih skavtov. V infotočki se bodo udeleženci jamboreeja lahko prijavili, kupovali spominčke in skavtsko opremo, gostje bodo dobili vse potrebne informacije o dogajanju, vodstvo tabora pa bo tam imelo tudi svoj medijski prostor z računalniki, internetom in drugimi aparaturami. Poleg teh dveh osrednjih prizorišč bosta še dva prostora namenjena najmlajši veji volčičev in volkuljic, in sicer travnik ob reki Nadiži blizu meje s Slovenijo in koča v Prosnidu (Prosenicco).*

Pri organizaciji tako velikega dogodka mora biti v ozadju zelo dobra organizacijska ekipa. Kako so potekale priprave in kako ste si porazdelili delo?

JC: *Organizacija takega dogodka res ni bila enostavna. O jamboreeju smo sicer začeli razmišljati že v lanskem skavtskem letu, lani poleti so nekateri že začeli iskati prostore, prava organizacija pa je stekla po deželnem občnem zboru septembra v Mirnu. Sestal se je osrednji trop za jamboree, v katerem so bili predstavniki obeh pokrajin ter vseh skavtskih enot po teritoriju. Poleg tega glavnega tropa so bili še drugi štirje tropi, trije za program vsake od treh starostnih vej, četrti trop, trop za logistiko, pa so sestavljali starejši voditelji v organizaciji, ki so poskrbeli za vse praktične plati tabora: dobava lesa, napeljava vode, kemična stranišča, tisk, veliki šotor ipd.. Med letom so se tropi sestajali in pripravljali program jamboreeja ter program drugih srečanj v letu. Naj dodam še to: organizacija je celo leto delovala v smeri jamboreeja. Vsa srečanja med letom so bila tako organizarana, da so se stalno srečevali udeleženci, ki bodo skupaj tudi na taboru.*

Poseben del programa bo namenjen starejšim skavtom. Kako je ta del jamboreeja zamišljen?

JC: *Letos bomo organizirali del tabora, ki bo namenjen nekdanjim članom organizacije z družinami. Tem je namenjen vikend med 4. in 6. avgustom. Udeleženci bodo imeli na razpolago sobe v koči ali v župnišču v Plestiščih, večji del udeležencev pa se je vseeno odločil za šotore, ki jih bodo namestili na travniku v bližini Plestišč. Odziv teh družin je bil res nepričakovano velik, saj se je prijavilo skoraj 50 družin ali posameznikov, kar pomeni, da pričakujemo še dodatnih 150 ljudi. Sobe v koči ali župnišču so tudi bolj ali manj zasedene. Če pa se še kdo želi pridružiti, so vrata seveda odprta. Sam pa si mora priskrbeti šotor. Program tega tabora bo seveda prilagojen udeležencem, ne bodo pa manjkali taborni ognji, umivanje v mrzli reki, spanje v šotorih, večerni in dnevni program, igre, zgradbe ipd.*

V soboto, 5. avgusta, bodo otroke in mlade lahko obiskali starši. Kako bo z organizacijskega in vsebinskega vidika potekal ta dan?

EF: *Starši želijo videti, kako poteka skavtsko življenje njihovih otrok med taborom. Zato smo se v vodstvu odločili, da kljub izredno težavnim logističnim razmeram vseeno organiziramo dan obiskov. Že sedaj želiva z Jadranko pozvati starše k strpnosti. Prosimo jih, naj se strogo držijo navodil in urnikov ter upoštevajo nasvete voditeljev, saj se na vsakega udeleženca pričakuje vsaj za poln avtomobil obiskov. Ceste so večinoma ozke, parkirnih mest pa je zelo malo.*

Program se bo začel ob 14h in zaključil ob 18h. Med tem časom se bodo lahko starši razmeroma prosto gibali po kraju tabora in spremljali svoje otroke pri raznih igrah, pri katerih bodo lahko tudi sami sodelovali.

Kje lahko zainteresiranci dobijo podrobnejše informacije o jamboreeju?

EF: *Vse informacije so dosegljive na spletni strani http://www.szso.org/JAMBOREE, na kateri je tudi povezava z* dnevnikom jamboreeja. V njem lahko najdete dnevne slike in novice ter skoraj v realnem času ažurirane informacije, ki jih lahko komentirate. Pričakujemo seveda kar največ komentarjev.

Kratke

Utrdili bodo levi breg Soče pri Štandrežu

Po nekajmesečnem premoru bo morda prišlo do rešitve utrditve levega brega Soče pri Štandrežu. Zadevo sta pred časom sprožila pri deželnem odborniku Morettonu predsednik rajonskega sveta v Štandrežu Mario Brescia in deželni svetnik SSk Mirko Špacapan; dosegla sta ogled tehnikov civilne zaščite in deželni prispevek za načrtovanje in izvedbo potrebnega posega. Zaradi naplavin in drevja v strugi je v zadnjih letih Soča spremenila svoj izvirni tok, ki pa sedaj izpodjeda krhki breg pri Štandrežu in požira zemljo, tako da so v nevarnosti cesta in nekatera gospodarska poslopja v bližini. Goriška občina je dolgo odlašala z načrtovanjem, pa tudi Dežela ni takoj dala sredstev na razpolago. Končno pa so le prišli v Štandrež tehniki civilne zaščite in predlagali načrt, ki ga bodo sami tudi izvedli. Predvidena so dela za 400.000 evrov, s katerimi bodo utrdili rečni breg s pomočjo kamenja, ki ga bodo pridobili z izkopavanjem v rečni strugi. Tako bo Soča lahko ob visokem vodostaju tekla tudi po alternativnih strugah in manj spodjedala že načeti breg pri Štandrežu. Seje na sedežu rajonskega sveta v Štandrežu so se poleg Špacapana udeležili tudi Brescia, goriški občinski svetovalec SSk B. Tabaj in član rajonskega sveta M. Mucci. Deželno civilno zaščito pa so zastopali odgovorni geometer Cechet ter inženirja Quaglia in Di Bernardo. Dela se bodo predvidoma začela še pred koncem poletja.

Slovenska skupnost o rajonskih svetih

Stranka Slovenska skupnost, ki je z dvema svetnikoma prisotna v Svetogorskem rajonskem svetu (Niko Klanjšček in Miloš Čotar), odločno obsoja žaljivo in vulgarno obnašanje enega rajonskega svetnika stranke Forza Italia do predsednice Cibej in drugih kolegov med zasedanjem rajonskega sveta. Dejstvo je, da rajonski sveti predstavljajo zdravo in vsakdanje soočanje idej, predvsem glede na vsakdanje težave, ki jih morajo obravnavati. Žal, večkrat primanjkuje primerna povezava z občinsko upravo, da bi se lahko nasveti in priporočila rajonskih svetov tudi konkretno uresničili. Nikakor pa ni dopustno, da nekdo žali, še posebno, če je to svetniški kolega v rajonskem svetu. Tako obnašanje prav gotovo ne pomaga rajonskemu svetu, katerega pomen je bil tako ali tako ohromljen. Nasprotno, še omalovažuje in smeši delo, ki so ga predsednica Cibej in ostali svetniki opravili. Če je rajonski svetnik oz. predsednica primorana poiskati pomoči na sodišču, kot se je zgodilo v tem primeru, da zaščiti svojo čast in ime, pomeni, da primanjkuje disciplinskih sredstev v pravilnikih o delovanju rajonskih svetov. To pa pomeni, da je potrebno začeti razmišljati o posodobitvi pravilnikov. Neumnost in želja po prekašanju drugih, ki ju nekateri izražajo, nimata meja.

Nov sistem pobiranja odpadkov

Nov sistem zbiranja in pobiranja odpadkov je v Gorici povzročil nemalo polemik. Uvedli so ga pred približno letom dni in je v poletnih mesecih povzročil precej slabe krvi, saj so ostali še v spominu kupi smeti, ki so v avstrijski Nici iz protesta ležali ob cestah. Kulturne revolucije v malem niso vsi sprejeli z navdušenjem. Desnosredinska opozicija je takrat zbrala 2.000 podpisov za referendum, ki pa ga niso izvedli, saj je medtem prišlo do dogovora s politično večino, ki je sprejela nekatere popravke, ki gredo v smer prilagajanja sistema potrebam občanov. Na zatožni klopi je predvsem del načrta, ki predvideva ločeno zbiranje odpadkov, ki gredo v reciklažo in jih morajo občani nositi v ekološke otoke ali zabojnike, ki so posejani po občini. Omenjene smeti, papir, plastiko in aluminij od 10. julija dalje občani lahko zbirajo v posebnih vrečkah, ki jih podjetje IRIS pobira pred domovi.Poleg tega se vlažni odpadki v poletnih mesecih pobirajo trikrat tedensko. Zabojnike ob cestah, razen tistih za steklo, pa bodo v prihodnje odpravili.

Praznovanje sv. Ignacija

Ob prazniku sv. Ignacija Lojolskega bo letos vodil tridnevnico v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici 27., 28. in 31. julija p. Mirko Pelicon. Vsi slovenski verniki, ki se zbirajo pri maši na Travniku in tudi pri sv. Ivanu, so vabljeni zlasti k maši v ponedeljek, 31. julija, ob 20. uri, saj slovensko pastoralno središče skrbi tudi za nedeljsko slovensko mašo v travniški cerkvi.

Akcija za kip Simona Gregorčiča v Gorici

Odbor Slovenske konzulte pri goriški občini, Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Sveta slovenskih organizacij, Zveze slovenske katoliške prosvete, Zveze slovenskih kulturnih društev, Kulturnega centra Lojze Bratuž in Kulturnega doma sporoča, da bo v drugi polovici oktobra letos prišlo do postavitve doprsnega kipa Simona Gregorčiča v goriškem Ljudskem parku, ki ga je izdelal Silvan Bevčar. Odbor se je odločil za akcijo zbiranja finančnih sredstev in poziva ljubitelje "goriškega slavčka", naj prispevajo v ta namen.
Sredstva se zbirajo v jutranjih urah v prostorih Kulturnega doma in Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

Na skupnem trgu pred Severno železniško postajo

Tudi s filmi obeležili 100-letnico Bohinjske proge

Ob osrednji proslavi, ki je v soboto, 15. julija, slovesno zabeležila odprtje Bohinjske železnice (19. julija 1906), ko se je po njej z Dunaja s posebnim cesarskim vlakom v Gorico pripeljal sam prestolonaslednik, princ Franc Ferdinand, so se zvrstile še spremljevalne prireditve v spomin na ta veliki dogodek. Na skupnem trgu pred Severno železniško postajo, ki lepo obnovljena blesti v vsem svojem "avstro-ogrskem" sijaju, je bilo od 14. do 19. julija nekaj zanimivih večerov pod toplim poletnim nebom. Kinoatelje iz Gorice je v nedeljo, 16., in ponedeljek, 17. julija, številnim gledalcem – zmanjkalo je plastičnih stolic, očitno prireditelji niso pričakovali toliko občinstva - pospremil nazaj v čas, seveda z vlakom. Po uvodnih besedah predsednika Kinoateljeja Aleša Doktoriča in filmskega kritika Sandra Scandolare so se na ekranu (odločno premajhnem!) prvega filmskega srečanja zvrstili Lumierov prvenec Prihod vlaka iz leta 1895, dokumentarni film o svečanem pogrebu Franca Ferdinanda (1914), umorjenega v Sarajevu, film Jožeta Babiča Tri četrtine sonca (1959), pri katerem je prišla do izraza novogoriška postaja, Transalpina Saga/2 (1991) Haralda Michaela Seymanna in kratkometražna filma Abesinija (1999) Karpa Godine ter Once Upon a time (1988) Aleša Verbiča. Ponedeljkov filmski večer oz. noč, saj se je predvajanje zavleklo skoraj do enih, je bil odet v slovenske narodne barve. Kinoatelje nam je namreč odprl okno na slovensko filmsko snovanje. Prvi je bil na vrsti kratki film v groteskno-ironičnem slogu Koza je preživela Saša Podgorška (1991). Filma Kamniti velikan s časom (2006) Alenke Konič in Predorska reka (2006) pa sta bila izvirna poklona slovitemu solkanskemu mostu in njegovemu čudovitemu loku, eni izmed najimenitnejših svetovnih mojstrovin. V filmu Predorska reka sta Ervin Sorč in Tomaž Lozar posrečeno enačila reko predorov z žuborečimi vodami rečnega toka. Beautiful Kreplje (2000) Daria Frandoliča je odstrl tančico nad dramo dveh zaljubljencev, slovenskega dekleta in italijanskega fanta, ki imata namen odpeljati se v Trst, da bi tam ona opravila splav. A lepota sončnega poletnega dne v mirni okolici majhne postaje na kraški gmajni jima razjasni misli in odpre srci novemu življenju. Lep, s čustvi in menjajočimi se razpoloženji preplavljen film!
Dvodnevni sprehod po filmskih tirih je sklenil celovečerec Ekspres Ekspres (1995) Igorja Šterka z nežno ljubezensko zgodbo, skoraj brez besed, dveh mladih bohemskih duš (izrazito sta ju utelesila Gregor Baković in Barbara Cerar), ki se srečata, zaljubita in poročno potovanje zasnujeta na ekspresnem vlaku, ko ju ta njun ljubezenski zaveznik vozi daljnim obzorjem naproti.
Ko se je oko gledalca srednjih let v filmskih posnetkih zaustavilo na razžarjenem kurišču stare lokomotive, se je kolo časa v mislih zasukalo nazaj v dobo otroštva. Spomin je tudi meni tedaj odtaval v rana otroška leta. Nam, ki smo stanovali na Solkanskem polju, je bila Bohinjska železnica tako blizu. Večkrat sem gledala skozi kuhinjsko okno in čakala, kdaj se bo prikazala puhajoča lokomotiva in veselo zažvižgala ob prihodu na postajo. Zazirala sem se v visok dim, ki se je vil iz lokomotive. Naš nono je po njem napovedoval vreme: če se je valil nizko, je kazalo na dež, če se je dvigal visoko v nebo, je bil glasnik jasnega vremena. Tisti vlak, ki sem ga tako rada opazovala, je vozil tudi do Avč nad Kanalom, kjer so bili doma materina mama, strica in teta ter seveda bratranci. Večkrat je tudi nas popeljal v zeleni rojstni kraj naše mame. Pogosto pa sem s sestrama prosila ljubljene nonote, naj nas spremljajo do Severne železniške postaje. Seveda so nam vselej ugodili in pospremili na postajo gledat iskrice, ki so v vrtinčastem plesu brzele pod večerno nebo. Pogled na to žarečo meglico je imel res nekaj enkratnega, čarobnega v sebi. Vzburjal je otroško domišljijo, da je z žarečimi "kresničkami" poletavala v neskončno vsemirje, kjer se izpolnijo vse skrite želje.

Iva Koršič

Praznik breskev

Štandreški igralci v Prvačini

Krajevno turistično društvo je v sodelovanju z drugimi organizacijami priredilo prejšnjo soboto in nedeljo v Prvačini tradicionalni Praznik breskev z bogatim družabnim in kulturnim programom. Organizatorji so povabili tudi člane dramskega odseka PD Štandrež, ki je nastopil v soboto, 24. t.m., z dvema enodejankama, Čudna bolezen in Kdo je zadnji...? v režiji Janeza Starine. Pod prostornim šotorom se je zbralo veliko gledalcev, ki so večkrat nagradili nastopajoče s ploskanjem tudi med izvajanjem. Komediji sta prispevali, da je bilo na prireditvenem prostoru prijetno in veselo vzdušje.
Pred gledališko predstavo je podžupan Mestne občine Nova Gorica Andrej Miška vzidal temeljni kamen za novo telovadnico. Spomnil je na veliko športno zavzetost kraja, ki ima odbojkarsko ekipo v 1. državni ligi in še druge uspešne športne dejavnosti. Nov objekt bo prispeval, da se bo mladina zadrževala v teh prostorih in ne na ulicah, kjer je izpostavljena raznim nevarnostim, predvsem mamilom.
Vidno zadovoljstvo z novo pridobitvijo je izrazil tudi predsednik krajevne skupnosti. V nedeljo pa so bile na sporedu prireditve in razstava breskev. Številne stojnice z raznimi dobrotami so pripravile domačinke. Že dan pred odprtjem praznika pa so poskrbeli tudi za dokumentarno razstavo o Aleksandrinkah. Iz Prvačine je namreč šlo s trebuhom za kruhom v Egipt veliko deklet in žena.

VRH SV. MIHAELA Glasbeni večer in kresovanje

Razposajeni domači prireditvi

Na Vrhu sv. Mihaela so v drugi polovici meseca junija na lep in živahen način obeležili konec šolskega pouka in vseh dejavnosti, ki jih otroci obiskujejo med letom. Vroči poletni dnevi so že klicali na morje in v hribe, oni pa so 20. junija razposajeno pripravili zaključno prireditev v organizaciji Prosvetnega društva Vrh sv. Mihaela in v sodelovanju s Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo Emil Komel, ki ima na Vrhu sv. Mihaela tudi podružnico. Vzdušje je bilo veselo, dvorana KD Danica kljub visoki vročini kmalu polna. Napovedovalec Luca Brumat je na odru predstavil domači otroški zbor Vrh sv. Mihaela, ki je gledalcem izrekel dobrodošlico pod vodstvom Tatjane Devetak. Sara Devetak je poskrbela za klavirsko spremljavo otroškega zbora in domače vokalne skupine ter gosta večera, Začetniškega zbora iz Doberdoba pod taktirko Mateje Černic. V večernem programu so se prepletali zbori, ples in instrumenti. Mihaela in Christine sta zabrenkali na kitaro, Roberta in Lara sta zaigrali na klavir, Matjaž je pogumno zavlekel meh harmoniki, flavtista Robert in Tjaša pa sta odločno opravila svoje. Plesno točko je oblikovala plesna skupina Danica istoimenskega vrhovskega društva, ki je gledalce očarala in razgibala. Utrinek je bil posvečen tudi goriškemu slavčku Gregorčiču ob stoletnici njegove smrti. Njemu v spomin je Tatjana D. prebrala pesem Moje gosli; občinstvo je lahko poslušalo tudi nagrajena spisa Avdicija Nike Bagon in Mami v spomin Tjaše Devetak. Večer je s pesmijo sklenila Mladinska vokalna skupina Vrh sv. Mihaela pod vodstvom Marje Feinig Tavčar, prigrizek, ki so ga pripravile domače gospodinje, pa je številne prisotne zadržal v prijetnem klepetu.
Teden kasneje, 26. junija, je PD Vrh sv. Mihaela priredilo tradicionalni kres sv. Ivana. Ljudje vseh starosti, iz vasi in drugih krajev, so se zbrali na "Largi" ter v veselem razpoloženju ob prigrizku in žlahtni kapljici skupaj pričakali mrak. Otroci in odrasli so igrali odbojko in vlekli vrv. Ko se je sonce skrilo za gorami, je zagorel kres, čeprav v skromnejši obliki zaradi varnostnih razlogov. Veselja ni manjkalo niti ob gašenju kresa, saj so se otroci pozabavali z vodo, mladi pa so v krogu peli ob zvokih kitare. Večer je res uspel in stara navada - pomagati soncu in svetlobi, da s kresom premagata noč in temo - je zopet zaživela. Ljudje so bili veseli in razposajeni do poznih večernih ur. Organizatorji se zahvaljujejo Civilni zaščiti-Orlandu, obema Borisoma in Claudiu, ki so tudi tokrat zagotovili varnost.

Bogata vzgojna ponudba za nižješolce na Goriškem

Goriški Mladinski dom vabi!

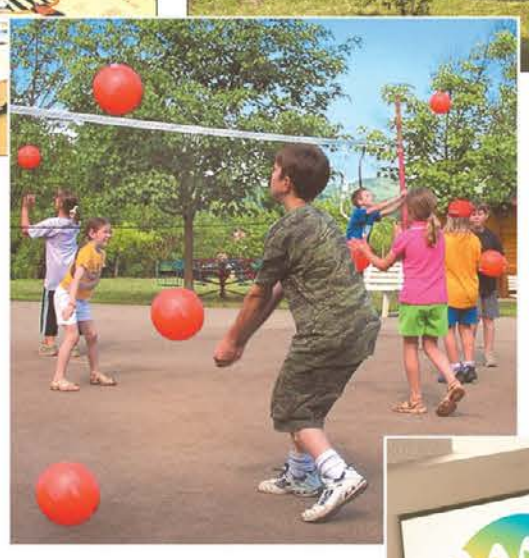

Kaj je Mladinski dom?
Mladinski dom je mladinsko vzgojno društvo nepridobitniškega značaja, ki temelji na vrednotah krščanstva in slovenstva. Njegova glavna naloga je spremljati dijake, ki obiskujejo slovenske srednje šole v Gorici, pri opravljanju šolskih dolžnosti in jim pomagati pri premoščanju specifičnih učnih težav.

Sedež in struktura
Sedež Mladinskega doma je v Gorici v ulici Don Bosco št. 60, v prostorih bivšega Alojzijevišča. Gojencem so na voljo štiri učilnice, igralnica, tehnična delavnica z računalniki, odbojkarsko igrišče, poletni bazen. V pripravi so še košarkarsko in malo nogometno igrišče ter parkirišče.

Osnovna ponudba
Mladinski dom deluje med šolskim letom, od ponedeljka do petka. Gojencem nudi:
- prevoz od šole do sedeža,
- kosilo in malico,
- spremstvo pri domačih nalogah,
- strokovno pomoč pri specifičnih učnih in drugih težavah.

Posebne storitve
Z Mladinskim domom že od vsega začetka redno sodeluje logopedinja Agata Koren. Tudi v novem šolskem letu bodo nekateri strokovnjaki na voljo gojencem in njihovim družinam z nasveti in pogovori. Enkrat mesečno bo v Mladinskem domu na razpolago psihoterapevt dr. Bogdan Žorž. Za utrjevanje učne snovi bomo dijakom po potrebi pripravili posamezne lekcije ali inštrukcije iz glavnih predmetov.

Koliko stane?
Za osnovno ponudbo znaša mesečni prispevek 165,oo evrov (110,00 evrov brez kosila). Predvideni so popusti za brate/sestre ter za številne družine oz. tiste v izrednih situacijah.
Posebne storitve, predavanja in tečaje nudi Mladinski dom tudi zunanjim dijakom in njihovim družinam.

Dodatne dejavnosti
- prevozi v šolo in na popoldanske dejavnosti
- poletno središče, ekskurzije, zeleni teden,
- priprava na izpite male mature za tretješolce,
- priprava, petošolcev na vstop v nižjo srednjo šolo,
- tečaji in delavnice (memotehnika, ples, video, ...)
- strokovna in vzgojna predavanja za otroke, starše in vzgojitelje, tudi v sodelovanju z drugimi vzgojnimi ustanovami

Informacije
Od 15. do 17.30 na tel. 0481 546549 (od 9. do 12. ure tudi na tel. 0481 536455). E-mail: mladinskidom@libero.it.

Priprava na vstop v srednjo šolo

Mladinski dom sporoča, da bo priprava petošolcev na vstop v srednjo šolo potekala od ponedeljka, 4., do petka, 8. septembra, od 9. do 12.30.
Še je možen vpis za novo šolsko leto 2006/07. Informacije dobite na telefonski številki 0481 536455 v dopoldanskih urah.

MLADINSKI DOM Udeleženec o zelenem tednu

Zeleni izziv

Skupina gojencev Mladinskega doma se je junija letos odpravila v kočo sv. Jožefa v Žabnicah na zeleni teden, imenovan Zeleni izziv, ki ga je vodil ravnatelj doma Mauro Leban ob pomoči Simona Petra.
Prvi dan smo raziskovali okolico, kjer domuje velik medo, pogovarjali smo se o vrednotah, ki nam jih ponuja Mladinski dom, in imeli sveto mašo, ki jo je p. Robin Schweiger daroval za zdravo in srečno letovanje (prav tako smo se priporočali Gospodu in se mu zahvaljevali za vsa doživetja v večerni ter jutranji molitvi in pred vsakim obrokom). Ko je bil čas večerje, smo se spomnili, da nismo vzeli s sabo kuharja: ni bilo kaj, sami smo morali kuhati, pomivati posodo, pospravljati... Marsikdo od nas je to prvič počel (sic!). Odkrili smo, da nismo tako slabi kuharji, saj pomij skoraj ni bilo. Nato so bile na vrsti razne družabne igre, po večerni molitvi pa zasluženi počitek. Naslednjega dne smo se povzpeli do koče Zacchi, ki je na naše razočaranje nismo našli, saj jo radikalno obnavljajo. Sprehodili smo se do nekdanjega ledenika pod Vevnico in Mangrtom in se zopet spustili do Belopeških jezer, kjer smo se tudi kopali. Popoldanske ure smo ponovno posvetili iskanju medveda, a smo našli samo okostje lisice, ki ji je s šapo ali ugrizom (tega nismo mogli ugotoviti) odtrgal glavo. Pogovor o najpomembnejših krepostih mladega človeka (kdo je danes "figo"?) smo strnili v zelo priljubljen diapozitiv. Večer je potekal v znamenju družabnih iger Risiko in Morilec. Naslednjega dne smo v Rablju dohiteli ostale udeležence poletnega središča Srečanja in Izzivi 2006. Skupaj smo obiskali rudnik, ki so ga zaprli leta 1991 in je sedaj ohranjen kot kulturna dediščina. Med prvo svetovno vojno je avstrijska vojska uporabila rov, ki povezuje Rabelj z Logom pod Mangrtom, za pomikanje vojakov v Soško dolino. Po ogledu rudnika in muzeja smo se ohladili v vodah Rabeljskega jezera. Lačni smo se pozno popodne vrnili do naše koče, kjer smo po predhodno dobljenem dovoljenju zvečer zakurili ogenj in na žerjavici pekli klobase, krompir in jabolka. Tudi ta izkušnja je bila za marsikoga izmed nas popolnoma nova. Pustolovsko vzdušje ob prasketajočem ognju je v krasni zvezdnati noči samo nekoliko motila misel na medveda: martralo nas je vprašanje: je še sit od lisice ali zdaj preži za kakim drevesom in bo vsak hip planil na nas? In še: mu bodo v tem primeru zadostovale naše klobase ali si želi bolj svežega mesa?... Ob koncu večera smo, bogve zakaj, nenavadno navdušeno sprejeli Maurovo povabilo, naj se odpravimo spat.
Zadnji dan smo med vrnitvijo obiskali izvir Save v Zelencih in občudovali Rusko kapelico ter Ajdovsko deklico na prelazu Vršič. Več časa smo posvetili ogledu izvira Soče. Tam smo si tudi pripravili kosilo, se igrali v vodi in imeli zaključni pogovor. Utrujeni, a zadovoljni smo se pozno popoldne vrnili v Gorico. Izkušnja Zelenega izziva nas je gotovo povezala med sabo in, upamo, pripravila do učinkovitejšega sodelovanja v novem šolskem letu.

SPL

Obvestila

Mladinski dom sporoča, da bo priprava petošolcev na vstop v srednjo šolo potekala od ponedeljka, 4., do petka, 8. septembra, od 9. do 12.30. Še je možen vpis na za novo šolsko leto 2006/07. Informacije na telefonski številki 0481 536455 v dopoldanskih urah.
Društvo slovenskih upokojencev za Goriško obvešča udeležence piknika na Krasu, da bo prvi avtobus odpeljal v soboto, 5. avgusta, iz Jamelj ob 7.30, nato s postanki v Doberdobu, na Poljanah in Sovodnjah. Drugi avtobus bo odpeljal prav tako ob 7.30 iz Štandreža, nato iz Gorice pri Primožiču in Podgore. Priporoča se točnost!
Ženski pevski zbor iz Ronk vabi v sredo, 9. avgusta 2006, v cerkev sv. Lovrenca ob 20.30 na orgelski koncert. Izvajala ga bosta Mirko Butkovic in Matej Lazar.
Vabimo vas na romanje z Novim glasom v Rim od 11. do 15. septembra letos. Potovali bomo z avtobusom. Program predvideva obisk najvažnejših rimskih bazilik in spomenikov, obisk groba papeža Janeza Pavla II. in po možnosti ogled kapele Odrešenikove Matere. Zagotovljena je celotna oskrba. Vpisovanje se zaključi 10. avgusta. Akontacija ob vpisu 150,00 evrov, preostali znesek pa je treba poravnati do 31. avgusta. Vpisovanje in informacije na Novem glasu v Gorici, tel. 0481 533177, v Trstu, tel. 040 365473, in pri g. Jožetu Markuži, tel. 040 229166.

Čestitke

Ob pomembnem imenovanju v upravni svet gledališča Verdi v Trstu čestitajo svojemu dirigentu Bogdanu Kralju pevke in pevci Mešanega pevskega zbora Lojze Bratuž.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 28.7. do 3.8.2006)
Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:
Petek, 28. julija (v studiu Andrej Baucon): Z Andrejem v poletje med popevkami, polkami in valčki. - Zanimivosti in obvestila.
Ponedeljek, 31. julija (v studiu Andrej Baucon): Pop poletje z Andrejem. - Poletni listi včeraj in danes. - Zanimivosti in rubrike.
Torek, 1. avgusta (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.
Sreda, 2. avgusta (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Kričavi galebi. - Izbor melodij.
Četrtek, 3. avgusta (v studiu Niko Klanjšček): Poletje po domače.

Kulturni dom Gorica / Sonce miru 2006

Glasen in iskren klic po sožitju med narodi

Foto Bumbaca

Kljub žgoči vročini se otroci, obiskovalci Poletnega središča Slovenskega dijaškega doma Simon Gregorčič v Gorici, niso izneverili tradicionalnemu srečanju, katerega so že 12 let nesporni protagonisti. V petek, 21. julija, so se v jutranjih urah, v spremstvu vzgojiteljev, pripeljali v Kulturni dom in v tamkajšnji razstavni galeriji izoblikovali krajšo, a iskreno prireditev, poimenovano Sonce miru, ki nas vsako leto ob tem času opominja in spominja na tiste strašne dni, ko sta pred 61 leti atomski bombi uničili Hirošimo in Nagasaki. Smrtonosno orožje je takrat zatemnilo sonce. Otroci so z neobremenjenimi srci in z radostnimi pesmimi zaželeli, da bi sonce sreče, svobode in sožitja zmeraj razlivalo svoje tople žarke na vse narode.
O globljem pomenu te prireditve, ki jo je, kot vselej, uresničil goriški Kulturni dom v sodelovanju s kulturno zadrugo Maja iz Gorice, z ZSKD, s Slovenskim dijaškim domom S. Gregorčič in posoškim Združenjem darovalcev organov ADO, so spregovorili ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel in ravnateljica dijaškega doma Kristina Knez. Tržaški pokrajinski predsednik SKGZ Igor Gabrovec pa je otrokom podaril knjige naših pisateljev, ki so pred nedavnim izšle pod okriljem mladinske revije Galeb.
V spored je seveda sodilo tudi odprtje razstave likovnih izdelkov udeležencev poletnega središča dijaškega doma. Med pisanimi balončki visi na stenah preddverja Kulturnega doma lepo število risbic, tudi kolažev iz živobarvnih papirnatih odrezkov, s katerimi so otroci posamič ali skupinsko izrazili svoje hrepenenje po bratstvu med narodi z motivi, ki jim jih je narekovala njihova bujna domišljija. Tako se na razstavi bohotijo velika sonca v mavričnih barvah zastave miru, svet v obliki srca, cvetje... Živobarvne risbice s svojo mislijo o lepoti življenja pozivajo gledalca, naj se zamisli v neprecenljivo bogastvo trajnega miru, po katerem bi morali zahrepeneti prav vsi, tudi po nadoblasti hlastajoči državniki. Ogled del malih umetnikov je možen do konca avgusta.
Ta vsakoletna prireditev, katere pokrovitelji so Fundacija goriške hranilnice, goriška občina in pokrajina ter dežela F-Jk, spada v širši krog pobud, ki se bodo zvrstile na Goriškem ob dnevih "opomina prvega uničevanja" (6. in 9. avgust) ter je tudi otroško obarvan kamenček v mozaiku mirovnih in solidarnostnih iniciativ, ki se celo leto vrstijo v Kulturnem domu pod geslom *Vsi drugačni, vsi enakopravni.*

IK

Robbie Williams v Budimpešti kot pravi šovman

Naj vas zabavam!

Ko je Robbie stopil na oder in čakal, da se poleže prvi bučni aplavz, je križem rok z odra zadovoljno gledal publiko. Gledalcem se je smejal, jim mežikal in vseskozi kimal z glavo. Veselo je ugotavljal, da popolnoma obvladuje publiko. Gledalce

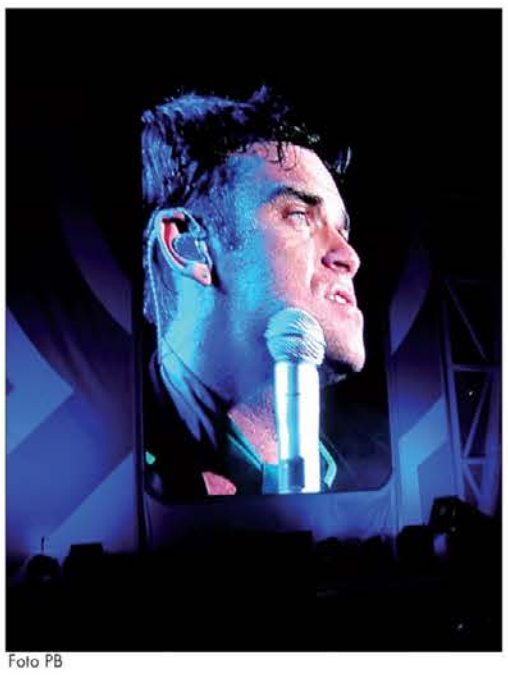

Foto PB

(in predvsem gledalke) je prevzel z enim samim pogledom.

Tiste gledalke, ki so se pred stadionom madžarske nogometne legende Ferenca Puškasa v Budimpešti zbrale že ob 14.00, torej celih 7 ur pred večernim koncertom. mači mp3 predvajalnik in domačemu računalniku ukradeni zvočniki. Vse to se je seveda dogajalo pod pekočim opoldanskim soncem. Kot bi šlo za kak western v puščavskem divjem zahodu. Sveža in mrzla voda je v tem kontekstu seveda samo privid, predvsem zato, ker turist s sabo nima florintov, tamkajšnje valute, in je zato vsako plačevanje močno oteženo. Množica ljudi se je le počasi zgrinjala na prizorišče dogajanja. Najdlje čakajoči so bili nagrajeni: ob odprtju stadiona so se lahko strateško naselili pod odrom, kjer se je začelo njihovo novo čakanje.

Robbie je koncert začel agresivno, s hitrim tempom: Listen to the radio, Rock dj in Tripping so bile živahna uvertura, ki je v hipu do vrelišča dvignila temperaturo že itak vroče publike. Tripping, prvi single njegovega zadnjega albuma, je nekoliko neobičajna stvaritev, saj gre za kombinacijo različnih žanrov, kjer se

Foto PB

Nekatere so nosile majice z zgovornim napisom "Robbie, me želiš poročiti?" in tako dokazovale večno ljubezen svojemu Robbieju. Druge so, ravno tako že od 14.00 dalje, poslušale in si prepevale Robbiejev zadnji album, Intenisive care, ki ga je predvajal doklasični pop meša z rapom in hip hopom. Hkrati imamo v tej pesmi tudi nekaj tonalitetnih sprememb, ki za preprosto pop glasbo niso vsakdanji. Robbie pa je zadel v polno. Kot navsezadnje vsakič v zadnjih štirih letih. Ja, Robbie je res zanimiv fenomen.

Rodil se je kot ptica feniks na pogorišču Take that, prvega boy-banda s polovice devetdesetih let prejšnjega stoletja. Bil je najmanj izpostavljen član enega od prvih sezonskih bendov, ki se rodijo zato, da izdajo par komercialnih uspešnic, napolnijo mošnjiček producentov in nato zamrejo (poleg Take that imamo še primere kot so Backstreet boys, Spice girls, Destiny's child). Robbie Williams je edini član zasedbe Take that, ki je umetniško preživel. Kako bi opredelili njegov slog? Gre za preprosto pop glasbo, nezahtevno in namenjeno širšim množicam. Melodije, veliko jih je baladnega značaja, so zelo dopadljive prav zaradi nezahtevnosti: ni nemogočih ritmov, pa tudi čudnih tonalitetnih obratov ne najdemo. Slog torej v marsičem spominja na t.i. brit-pop, lahki in enostavni britanski pop. V Angliji se je predvsem s skupino Oasis razvil kot reakcija na grunge slog skupine Nirvana, ki je bil sinonim za jezno glasbo kot posledico frustracij in nezadovoljstva.

Po prvih akordih in potem, ko se je publika natulila, je Robbie začel s svojim šarmiranjem. Koketiral je z gledalkami iz prvih vrst, po francosko poljubil presrečno oboževalko ter zbijal šale na račun številnih zvezd. "Kako peklensko vroče je danes" je zabaval publiko med eno pesmijo in drugo. "Star sem dvaintrideset let in ta vročina me med nastopi ubija. Sprašujem se, kako vse to prenaša Mick Jagger, ki jih ima že skoraj sto," je Robbie sklenil svoje duhovičenje. Publiko je popolnoma osvojil. Mlado dekle, ki jo je fant dvignil na rame, je v ekstazi sreče improvizirala striptiz zgoraj brez. Kamere so jo ujele in njeno bujno oprsje je lahko občudovalo vseh 60 tisoč gledalcev. Robbie je seveda pogledu prijetni dekolte pohvalil in se nato dekletu priporočil, naj ga po koncertu obišče v hotelu. V pretežno kabaretskem vmesnem delu je Robbie pokazal svoje nogometne spretnosti. Z malo nogometno žogo je počenjal prave žogobrcarske vragolije: ko bi ga angleški selektor Eriksson vpoklical pred kakim tednom, bi si Angleži morda priigrali boljšo usodo. Robbie se je nato spet preusmeril na publiko in drugima dvema srečnicama posvetil pesem Back for good, ki jo je spesnil njegov nekdanji kolega v skupini Take that, Gary Barlow. Takoj nato se je, v njemu lastnem slogu, vrnil na svoj zadnji album Intensive care in dejal: "Zapel bom pesem, ki je posvečena eni največjih ikon v rock glasbi. Ne, ne, to ni Gary Barlow." Seveda, nanašal se je na Elvisa in pesem Advertising space, ki mu jo je Robbie posvetil. Zaključek koncerta je bil seveda v znamenju najbolj znanih balad, tistega dela, ki ga je publika najdlje čakala. Feel in Angels, njegovi najbolj znani pesmi, sta na koncu obviseli v zraku kot krona celotnega večera.

Robbie ni samo pevec, je predvsem šovman. Svoje nastope v javnosti vedno začini s kabaretskim pristopom.Gledalec med njegovim koncertom ne samo posluša, ampak predvsem opazuje in je v dogajanje vpleten. Poleg mehaničnih posebnih efektov, je namreč največji posebni efekt on sam. Publiko enostavno ugrabi. Najboljše geslo njegovega pojavljanja je sam Robbie zajel prav v pesmi, ki jo je pel, medtem ko ga je svojevrsten žerjav spustil z neba na oder:

"Let me entratain you!" (Naj vas zabavam!)

Andrej Černic

Amerika, sovražim te!

Robbie Williams je za mnoge novi kralj popa. To, kar je bil nekoč Michael Jackson, naj bi bil danes Robbie. To je res. Delno. Zakaj? Robbie z veliko lahkoto napolni vsak evropski štadion. Vsaka njegova pesem je takojšnja uspešnica. A to se ne dogaja po celem svetu. Na velikem tržišču Severne Amerike Robbie zelo težko prodira. Velika luža je za pop pevca očitno še pregloboka in preširoka. Robbie je torej evropski Michael Jackson (glede na uspeh v začetku kariere in ne glede na sedanje kirurške posege), na svetovni ravni pa se ne more še ponašati s tem naslovom. Kljub temu da igra na strune pop glasbe, ki so zelo razširjene tudi v ZDA, se v Ameriki Robbieja otepajo. Na nezanimanje ameriške javnosti je Robbie seveda reagiral na samosvoj, ponosen način: "Če bi hotel imeti uspeh v Ameriki, bi moral tam tudi nastopati. In če bi si resnično to želel, bi tam, v ZDA, organiziral turo."

Carmen Consoli koncertirala v Sestu al Reghena

Melodije Verge in Sveva

Gospod Tentenna je zelo neodločen. V življenju ni dosegel ničesar, ker je vsakršno sprejemanje odločitev zelo težka zadeva. Gospod Tentenna je izvrsten portret sodobnega človeka, ki ga slika sicilska kantavtorka Carmen Consoli. V svojem portretu je kantavtorka neizprosna. Poje namreč o vsakdanjih pripetljajih večno obotavljajočega se človeka, ki je zavozil svoje življenje na vseh področjih, na delu, v odnosu z ženo, z otroki in predvsem s samim seboj. Carmen Consoli začini celotno sliko s ščepcem ironije, ki

Foto AČ

se odraža v nekoliko ciničnem lažnem pomilovanju obotavljajočega se gospoda, češ: "Saj razumem, da je odločanje tako težko." Na dan stopajo obrisi feminističnega pristopa, ki prevevajo opus sicilske pevke.

Gospod Tentenna je samo eden od portretov, ki jih v svojem zadnjem albumu, Eva contro Eva, Carmen Consoli izvrstno izriše. Album je izšel pred nekaj meseci, kantavtorka iz Catanie pa ga trenutno predstavlja po celotnem Apeninskem polotoku. Carmen Consoli je svoje delo predstavila tudi v opatiji v vasici Sesto al Reghena v bližini Portogruara. Carmen Consoli, njeno glasbo ne moremo opredeliti za lahko ali lahkotno, ne spada v tisti široki glasbeni spekter pevcev, ki s površno in serijsko glasbeno produkcijo zadovolji vsakogar. Neobičajen glas, ki v določenih prijemih spominja na Dolores O' Riordan, bivšo pevko irske skupine Cramberries, se prepleta z neobičajnimi melodičnimi in harmoničnimi glasbenimi rešitvami, ki se sklicujejo na pevkino rodno zemljo. Sicilsko pevko vsekakor še najbolj odlikujejo teksti, ki so mestoma zelo zahtevni. Še več, teksti zelo pogosto stopajo v ospredje. Zdi se, kot bi najprej napisala tekst in tekstu samemu kasneje po meri priredila melodijo. Besedila niso nikoli v rimi, v sebi pa vedno nosijo močan naboj poetike.

Poletni nastop med zidovi opatije je poslušalcem postregel s pesmimi iz novega albuma, pa tudi s starimi uspešnicami. Na prizorišču se je zbralo nekaj tisoč ljudi, ki so se prepuščali ritmom in melodijam. Kantavtorica je seveda med svojo publiko požela veliko odobravanja. Ob običajnih "bravo" in "bis" je v nogometni evforiji (Carmen Consoli je v Sestu igrala le tri dni po italijanski zmagi na SP-ju) seveda odmevala nesojena himna navijačev "po-po-po-po-po-po". Kantavtorica je na nogometno veselje navijačev zelo spretno odgovorila: "Smo svetovni prvaki. Zelo sem bila vesela, ko sem po TV spremljala, kako so se navijači enotno veselili po celi Italiji, od Milana do Palerma. In to navkljub petim letom, ko je na stolčku oblasti sedela Severna liga." V nogometno evforijo je Carmen Consoli izvrstno zapakirala politično sporočilo večera. Jasno in odrezavo. Največje uspešnice je kantavtorica zaigrala na začetku in pred zaključkom koncerta, v vmesni del pa je vključila pesmi iz novega albuma in obsežnega osebnega repertoarja. Publika je sicilsko kantavtorko spremljala z zanimanjem: odnos, ki ga je pevka vzpostavila s poslušalci, ni bil neposreden. Carmen Consoli ni šovman, je pa skozi svojo glasbo in v sporočilih, ki jih glasba nosi, sposobna vzpostaviti posredno vez z oboževalci in oboževalkami.

Gre za sporočila, ki jih najdemo tudi v zadnjem delu sicilske kantavtorice. Le-ta je bil seveda rdeča nit celotnega koncerta. Album Eva contro Eva je, tako kot je zapisala revija Rolling Stone, zmes slik in podob z ruralne Sicilije, "kjer lahko najdemo starke, ki molijo z rožnim vencem v rokah, in mlade Melisse P., ki jih vročina vznemirja". Gre dejansko za stvaren prikaz podeželske Sicilije, ki spominja na Vergo in njegove nesrečne Malavoglia. Gre za sliko ljudi v vaški zaprtosti in togosti (Maria Catena) ter za opisovanje vaškega življenja, njegovih ritualov in pričakovanj podeželskih ljudi, ki so nujni in obvezni za vsakega pripadnika majhne zaprte skupnosti (La dolce attesa). Že omenjeni Signor Tentenna bolj kot na Vergo nam v spomin prikliče Itala Sveva in prototip osebnosti človeka, ki ga pisatelj v svojih romanih označi kot "inetto". Svojevrsten glasbeni pečat daje albumu pesem Il pendio dell' abbandono. Carmen Consoli jo je uglasbila z Goranom Bregovićem. Gre za melodijo z balkanskim neenakomernim ritmom, ki ima vsekakor veliko skupnega s tipičnimi sicilskimi motivi.

Foto AČ

Koncert, ki ga je Carmen Consoli pripravila poslušalcem iz FJK, je izzvenel v svojih zmernih, nikakor ne izumetničenih tonih. Bil je odslikava kantavtoričine osebnosti. L' ultimo bacio, sestavni del glasbene podlage Muccinovega istoimenskega filma, in Narciso, iskriva in ironična pesem, sta idejno sklenili vsebinski lok koncerta.

Carmen Consoli se je tako poslovila. In z njo so se poslovile vse starke z rožnimi venci, vse Melisse P., ruralne pokrajine pod Etno in vaške navade in razvade v okolici Catanie. Ko so se reflektorji prižgali, je postala Sicilija za vse poslušalce ponovno skrivnostna in oddaljena dežela.

AČ

Eva contro Eva

1. **Tutto su Eva:** pesem o prirojenih občutkih krivde, začenši z izvirnim grehom
2. **Maria Catena:** zgodba o krivicah, ki doletijo mlado dekle zaradi lažnih vaških govoric
3. **La dolce attesa:** spet ženska zgodba o histerični nosečnosti pod pritiskom radovedne domače javnosti
4. **Sulle rive di Morfeo:** žarek idiličnega upanja
5. **Il pendio dell'abbandono:** balkanski ritem na glasbo Gorana Bregovića
6. **Preghiera in gola:** tesnobno doživljanje težkih življenjskih trenutkov
7. **Piccolo Cesare:** elegantno parafraziranje Berlusconijevega obdobja. Naslov je povzet po istoimenski knjigi Giorgia Bocce
8. **Madre Terra:** oris narave v sodelovannju z Angelique Kidjo
9. **Signor Tentenna:** glasbena upodobitev Svevove figure, ki ji pravimo "inetto"
10. **Il sorriso di Atlantide:** drugi del upanja v optimistično utopijo

Razpis za novo geslo in logotip turistične Slovenije

Slovenija, njeni simboli in prepoznavnost

Slovenija očitno zmore več s svojo gospodarsko uspešnostjo kot z iznajdljivostjo, kako postati prepoznavna država. Tega v marsikateri drugi državi ne bi dojemali kot težave, prej kot prednost. A za dva milijona Slovencev, še zlasti pa za naše državnike, ki se več gibljejo po svetu in srečujejo s partnerji iz večjih in pomembnejših držav, postaja neprepoznavnost države skorajda psihološki kompleks, za katerega še nis(m)o našli učinkovitega zdravila.

Vse skupaj ima veliko opraviti z našo samopodobo in s to povezano (ne)samozavestjo. Prag naše samokritičnosti je nizek, o sebi imamo dobro mnenje – in po tem se ne razlikujemo dosti od drugih narodov.

Slovenec sem ...

Ko se predstavljamo tujcem, povemo, da smo delaven in pošten narod, ki ljubi svojo malo, a čudovito, pestro in zeleno deželo. Nikoli v zgodovini nismo nikogar napadli. Ko smo bili prisiljeni braniti domovino pred napadalci in zavojevalci, smo se izkazali tudi kot vojaki. Kljub temu pa naši nacionalni heroji (z nekaj izjemami, ki pa potrjujejo pravilo) niso vojskovodje, ampak pesniki in pisatelji. Tem smo verjeli in jim sledili, dokler si nismo "prisanjali" svoje države.

V 80. letih nam je našo samopodobo in nacionalni patriotizem krepilo geslo "Slovenija – moja dežela". Tiste, ki nas niso našli na zemljevidu, smo usmerjali z geslom "Slovenija – na sončni strani Alp". Zamenjevanje Slovenije s Slovaško, Slavonijo in še kakšno deželo in pokrajino je v 90. letih botrovalo pogumnemu predlogu o preimenovanju države. Osvežimo si spomin: uspešno marketinško podjetje je predlagalo ime Alpadria, a predlog je bil preveč drzen, da bi spodbudil resen premislek in obravnavo.

Barve Rusije in stiliziran grb

Nekaj podobnega se je dogajalo z zastavo. Ko je s propadom komunizma in razpadom Jugoslavije "ugasnila" rdeča peterokraka, smo ohranili barve zastave in ji dodali grb. V primerjavi s prejšnjim socialističnim – v njem razen zvezd Celjskih grofov ni ničesar novega. Predlogi, da bi morali nove nacionalne simbole povezati s tradicijo Karantanije, z rumeno in modro barvo ter heraldičnim simbolom klobuka, so bili za tiste, ki o tem (lahko) odločajo, znova preveč radikalni – razen za najglasnejšo pobudnico, Slovensko nacionalno stranko, ki je iz karantanskega grba in grbov drugih nekdanjih slovenskih pokrajin sestavila svoj logotip.

Zgodba o posebnosti in prepoznavnosti Slovenije (ter njenih simbolov) pa se s tem ni končala in se očitno še dolgo ne bo. Z leta 1991 na hitro pripravljenimi državnimi simboli smo se v petnajstih letih nekako sprijaznili. Sedanjo vlado bolj skrbi upadanje rodnosti ter usihanje "slovenske samozavesti" in domoljubja med državljani, zlasti med mladimi, kar je po letu 1994 svojevrsten absurd. Kaj z vključitvijo države v Evropsko unijo ni bolj pomembno združevanje in povezovanje vseh Slovencev ne glede na državne meje ter naše dejavno sodelovanje v oblikovanju prihodnje skupne evropske identitete?

Novo geslo in logotip Slovenije

In če je vprašanje simbolov na državni ravni poniknilo in je "zaprto", pa že več let povzroča glavobole državnim turističnim uradom ter načrtovalcem in strategom promocije turizma.

Slovenija se je kot zelena, prijazna in gostoljubna dežela zadnjih približno deset let predstavljala s štirimi rožicami prav toliko barv na modrem kvadratu in geslom Slovenija poživlja ... Ne vemo, če se je legenda pop-arta Andy Warhol ob plagiatu svoje slike obračal v grobu ali pa so posredovali lastniki avtorskih pravic...

Dejstvo je, da so se v direktoratu za turizem (državnem uradu v sklopu Ministrstva za gospodarstvo) ob pripravi novih usmeritev in razvojnega načrta slovenskega turizma v obdobju med letoma 2007–2011 odločili, da zamenjajo obstoječi promocijski simbol in da je Urad vlade Republike Slovenije za informiranje objavil anonimni natečaj za novo geslo in logotip turistične Slovenije. Med pomembnimi cilji v okviru omenjenega razvojnega načrta je tudi povečanje prepoznavnosti Slovenije – odtod tudi razpis za novo geslo in logotip.

Slovenija
The green piece of Europe

Natečaj je objavljen na spletni strani vladnega Urada za informiranje – tudi v angleščini, saj se avtorji razpisa niso omejili le na domače predloge, ampak jih pričakujejo tudi iz tujine.

Znak brez vsebine?

Marketinške agencije so se ob pobudi namrdnile. Izziva bi se lotile – za najboljšo rešitev je ponujena nagrada 1,4 milijona tolarjev oziroma nekaj več kot 5.800 evrov – vendar bi pričakovale od naročnika, da jim ponudi oprijemljiva izhodišča, torej pove, kakšno podobo Slovenije naj prelijejo v likovni znak in geslo...

Že res, da Slovenija v svetu nima izdelane podobe in (do neke mere), da neprepoznavnost pomeni tudi nepriljubljenost. Željo naročnika, naj geslo in znak "predstavita Slovenijo kot mlado, urejeno in moderno državo, ki se lahko med drugim pohvali tudi s čudovito naravo, bogato kulturno dediščino in pestro zgodovino" (navedek je iz razpisa), pa razumejo kot znamenje popolnega nerazumevanja o tem, kako se tovrstnih akcij lotiti in jih izpeljati.

Osnovni nesporazum je očitno v tem, da naročniki verjamejo, da je dobro oblikovanje že enako prepoznavnosti. Spomnite se svojih lastnih izkušenj: dober znak (logotip) lahko opozori nase z izvirnim oblikovanjem, to, kar znak sporoča ali razkazuje, pa mirno ignoriramo. To je problem, ki ga poznajo tudi oglaševalci. Izvirne reklame, tiste ki spodbudijo pozornost in osvajajo nagrade, praviloma niso učinkovite, torej ne prodajajo, ob razpisu opozarja eden od strokovnjakov.

Neprepoznavnost v praksi

Problema slovenske (ne)prepoznavnosti pa ne bi smeli podcenjevati, še posebej, če naj uresničimo ambicije, ki jih je v razvojnem načrtu za prihodnjih pet let zastavilo gospodarsko ministrstvo: povečati število turistov v Sloveniji za šest odstotkov, število nočitev za štiri in denarnega priliva za osem odstotkov.

Po tej strani je simptomatična tožba enega od obiskovalcev spletne strani Slovenskega turističnega portala (www.slovenijapozivlja), ki je med drugim zapisal: "Na obisku sem imel prijatelja iz tujine. Ko je odhajal, si je zaželel spominek, ki bi ga spominjal na potovanje. Ko sva hodila po mestu, sem se znašel v veliki zadregi, saj nisem vedel, kaj mu podariti. Spominkov je bilo veliko, ni bil pa en tak, za katerega bi lahko rekel, ta predstavlja Slovenijo ...

In kaj je sploh to? Ribniška suha roba, čipke, ljubljanski zmaj? Ampak, vse to je le regionalno. Imamo potico, s katero se poistovetimo vsi, ampak ta ni trajna. Kaj se je zgodilo z lipovim listom, ki je bil včasih simbol? Dejansko ugotavljam, da nam manjka nacionalno prepoznavnega simbola, kar je za prepoznavnost Slovenije zelo slabo."

Dušan Rogelj

Za naš jezik

Razbiti, zlomiti, zdrobiti, streti...

Vsi ti in podobni glagoli se pogosto po krivem zamenjujejo. Do tega prihaja delno zato, ker italijanščina ni pri njih tako izbirčna in pogosto uporablja glagol *rompere* v najrazličnejših zvezah.

Namesto suhoparnih pravil in napačnih rab naj sledi nekaj pravilnih zvez:

V nesreči mu **je razbilo črepinjo** in **zlomilo nogo**.
Krogla **je prebila šipo** avtomobila.
Če je sol predebela, jo moramo **zdrobiti**.
Pozimi premrlim pticam **nadrobimo drobtin**.

V prenesenem pomenu pa:

Nesreča **ga je zlomila**.
Naši **so strli** sovražnikov **odpor**.
Vse mu je šlo kot po maslu, nazadnje pa **se mu je zalomilo**.
Grdo je **prelomiti dano besedo**, lepo **prelomiti z grdimi govornimi napakami**.
Samo pogledala ga je in že **mu je strla srce**.
Roman **Strta srca** je navdušil staro in mlado (ne pa televizijske prevajalke, ki si je upala napisati: *Zlomljena srca*).

Ni najlepše se tolažiti z napakami drugih, izjemoma pa naj bo: italijanska prevajalka je angleško "broken code" (razvozlana šifra) prevedla z enako nemogočim: *codice schiacciato*.

Simon Gregorčič ob 100-letnici smrti

Pravi mož ima v sebi veliko vrednost, katero bo vsak pošten človek spoštoval;
to svojo vrednost pa mora tudi sam spoznati, svest si mora biti svoje veljave. Ponosen sme in mora biti mož; toda prevzeten in prešeren nikakor in nikdar.

(Nekatere misli o moškem obnašanju)

Razstava v palači Attems-Petzenstein

Kalejdoskop Missoni

Barve, linije, raznovrstni vzorci, materiali, nenehno eksperimentiranje. Ottavio Missoni se je slučajno začel ukvarjati s pleteninami, z ženo Rosito pa sta s svojo edinstveno kreativnostjo prodrla na sam vrh visoke mode in čez, v umetnost. Italijanska modna hiša Missoni je danes ena največjih in najprepoznavnejših v svetu, z izvirnostjo svojih kreacij ostaja nadčasna, nad trenutnimi trendi. Missoniji, Ottavio, Rosita ter njuni otroci, Vittorio, Luca in Angela, ostajajo zvesti samim sebi, lastnim začetkom. S konstantno reinterpretacijo svojih vzorcev in minimalnimi posegi pa uspejo kljub temu biti vedno aktualni, sveži.

Vse se je začelo v štiridesetih letih prejšnjega stoletja, ko je Ottavio Missoni začel v Trstu delati s strojem za pletenje. S prijateljem sta odprla majhno tovarno, izdelovala sta trenirke, ki jih je leta 1948 nosila italijanska reprezentanca na olimpijskih igrah. Preden je Ottavio Missoni začel s to dejavnostjo, se je ukvarjal s športom, na državni ravni je tekmoval v atletiki, nikoli se ni učil za svoj kasnejši poklic. Tudi njegova žena, Rosita Jelmini, se ni izobraževala na tem področju, diplomirala je iz sodobnih jezikov, zrasla pa je v družini, ki se je ukvarjala z izdelavo blaga. Obdarjena z izostrenim estetskim čutom, smislom za modo, originalnostjo, je sodelovala že v domači proizvodnji in po poroki prevzela bistveno vlogo pri moževi dejavnosti.

Preselila sta se v Gallarate, blizu Milana, kjer sta odprla laboratorij, saj je bilo v Trstu nemogoče prodreti na tem področju. Izdelovala sta zelo lahka in pisana oblačila, eksperimentirala z viskozo, ki je postala eden njunih najljubših materialov, prva sta jo uporabila za pleteninе. Prva modna revija je v Milanu, leta 1966, požela velik uspeh, predvsem zaradi povsem nove interpretacije pletenih izdelkov. Missonijeva sta pogumno nadaljevala z rušenjem kanonov, delanjem poskusov bodisi z materijo kot z barvo. Očarala, osvojila sta tako tudi ameriško in nato svetovno publiko, modne novinarje, tržišče. Oblačila slovijo po svoji nedvomni eleganci, združeni z nepogrešljivo udobnostjo, ki ostaja temelj proizvodnje. V osnovi njune dejavnosti stoji določen način razmišljanja, izrazit, energičen pristop do življenja.

Na začetku so bile samo črte, raznobarvne linije, saj stroji niso bili sposobni proizvajati drugačnih vzorcev. Te so postale njihov prepoznavni znak, kljub temu da so kasneje začeli izdelovati tudi drugačne pletenine.

Vsakič na novo znajo spreminjati teksturo, kombinacije. Barve se prelivajo v abstraktnih plamenečih kompozicijah, valovečih ali cikcakastih linijah, bolj ali manj stiliziranih cvetlicah in znanih patchworkih, pestrih, živahnih kombinacijah različnih vzorcev, ki jih je ameriški modni tisk poimenoval put-together. Ottavio Missoni jih je spremenil tudi v krasne stenske preproge, primerljive s kreacijami sodobne umetnosti, in jih uspešno predstavil na nekaterih razstavah. Vzorci resnično spominjajo na neskončne geometrične, simetrične oblike kalejdoskopa, iz grščine "predmeta za gledanje lepih stvari". Ta ludična naprava, ki jo je leta 1816 izdelal znanstvenik David Brewster, posrečeno ponazarja kreativnost Missonijev, njihov igrivi, sproščeni pristop do dela, prepleten z genialnostjo, domišljijo, preprostostjo idej.

Svojo inovativnost so znali vpeljati tudi na druga področja, modne dodatke, pohištvo, notranjo opremo, uporabno umetnost. Vse to je spretno prikazano na goriški razstavi, ki ni samo nazorna, ampak tudi estetsko zelo dovršena, dinamična, v slogu Missonijev.

Med drugim si je možno ogledati še instalacijo "Harmonija različnosti", ki jo je izdelal Luca Missoni, ko je dežela Furlanija-Julijska krajina leta 2005 sodelovala na Expoju v Aichiju, na Japonskem. S postavitvijo je prikazal raznolikost in pestrost teritorija, prepletanje kultur, narodnosti na tem koščku zemlje, ki ji bližina morja nudi vedno nove priložnosti in povezave.

Katarina Brešan

Kratke

Čestitke slovenske skupnosti Bogdanu Kralju

Slovenska skupnost čestita prof. Bogdanu Kralju za pomembno imenovanje v upravni odbor mestnega teatra Verdi. Gre za priznanje dolgoletnemu trudu in izkušnjam, ki si jih je prof. Kralj nabral tako na področju vodenja Glasbene Matice kot tudi pri iskanju povezav med Slovenci na obeh straneh za enkrat še obstoječe meje. Bogdan Kralj je bil že v času Illyjeve uprave imenovan v upravni odbor tržaškega konservatorija Tartini, upravljanje javnih ustanov mu torej ni tuje .

SSk spominja, da je ob vstopu Slovenije v EU takratnemu svetniku Močniku prav s pomočjo Bogdana Kralja uspelo prepričati mestno upravo Dipiazze, da je dala na razpolago dvorano Tripcovich in vse potrebno za nastop gojencev vseh primorskih glasbenih šol z odličnimi solisti, ki so bili v užitek publiki, tako slovenski kot italijanski, ki se je takrat polno nabrala v tem prostoru. Pomenljivo je tudi, da je bila ena od programskih točk svetnika Švaba že med volilno kampanjo prav popoln mrk sodelovanja med opernimi hišami v Trstu in Ljubljani, ki si nista niti izmenjali prodaje vstopnic med sabo, kar je za nas prostor nepojmljivo. Zadnja pripomba pa je v tem, da je minister Rutelli imenoval, prvič kar nam je znano, slovenskega predstavnika v odbor Verdija, kar nam daje upati tudi za normalizacijo odnosov med narodi in za uveljavitev naše zaščite. / Pokrajinsko tajništvo SSk Trst

Občinske izpostave

Zaprtje občinskih izpostav pri sv. Ani in v Rojanu je obsodbe vredno dejanje tržaške občinske uprave. Namesto da bi prebivalstvu olajšala odnose z upravnimi organi mu jih Dipiazzova uprava otežkoča.

Ljudje, ki se težje premikajo bodo tako utrpeli hudo socialno krivico, saj starejši, družine z otroki in občani s fizičnimi težavami neobhodno potrebujejo upravne uslužnosti čim bliže domu. SSk pa se tudi sprašuje, kako bo z okenci za slovenske občane, ki bi po zaščitnem zakonu morale biti prisotne v občinskih izpostavah na celotnem ozemlju tržaške občine. Ukinjanje perifernih občinskih uradov bo imelo za posledico tudi onemogočanje odpiranja uradov za odnose s slovenskimi občani in torej tudi možnosti zaposlovanja slovensko govorečih ljudi.

SSk se boji, da je zadnje dejanje desničarske tržaške uprave obrnjeno tudi proti uveljavljanju zaščitnega zakona, kateremu bo verjetno Prodijeva vlada dala dokončno sprostitev. / Mirko Špacapan - deželni svetnik, Peter Močnik - pokrajinski tajnik, Igor Švab - občinski svetnik v Trstu, Rajonski svetniki SSk v tržaški pokrajini

Tiskovno sporočilo / Zasedanje četrtega rajonskega sveta z dne 20. julija

Svetniki četrtega rajonskega sveta smo bili klicani, da bi izrazili svoje mnenje o kompatibilnosti z okoljem gradnje uplinjevalnika na območju Žavelj, o katerem se je Občinski svet izrekel pozitivno, čeprav z nekaterimi pripombami oz. pogojevalnimi zahtevami. Medtem ko so se poročevalec in svetniki iz vrst Naprej Italija osredotočili na to, kdo bo plačal stroške za varnostni nadzor nad napravo in kaj bo prišlo v žep prebivalstvom, npr. v obliki popustov pri nabavi plina (svetnik Rigotti FI je navedel primer Parme, kjer stoji prva taka naprava v Italiji), je leva sredina -ob ostrem in formalno neutemeljenem nasprotovanju nekaterih svetnikov desne sredine- dodala pripombe, kot je to storila že za terminal v Tržaškem zalivu (naj spomnim, da je bilo takrat mnenje skoraj enoglasno odklonilno): iz dokumentacije ni razvidno, kakšne posledice ima lahko morebitna nesreča in da bi morali biti vsi trije privezi za ladje usmerjeni proti burji (v predloženem projektu je samo en privez tako usmerjen). Svetniki Nacionalnega zavežništva, po besedah načelnika skupine Brussi, so se izrekli pozitivno in podpirajo grandjo uplinjevalnika na območju Žavelj. Tako svetnik Komunistične prenove Feri kot tudi svetnik iz vrst Slovenske skupnosti Merku' sta se izrekla proti gradnji predvsem iz varnostnih razlogov in izrazila začudenje, da se taka naprava gradi na gosto zaseljenem območju. Podpisani sem še dodal, da deželno vodstvo Slovenske skupnosti nasprotuje gradnji na območju tržaške pokrajine zaradi bojazni, da bi prišlo do dodatnih razlaščanj slovenske zemlje za gradnjo plinovoda za priključitev uplinjevalnika na državno plinsko omrežje, in spomnil na to, kako se je to za druge projekte zgodilo v preteklosti, za kar prebivalstvo ni dobilo niti ustreznega nadomestila. Med glasovanjem se je izreklo 7 svetnikov za, 7 proti in 3 so se vzdržali, tako da je po pravilniku prevladalo negativno mnenje in je tako četrti rajonski svet izrazil negativno mnenje o gradnji uplinjevalnika na območju Žavelj./ svetnik četrtega rajonskega sveta, Igor P. Merku'

Novinarska nagrada Luchetta / Zaključni večer

Otroci: angeli talci pekla

Veliki trg je bil tudi letos prizorišče izvedbe manifestacije Naši angeli - novinarska nagrada Marco Luchetta, ki je tokrat dosegla svojo tretjo izvedbo.

Prva je namreč sovpadala z desetletnico smrti treh tržaških novinarskih operaterjev, ki so padli v Mostarju leta 1994. Na Balkan se je trojica podala zato, da bi izvedla reportažo o vojnih grozotah in o tem, kako najmlajši doživljajo to izkušnjo. Nahajali so se ravno na dvorišču nekega bloka in intervjuvali mladega Bosanca, ko jih je zajela granata. Istega leta sta snemalec Miran Hrovatin in novinarka RAI Ilaria Alpi padla pod kroglami v Mogadišu, in to v okoliščinah, ki še danes niso dobile jasnega okvira. Iz te tragedije pa se je po desetih letih rodila ustanova, ki skuša pomagati ravno tistim, zaradi katerih so novinarski operaterji žrtvovali svoje življenje: otrokom. Fundacija Luchetta - Ota - D' Angelo - Hrovatin je nastala zato, da v strukturi gosti mlade bolnike, ki v spremstvu svojih staršev pritečejo z raznih vojnih prizorišč v Trst, da bi se zdravili v bližnji otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Foto IG

Nagrada je torej namenjena poklicnim novinarjem, tako televizijskim kot časopisnim, italijanskim in tujim, pa tudi snemalcem ter fotoreporterjem, ki so z vročih prizorišč zemeljske oble pričali o tem, kako je vojna še vedno najbolj peklensko zlo, kar ga ljudje poznamo. Žirija je morala zmagovalce proglasiti na podlagi več kot 150 reportaž, člankov, televizijskih prispevkov in fotografskih posnetkov. Osrednjo nagrado Luchetta si je priborila Isabella Schiavone (Tg1 - TV7) za tv prispevek Otroci scampievega zooja (I ragazzi dello zoo di Scampia). Žirija se je odločila za Schiavonejevo zaradi pogumne preiskave, ki jo je novinarka storila v družbeno propadajoči četrti Neaplja, kjer kriminal in prekupčevanje z mamili pri belem dnevu odvzemata mladim kakršnokoli življenjsko perspektivo za prihodnost.

Nagrado Luchetta za najboljši časopisni prispevek je dobil tržaški novinar Paolo Rumiz za članek Ne hodi v Trebisondo, v katerem časnikar podčrta protislovnosti, ki jih doživlja najbolj laična islamska država – Turčija, kjer so krščanske skupnosti pod udarom: v Turčiji velja namreč pravilo, da ne more biti kristjan obenem dober turški narodnjak. V sekciji poimenovani po Dariu D' Angelu, ki je namenjena najboljši reportaži tujega tiska, je nagrado prejel Jon Ashworth (The Times). V članku londonskega časopisa z naslovom Kolikor šol je potrebnih pomoči, toliko koz je treba kupiti časnikar opisuje posledice cunamija v Sri Lanki. V sekciji Miran Hrovatin za najboljšo fotografijo je žirija nagradila Roberta Knotha za fotoposnetek Chernobyl, ki opisuje dva prizadeta mladeniča iz Belorusije, ki sta utrpela posledice eksplozije jedrske centrale. Sekcija za najboljše tv posnetke, poimenovana po Saši Oti, pa je nagradila Marina Macchija (RAI - Deželni sedež F-Jk) za posnetke prispevka Močnejši od časa. Operater se je namreč podal v Mostar, da bi izpričal sedanji položaj mesta, in to dvanajst let po smrti 'naših angelov'. Večer na Velikem trgu, ki ga je državna televizija predvajala minuli torek, je gladko stekel. Najlepši trenutek in gotovo tudi najbolj pomenljiv je bil tedaj, ko je na oder stopila izraelska pevka Noa. "Petje o miru je edina opora za mojo bolečino, edino zdravilo za tako globoko žalost", je dejala. Ni treba razlagati, kaj je hotela povedati...

IG

Foto Kroma

Razmislek

V pekel ali v nebo?

Bilo je na tiskovni konferenci ob predstavitvi novinarske nagrade Naši angeli. Medtem ko sem čakal na začetek konference, sem kot običajno spregovoril nekaj besed z ostalimi kolegi in fotografi. Med temi je bil profesionalec, ki je v roki držal svoj Nikon in nestrpno čakal na začetek srečanja, saj je "moja jutranja agenda do vrha polna, čaka me še kup in pol stvari," je dejal. Nato pa, "pokaži mi, kdo je zmagal nagrado za najboljši fotografski posnetek". "Robert Knoth za fotografijo Chernobyl. A ga poznaš", sem odvrnil. Odkimal je. "Predstavljam pa si, kaj njegov posnetek opisuje," je sicer spoštljivo dodal.

Nato se je razvil pogovor o tem, zakaj se sploh nekateri novinarji in operaterji podajajo v orkansko oko vojne in bede in zakaj uspe njihovim vojnim posnetkom očarati ljudi. Menda je odgovor na to vprašanje še prelahko: težje pa je dobiti razlog za to, da "nihče ne ceni takih fotografij, ki bi upodabljale pozitivno in z umetniškega vidika enako dobro stvarnost. Takih nagrad za fotografe, ki bi posneli reportaže o vsakdanjem življenju - in kaj jaz vem - o ljubezni in ljubimkanju mladih, pa ni," je povedal fotograf, čigar besede niso izzvenele kot kritika kolegom, ki tvegajo življenje na vojnih prizoriščih, temveč kot pomislek na to, da ljudje raje zremo v pekel kot v nebo.

Nato je pozdravil s kretnjo in odšel - kot je navada za vse fotografe - pred koncem konference, ker imajo za lastno agendo in službo odgovornost in ne hlastajo po tem, da bi postali miti: zadostuje jim zgolj to, da bi dobro opravili svoje delo.

IG

Še en poklon goriškemu slavčku

Klub prijateljstva na Vrsnem

Gregorčičeva rojstna hiša

Ko je naš veliki avtobus zavil na ozko, strmo in vijugasto pot proti Vrsnu, nas je rahlo zaskrbelo: ali bo brez težav privozil do vrha? Privozil je! Saj smo imeli izredno spretnega šoferja. Pred Gregorčičevo rojstno hišo nas je pričakala prijazna gospa, ravnateljica muzeja. Ugotovili smo, da je žena potomca Simonovega brata, ki je hišo podedoval in ostal na domu. Ko je hišo odkupil muzej, je potomcem dal bližnje preurejeno stanovanje. Ravnateljica nam je marsikaj povedala. Seveda je opisala Simonovo življenjsko pot, približno tako, kot jo poznamo iz tiskanih življenjepisov, pa tudi dodala še kako drobno posebnost. Na primer to, da Simon ni bil rojen v hiši, ampak na njenem pragu, pred hišo. To v tistih časih ni bilo nič posebnega, saj je marsikatera žena rodila kar na polju, ker ni utegnila priti do doma. Za te izven hiše rojene otroke pa je veljalo, da ne bodo ostali doma, da bodo morali oditi v svet. Ta usoda je kaj kmalu doletela pastirčka Simona. Takrat so bili po vaseh prvi in pogosto edini učitelji duhovniki. Ko je domači župnik ugotovil, da je Simon zelo bister, je svetoval staršem, da ga pošljejo v šole. Iti v šole pa je tedaj po vaseh pomenilo iti študirat za gospoda, tj. duhovnika. Tako je pastirček z bližnjih čudovito lepih planin postal pastir duš. Kljub težavam je vedno ostal zvest svojemu poklicu. Ni pa nič čudnega, da si je želel "nazaj v planinski raj", ker je ta svet res čudovit, posebno še človeku, ki je v njem preživel brezskrbna otroška leta. Tudi danes ljudje radi prebivajo v tamkajšnjih vaseh, je povedala ravnateljica, a se vozijo drugam na delo.

Poklon pesniku Simonu Gregorčiču bi bil pomanjkljiv, če ne bi prebrali vsaj kako njegovo poezijo. Imeli smo srečo: z nami je bil na izletu gledališki igralec Adrijan Rustja z gospo. Rad nam je podal nekaj pesmi, predvsem seveda tisto *Kmetski hiši*, ki je slavospev na videz skromnim kmečkim hišam, v resnici pa polnim bogastva. One so ohranjale naš jezik in naš rod pred potujčevanjem, one so nam rodile velike može.

Ogledali smo si muzej v pritličju in prvem nadstropju lepo obnovljene Gregorčičeve rojstne hiše. V njem je nekaj originalne opreme in dokumentov iz pesnikovega življenja.

/ dalje
Nada Martelanc

Skupinska slika pred Gregorčičevo domačijo

LONJER Zaključila se je tretja izvedba Artedna

Umetniški duh se še naprej krepi

"Presenetilo me je predvsem dejstvo, da so umetniki prodorno snovali svoja dela in z veseljem tudi skupno ustvarjali, kar se tako pogosto ne dogaja". S temi besedami je umetnostna kritičarka Jasna Merku' povedala marsikaj oziroma vse, kar je letošnja izvedba Artedna ponudila. Lonjerska umetnostna delavnica je bila tako tudi tokrat prava kovačnica idej, kateri gre prišteti tudi prijetne družabne večere, na katerih so nastopali domači glasbeniki in folklorna skupina Stu Ledi, pa tudi delavnice za otroke in tečaj digitalne fotografije, ki so vasi-

Foto Kroma

Patricia Munoz (foto IG)

co za teden dni spremenili v pravo Warholovo factory.

Art-umetniki

Hijacint Jussa v Action paintingu

Hijacint Jussa je beneški Slovenec. Razstavljati je začel leta 1972 v Benečiji, vendar se njegova dejavnost razvije predvsem na Goriškem. Sprva so ga nagovarja-

Barry Ryan (foto IG)

li predvsem prizori iz Benečije in opisoval jih je v svojih prvih delih, nakar se je v naslednjih letih naslanjal tudi na abstraktni ekspresionizem. V zadnjih časih se je umetnik lotil iskanja perspektive v sklopu action paintinga, ki skoraj dve desetletji predstavlja najobsežnejši del njegovega slikarskega snovanja. "Zame je slika kakor podoba, ki se ti razgrne med avtomobilsko vožnjo: točno ne razbereš, kaj se ti sploh prikaže pred očmi", nam je povedal Jussa, ko smo ustavili njegov čopič, ki je ravnokar sledil načelu "akcijskega slikarstva". Čopič zagotavlja gotovo "svoje poteze, ostalo pa naredi roka", nam je obrazložil Jussa, ki se med Artednom igra tudi z med sabo različnimi formati platen in nam vljudno razlaga, kako mora biti slika obrnjena, glede na težo kompozicije. Beneške korenine so v njem še vedno žive. Te razberemo v njegovi vljudnosti pa tudi v njegovih besedah, ki častijo mir kot najvišjo vrlino, ko je treba ustvarjati. Jussa se sicer v Lonjerju dobro počuti, saj so "tovrstne kolonije zanimive, ker lahko na podlagi dela drugih ustvarjalcev raste tvoje".

Hijacint Jussa (foto IG)

Matrioške Sare Conti

Tudi Sara ima beneške korenine v sebi. Starši so se namreč pred mnogimi leti preselili iz Benečije v Belgijo. V tekoči italijanščini nam je povedala, da je v Monsu opravila študij na Visoki šoli za plastične in vizualne umetnosti. "Od umetnosti skušam živeti, čeprav mi docela še ne uspe", nam je povedala slikarka, ko je risala svojo tretjo matrioško. Kako pa se je tebi na Artednu porodila ideja za tako snov? "Želela sem združiti vzhodni in zahodni svet, svoj milje s slovanskim, saj smo vendarle blizu meje, kajne?", je dejala Sara, ki je s svojimi matrioškami hotela prikazati "osvoboditev človeškega bitja vsega tega, kar je nepotrebnega. Narisala bom pet podob: prva matrioška je srhljiva, lahko že sedaj opazite, kako namesto glave nosi mrtvaško lobanjo. Polagoma se bodo podobe spremenile in postale vse bolj prijazne. Ko kdo doživi kaj hudega, mora prebresti pet stopenj, od katerih je prva najbolj boleča, zadnja pa predstavlja čisto novo iztočnico za v prihodnje."

Ger Clancy (foto IG)

Sara Conti (foto IG)

Ger Clancy in njegov labirint

Med vsemi načrti, kar jih je zgodovina Artedna poznala, je bil Barryjev najbolj širokopotezen. Med artednom smo ga zmotili, ko je svoj labirint šele snoval: z lesom, žago in svedrom. "Hotel bi ustvariti štiri velike predmete iz lesa in plastike, ki bi obenem služili kot zidovi. Na sredini bi pa pustil praznino, se pravi prostor, v katerem naj bi se ljudje srečevali", nam je obrazložil Barry, ki v velikosti svojih del vidi predvsem sorazmerje med majhnostjo človeka in velikostjo - veličino narave. Kljub svoji mladosti ima umetnik za sabo že več predavateljskih izkušenj, obenem pa se stalno preizkuša na različnih izraznih področjih, kot sta gledališče in film.

Barry Ryan in odpadni material

"Kot kipar raziskujem materiale in postopno prodiram v plasti, ki odražajo njihovo preteklost. Zgodovinski in antropološki vidiki oblik počasi prihajajo na dan in predstavljajo razvojni proces narave." Tako pravi irski umetnik o svojem pogledu na umetnost. Črte, ki jih svojevrstno ukrivlja, niso narisane na papirju: so otipljivi predmeti, kot otipljiv je tudi material, ki ga Barry uporablja pri svojem delu. "Poslužujem se odpadnega materiala, ki si ga nabavim v odlagališčih. Tokrat se bom poslužil materiala, ki sem ga dobil v Lonjerju. Predmete, ki jih ljudje vržejo stran, uporabim zato, da bi jih prikazal v drugačni luči". Tudi v tem vidi Barry vez z okoljem, ki neposredno vpliva na njegovo umetnost.

Autoportreti Patricie Munoz

Če je eden prvih udeležencev Artedna, Katalonec Jorge Berlato, svetoval tržaško likovno kolonijo kolegici Patriciji, pomeni, da se mu je ta globoko zakoreninila v srcu. Tako bo gotovo tudi za Patricio, ki se je med Artednom posvetila posebnim avtoportretom, ki jih je snovala z mešano tehniko na leseni podlagi: risala je namreč obraze in roke v različnih legah. Preko figurativnih in abstraktnih barvnih madežev se je umetnica približala racionalnemu in instinktivnemu dojemanju okolja. Svoja dela je obogatila rudi z raznimi napisi, kot na primer: čutim, torej sem - kar pomeni, da preko občutkov zaznava svet.

Desaparecida Sanela Jahić

O njej ne duha ne sluha!!!

Igor Gregori

Obvestila

Duhovne vaje za žene in dekleta bodo v Domu blagrov (Le Beatitudini) nad Trstom od ponedeljka, 21., do srede, 23. avgusta. Vodil jih bo znani p. dr. Leopold Grčar z Brezij. Informacije in prijava: tel. št. 040209409 (Jež) in 04043194 (Martelanc).

Vabimo vas na romanje z Novim glasom v Rim od 11. do 15. septembra letos. Potovali bomo z avtobusom. Program predvideva obisk najvažnejših rimskih bazilik in spomenikov, obisk groba papeža Janeza Pavla II. in po možnosti ogled kapele Odrešenikove Matere. Zagotovljena je celotna oskrba. Vpisovanje se zaključi 10. avgusta. Akontacija ob vpisu 150,00 evrov, preostali znesek pa je treba poravnati do 31. avgusta. Vpisovanje in informacije na Novem glasu v Gorici, tel. 0481 533177, v Trstu, tel. 040 365473, in pri g. Jožetu Markuži, tel. 040 229166.

Čestitka

Naš dirigent Bogdan Kralj je bil imenovan v upravni odbor tržaškega opernega gledališča G. Verdi. Rojanski cerkveni pevski zbor mu iskreno čestita in mu želi veliko zadoščenja pri novi odgovorni nalogi.

Odprto pismo ženam in dekletom

Drage gospe in gospodične, verjetno ste že slišale o nagajivem tiskarskem škratu, ki zmeša črke. Včasih pa zna ponagajati tudi peresni škrat. To je storil v prejšnji številki Novega glasa v Odprtem pismu in v obvestilu: p. dr. Grčarja je spremenil v Grgiča. lepo prosim, naj mi dobri pater ne zameri. Udeleženke duhovnih srečanj v Domu blagrov nad Trstom naj bodo brez skrbi: voditelj bo p. dr. Leopold Grčar z Brezij. Od 21. do 23. avgusta bo posredoval našim dušam opogumljajoče besede in milosti. Dom blagrov pa nam bo nudil gostoljubje, počitek in lepe sprehode v bližnjem gozdiču. Pridite! Natančnejša navodila preberite v obvestilih. Za neljubo napako se oprošča Nada Martelanc.

Kinematografski festival

Tisoč oči uprtih v svet filma

V petek, 21. julija, so na tiskovni konferenci predstavili zanimivo kinematografsko pobudo, ki bo potekala od 25. septembra do 1. oktobra v gledališču Miela. Gre za Mednarodni festival kinematografije in umetnosti 1000 oči (I mille occhi), ki jo že četrtič zapored prireja združenje Anno uno.

Foto IG

O festivalu je spregovoril direktor manifestacije, filmski kritik in kulturni delavec Sergio Grmek Germani. Slednji je poudaril, kako je osrednji cilj te filmske manifestacije predvsem prepletanje sodobnega in preteklega kinematografskega izročila, poglabljanje v storitve režiserjev, ki veljajo že za prave mojstre, in v dela umetnikov mlajše generacije, ki se jim obeta rožnata prihodnost. Iztočnica, na podlagi katere se bo izvedba razvila, je tudi letos svetovno filmsko izročilo, iz katerega bodo prireditelji izluščili pozabljene bisere, take, ki ne veljajo za šampione box-offica, so pa sicer pomenili veliko za zgodovino sedme umetnosti.

Monografske sekcije festivala bodo tako posvečene avtorjem, ki so s svojo dejavnostjo vplivali na kinematografski razvoj 60. let. Predstavili bodo filme Larise Šepit'kove in režiserjev, ki so se ob njenem delu zgledovali, ter srhljivke angleškega mojstra Michaela Reevesa; JackieRaynal bo občinstvo ponesla v svet producentske hiše Zanzibar, ki je v šestdesetih letih nudila mnogim talentiranim režiserjem možnost za snovanje njihovih del.

TRŽAŠKA RIBARNICA Otvoritvena razstava

Warholove časovne škatle kot vzorci sedanjosti

Warholov 'vsakdanji' ustvarjalni navdih bo Tržačanom in obiskovalcem, ki se bodo podali na naš konec, na voljo do 22. oktobra. V petek, 21. julija, so namreč v prenovljenih prostorih čudovite tržaške ribarnice odprli zanimivo in nenavadno razstavo - saj zanimiv in predvsem nenavaden je bil tudi newyorški umetnik - z naslovom Andy Warhol's Timeboxes. Razstavo je priredil Art Lab v sodelovanju s tržaško občino.

Ko bo obiskovalec vstopil v ogromno razstavno dvorano, bo pred seboj zagledal šest velikih konstrukcij, sestavljenih iz manjših lepenkastih škatel. Te ponazarjajo srž razstave, ki nosi naslov ravno časovne škatle. Warhol je namreč ob svoji preselitvi v nov atelje napolnil škatle z raznoraznimi predmeti, ki so mu služili pri njegovem ustvarjanju. Ta proces je nadaljeval tudi kasneje, a vendar je v lepenkaste zabojnike vstavil tudi običajne vsakdanje predmete, saj je na običajnosti vsakdana slonela tudi njegova umetnost. Teh časovnih zabojnikov je več kot 600 in shranjeni so v Warholovem muzeju v Pittsburghu.

Običajni predmeti, ki po ustrezni predelavi predstavljajo temeljni ključ njegove stvaritve, so tako 'urejeno posejani' po lepenkastih konstrukcijah: poleg tovrstnih vsakdanjih stvari pa so postavljene v nekaki zrcalni igri tudi 'pravi' primerki njegove umetnosti.

Foto IG

Razstava o Warholu ne bi mogla obiti filmskega oziroma video izročila, ki ga je umetnik suvereno izrabljal, da bi še bolje zaokrožil svoj umetniški milje: kar nekaj je tovrstnih pričevanj, ki se v pop barvah prikupijo gledalcu.

Sporočilnost razstave sloni na prepričanju, da je Warhol s svojim 'vsakdanjim' zbiranjem, zapisovanjem civilnega, pesniškega, zgodovinskega spomina hotel urediti kozmos, ki ga je opazoval v njegovem neustavljivem razmnoževanju na poti v neskončnost. Predmeti postanejo potemtakem ikone našega sveta, živi pričevalci sedanjosti, ki jih ne gre zavračati, ampak docela sprejeti.

IG

V Tinjah na Koroškem

Zaznaven slovenski mladostniški utrip!

Drago mladih so letos organizatorji priredili v Tinjah na Koroškem. Po dolgoletnih srečanjih na Opčinah je zadnja leta prvi del Drage potekala v Sloveniji ali v zamejstvu. Intelektualni forum mladih je Koroška prvič imela v gosteh prav tokrat. Glavna tema je bila integracija manjšin v državah in Evropski uniji, geslo pa "Vključi se! Ne sključi se!". Srečanje, ki je potekalo od petka, 14., do nedelje, 16. julija, so organizirale organizacije iz Koroške (Koroška dijaška zveza, Katoliški dom prosvete Sodalitas, Katoliška mladina), iz Italije (MOSP, mladi v odkrivanju skupnih poti, Trst) in Slovenije (Svetovni slovenski kongres, Dom Sv. Jožef, duhovno prosvetni center iz Celja, Središče Rotunda, primorski družbeni center iz Kopra, MSI-podmladek Nsi, Nova Generacija - podmladek SLS in SDM - podmladek SDS). Na debatah je bilo približno 60 udeležencev, tako število so pričakovali tudi sami organizatorji. Mladi, ki so prišli iz Slovenije, Italije in Koroške, so se nastanili v Katoliškem domu prosvete v Tinjah, v katerem so potekale tudi okrogle mize in nekatere delavnice. Slovesno odprtje srečanja je bilo v petek, po 16. uri. Slavnostni govor oz. povezavo, kot jo je sam imenoval, je imel tržaški pisatelj Boris Pahor. Poudaril je problematiko identitete. Žal se danes ne uporablja več beseda narod, ker je "zastarela". Glavno pa je, da se manjšine ne pustijo asimilirati od internacionalizmov, ohraniti morajo svojo istovetnost. Zamejci nimamo problema integracije, ker nam ta ni potrebna, saj živimo na svojem ozemlju že več stoletij. Omenil je tudi položaj manjšin v Italiji, kjer živi 12 jezikovnih manjšin. Izrazil se je proti t.i. "getu". Tudi če je človek globalen, ne sme izgubiti svojega bistva, ki je to, kar so ustvarjali predniki v stoletjih, in to, kar moramo ohraniti za naše potomce. To je kultura! Slovenci kot narod nismo manjšinci, razen v Avstriji, Italiji in Madžarski. Slovenci smo narod, besedo manjšina pa bi Pahor kar črtal in zato uporablja izraz narodna skupnost. Nato se je osredotočil na razmerje na Koroškem. Tukaj se večina naših sorojakov ima za Avstrijce, ki govorijo slovenščino, to je pa zares absurd. V vsakem primeru moramo ostati zvesti svoji narodnosti. Nihče ne sme prisiliti nekega naroda, da se uniči. Našo narodno skupnost v Avstriji moramo ohraniti!

Na odprtju srečanja je bila prisotna tudi umetnica Marta Jakopič Kunaver, ki je prav v domu Sodalitas takrat razstavljala svoje slike. Prejela je že več nagrad, njeno slikarstvo priča o prerodu religiozne umetnosti. Izkupiček prodaje slik, ki jih razstavlja v domu v Tinjah, pa bo namenila Dragi mladih. Petkov uvod so povezovale pesmi, ki jih je izvajala skupina Vox.

Sledil je kratek izlet na goro Sv. Heme pri Globasnici. Udeleženci smo se do gore peljali z avtobusom. Po pešpoti duhovnosti nas je vodila Micka Opetnik. Obiskali smo znamenito votlino, pili vodo iz izvira, ogledali smo si tudi cerkev, posvečeno sv. Hemi, in nato povečerjali pod ogromno lipo.

V soboto je bila ob desetih na sporedu prva okrogla miza na temo Integracija – quo vadis. Spregovorili so gostje, predavatelji prof. dr. Mirjana Nastran Ule, teolog Peter Kovačič-Peršin in prof. dr. Emidij Susič. Prvi referat nam je podal Peter Kovačič-Peršin. Predstavil nam je ameriški pojem integracije, ki v Evropi ne bi bil uspešen. Kar razdružuje Evropejce, so narodne identitete, v ZDA, kjer vsi govorijo angleško, to ni problem. Po tem uvodu se je osredotočil na pereči problem vstopa Turčije v EU. Turki imajo čisto drugačno kulturo in vero od naše, ko se preselijo v tujino, se potem združujejo v "getih". EU je nastala najprej na gospodarskem področju, da bi med drugim zagotovila v Evropi mir. Nekatere vrednote so skupne vsem državam članicam (zavest o enakopravnosti, demokratična družba, enakopravnost med žensko in moškim idr.). Kot negativen primer razvoja je Kovačič vzel bosanski islam, ki je bil nekoč civiliziran, zdaj pa se vrača v radikalnost. Proces sekularizacije se v islamu ni izvedel in prav ta je glavna razlika med evropskim krščanskim človekom in islamci. V Evropi je oseba individuum, človek stoji sam v svoji individualnosti pred Bogom. Integrativni dejavnik v EU je žal ekonomski funkcionalizem; morali bi bolj poudariti skupne točke evropskih kultur. Za konec je Peter Kovačič navedel še primer Jugoslavije, v kateri je tudi obstajal nacionalni problem, v tujini pa so napačno imeli Jugoslavijo za vzor uspešne integracije. Drugi govor je imela socialna psihologinja prof. dr. Mirjana Nastran Ule. Po njenem mnenju bi bilo treba manjšine ločevati na kreativne in nekreativne. Tudi mladina bi morala biti ustvarjalni sogovornik, družbena skupina, ki je s svojimi idejami neke vrste gonilna sila. Identiteta je v zadnjih časih izredno popularen pojem, nevarna je normalizacija za vsako silo. Istovetnost je bodisi dosežek kot tudi problem. Dobro je, da jo doživimo tudi kot problem, saj je namreč pot, ne cilj. Človek mora pomisliti, kaj lahko postane glede na to, kakšne so njegove značilnosti. Ustvarjalno manjšino je v sklepu primerjala z mladino iz 80. let, ki je s svojimi idejami, ki so jih ostali sprejemali, bila gonilna sila družbe. Zadnji poseg dneva je imel sociolog in predavatelj na Univerzi v Trstu dr. Emidij Susič. Orisal je sorodnosti in razlike med procesi integracije in asimilacije. Podčrtal je zlasti pomen kulturnega pluralizma, ki je neobhodno potreben. Ta najbolj uveljavlja večinsko skupnost, ki mora nuditi manjšini šole, medije idr. Sledila je debata, katere so se udeležili vsi prisotni. Med debato smo ugotovili, da je prednost Evrope v tem, da vidi posameznega človeka, medtem ko je razvoj demokracije težak v državah, kjer individuum ni dobil notranje suverenosti.

Popoldne so bile na sporedu razne delavnice: fotografska, kolesarska, komunikološka, bobnarska, pevska, debatna in novinarska. Z izjemo kolesarske in novinarske so bile vse delavnice v notranjosti doma Sodalitas. Kolesarji so se odpeljali na kopanje v Klopinjsko jezero, tisti, ki smo se vpisali v novinarski krožek, pa smo obiskali sedež slovenskega uredništva ORF. Slovenska radijska oddaja deluje že več kot petdeset let. V uredništvu dela 16 ljudi, ki pripravljajo osem ur oddaj na dan za radio in polurno oddajo za TV na teden. V uredništvu so vedno prezaposleni. Radijski program mora zadovoljiti raznoliko publiko, zato je spored med dnevom pester. Slovenski program oddaja cel dan, poleg osmih ur oddaj, ki jih pripravljajo v slovenskem uredništvu radia ORF, oddajajo še iz uredništev Radia 2 in radia Agorą. Seznanili smo se tudi z raznimi tehnikami, ki jih uporabljajo na radiu za snemanje, in posegli v živo, saj je naš prijatelj Gašper govoril poslušalcem o Dragi mladih. Razložili so nam tudi, kako poteka to snemanje in montiranje prispevkov za TV; nato smo se zopet odpravili v Tinje. Pred večerjo so nam udeleženci pevskega in bobnarskega krožka priredili kratek nastop z bobni in pesmijo.

Ob 20. uri se je začel glasbeni večer z izrednim jazz triom Tonč Tone.

Druga okrogla miza se je začela z več kot polurno zamudo (javljena je bila za soboto ob desetih). Dr. Miran Komac je namreč zaradi prometa prišel z zamudo, Karel Smolle pa sploh ni prišel. Okrogla miza se je začela z referatom dr. Komaca z Inštituta za narodnostna vprašanja. Človek je enkratna neponovljiva stvaritev, vsi smo med seboj različni, človek je organizem. Razložil je več pojmovanj narodnosti in dal recept za ohranjenje slovenstva: vrnitev in reintegracija izseljencev in potomcev ter povečanje natalitete. Integracijo, ki ima več pomenov, večkrat enačimo z asimilacijo. Različnost pa je naravno stanje, edina skupna točka človeške skupnosti. Prisiljena asimilacija je proti naravnemu redu, pozitiven pa je kulturni pluralizem. Spregovoril je tudi Marco Gabrijel, referent pri ligi za človekove pravice na Dunaju. Analiziral je situacijo Slovencev na Koroškem. Z multikulturnostjo na Koroškem skušajo asimilirati Slovence. Multikulturnost je veja večinskega prebivalstva, saj se predpostavlja, da je manjšinski narod že multikulturen. Asimilacijska politika v Avstriji je sledila logiki ostalih novonastalih nacionalnih držav po Evropi, v katerih je razširjen pojem enotnega jezika in enotne narodnosti. Leta 1900 je živelo na Koroškem prib. 100.000 Slovencev, leta 2001 pa samo 12.000. Avstrijci so se bali, da bi Slovenci ustvarili "državo v državi" in so tako začeli z asimilacijo. V pogovoru, ki je sledil in med katerim so udeleženci povedali različna mnenja, je Komac opisal državno držo Slovenije kot "brambovsko" in pojem "Slovenci" rabil za označevanje vseh ljudi, ki živijo v Sloveniji, tudi tujcev! S sporno definicijo se marsikdo v dvorani ni strinjal. V Franciji pa res velja, da je Francoz, kdor živi v Franciji, naj bo priseljenec ali tujec. Pogovor se je nadaljeval tudi z sklepnim razmišljanjem, ki se je razvijalo po pavzi, posvečeni kosilu.

/ stran 14

Aljoša Jarc

Mnenja udeležencev

Marko Petrovič, 25 let, Bled: Pred enim letom sem se preselil iz Anglije v Slovenijo. Zaposlen sem v Ljubljani kot prevajalec in novinar. Letos sem se prvič udeležil Drage mladih, prav gotovo pa bom dogodek spremljal tudi v prihodnje. V teh treh dneh smo imeli dobre priložnosti, da smo se bolje spoznali s člani slovenskih manjšin in nasploh s Slovenci iz Koroške, "Kokoške" in Italije. Izbrana tematika je po mojem mnenju v debatah spodbudila skrb in željo po ohranjanju slovenskega jezika, identitete in kulture.

Danijel Šturm, 36 let, Dobla Vas (Koroška): Kot izobraževalni referent v domu prosvete Sodalitas in soorganizator letošnje Drage mladih sem s potekom le-te zadovoljen. Zelo sem vesel, da je bila letos Draga mladih, kot prvič, na Koroškem. Še posebej smo želeli nagovoriti mlade iz Koroške, ki so se do sedaj Drage mladih udeleževali v bolj skromnem številu. Vesel sem, da se jih je tokrat le nekaj odzvalo. Vsebinski lok je bil dobro pripravljen in tudi za izbrano temo letošnje Drage mladih se mi je zdela Koroška primerna lokacija. Ker pa je bilo zanimanje za pogovor pri okroglih mizah zelo veliko, bi bilo po mojem dobro razmišljati o tem, ali se najdejo še kake druge, dodatne možnosti, kako bi se udeleženke in udeleženci lahko aktivno vključevali v pogovor. Organizacija prireditve je bila izredna izkušnja. Prvič sem namreč postal član organizacijskega odbora. S pripravami smo začeli že novembra 2005. Menim, da je bil način dela oz. priprave zelo zanimiv.

Tanja Zorzut, 19 let, Gorica: Drage mladih sem se prvič udeležila lansko leto na Opčinah, vendar me takrat srečanje ni tako prevzelo. Tokrat sem prišla kar slučajno in sem izredno navdušena. Vzdušje je zelo sproščeno, srečanja z novimi ljudmi so me močno obogatila. Upam, da bom imela še čim več možnosti za taka srečanja, ki jih mladi premalo izkoristijo. Letošnja tematika je bila aktualna. Mladi iščejo svojo identiteto, v katero spada tudi to, kaj smo. Ker živimo v "dvojnem" okolju, smo zato večkrat razdvojeni. Taki pogovori pa nam razkrivajo nove odgovore na naša vprašanja.

Rafaela Petronio, 29 let, Trst: Trenutno študiram koreografijo na Institutu del Teatre v Barceloni in poučujem violino na glasbeni šoli St.Andreu Fusio' v Barceloni. Draga mladih mi je bila zelo všeč! Čeprav sem pomagala pri organizaciji, sem bila letos prvič na njenem julijskem delu in sem bila prav presenečena! Tinje so bile odličen kraj za tako srečanje, ker smo imeli na razpolago hišo, ki daje občutek domačnosti, z lepimi prostori, obenem pa smo bili obdani od hribov in gozdov, kar je dalo srečanju pravi počitniški odtenek. Prav lepo! Družba je bila imenitna, škoda samo, da se je tako hitro končalo! Drugo leto bi lahko podaljšali srečanje za en dan več! Tako bi imeli več časa za medsebojno spoznavanje, za poglobitev dane teme in za... delavnice!! Vsak si je namreč želel poskusiti, poleg že izbrane, vsaj še eno drugo delavnico, tako zanimive so bile vse! Jaz sem izbrala komunikološko delavnico, kjer smo se učili kako "komunicirati" publiki izbranin tekst ali pesem, kako biti pri podajanju najbolj izrazni in jasni. Zanimala pa me je tudi pevska in bobnarska delavnica kot tudi kolesarska, saj so se njeni udeleženci podali na prijeten izlet ob jezeru, kjer so se tudi kopali!

Tema o manjšinah se mi je zdela zelo zanimiva, res škoda, da nismo imeli več časa za poglobitev, a mislim, da se bo to zgodilo septembra, ko bo na vrsti zadnja okrogla miza Drage mladih in tudi njen Festival, ki že drugo leto spremlja njen septembrski del. Septembra bo tudi spet priložnost za razne delavnice. Jaz bom vodila plesno, v katero vabim vse plesne radovedneže in zasvojene; bo pa tudi veliko drugih, tako da že zdaj razmišljam, v katero bi se lahko še vpisala...

Lep pozdrav in lepo poletje vsem!

Rojaki v zamejstvu in po svetu laže do slovenskega državljanstva

Trenja in nesporazumi med predsednikoma države in vlade

Ko je premier Janez Janša ob začetku vladnih in parlamentarnih počitnic na javni televiziji razlagal in utemeljeval delo izvršilne oblasti, razmere v državi in družbi, uveljavljanje Slovenije v tujini ter odnose med strankami vladne koalicije, je dejal, da v slednji sicer prihaja do napetosti in trenj, a te naj bi bile predvsem posledica občasnih živčnosti in preutrujenosti poslancev. Predstavniki drugih strank vladne koalicije so mu pritrdili, o trdnosti koalicije tudi ne dvomi Karel Erjavec, predsednik demokratične stranke upokojencev, katere poslanci so prispevali k bojkotu sprejema zakona o verski svobodi. Skupaj s poslanci LDS in Socialnih demokratov, pa Jelinčičeve slovenske nacionalne stranke, so odšli iz dvorane, tako da je zmanjkalo predpisano število poslancev za sprejem zakona. Dogodek je vzbudil številne odmeve, polemike, ki se še nadaljujejo, čeprav bo morda omenjeni zakon, če bo Desus spremenil svoje stališče, ob obnovitvi parlamentarnega dela jeseni sprejet. Predsednik vlade je ob omenjenem primeru obstrukcije opozoril, da Desus ni nenadomestljivi del vladne koalicije, zaradi česar so mogoče tudi drugačne rešitve na čelu izvršilne oblasti. Nič posebnega pa ne bi bile tudi predčasne parlamentarne volitve.

Med najbolj ostrimi kritiki zakona o verski svobodi je bil v državnem zboru Franc Žnidaršič, vodja poslanske skupine demokratične stranke upokojencev. Po njegovem bi država z novim zakonom prej "zagotovila kurata vsem kot pa kruh revnim. Podprla bi najbogatejšo versko skupnost, ki se bolj ubada s politiko kot pa z dušnim pastirstvom." Skrajno cinična je pesnica Svetlana Makarovič, ki je v Primorskih novicah zapisala, "da dialog s cerkvenimi krogi ni le nemogoč, ampak za ozaveščenega je tudi poniževalen." Poslanec LDS Jožef Školč je v parlamentarni razpravi celo zagrozil, "da bo sprejem zakona o verski svobodi pomenil mrk demokracije." Seveda je bilo ugovorov in drugačnih mnenj veliko. Zgodovinar dr. Stane Granda, ki je tudi predsednik programskega sveta RTV Slovenije, je v svoji kolumni v tedniku Družina zapisal: "Slovenski parlament je na zadnji seji v zvezi z zakonom o verski svobodi, pokazal vso svojo duhovno bedo in se razkril kot nosilec nestrpnosti in kulturnega boja. Ob strani puščamo dejstvo, da se večin nasprotnikov zakona posebno rada zavzema za izbrisane. To je resnična evropska podoba Slovenije. Nekdanja protiverska vzgoja kaže svoje nekulturne posledice. Ni nikakršna skrivnost, da so bili nosilci izpadov proti veri in Cerkvi ljudje, ki so bili v mladosti večinoma deležni verske vzgoje." Škof Anton Stres je o spornem zakonu o verski svobodi napisal komentar za tednik Družina. V njem je menil, "da so se v parlamentu spopadli tisti, ki vidijo v vernosti nekaj pozitivnega, in tisti, ki jo imajo za nekaj škodljivega. Zato je bil to tipičen nazorski, kulturni boj."

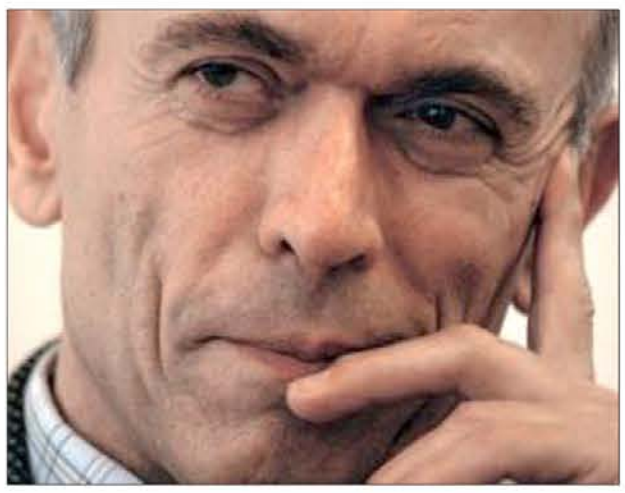

V aktualni in raznoliki politični dejavnosti v Sloveniji ob začetku počitniškega obdobja, se je zgodil tudi incident med predsednikom države dr. Janezom Drnovškom in predsednikom vlade Janezom Janšo. Morda je dogodek predvsem dokaz ali posledica tako imenovane duhovne preobrazbe, ki jo izvaja državni poglavar in z njo preseneča javnost. Na oceno premiera, da bi neusklajen obisk srbskega prestolonaslednika Aleksandra Karadjordjevića lahko vplival na prinčeva prizadevanja, da bi dobil nazaj zaplenjeno premoženje na Gorenjskem, je dr. Janez Drnovšek, ki je princa povabil na zasebni obisk, odvrnil, "da si vlada poskuša podrejati nekatere druge ustanove, gospodarstvo in javna občila, ne bo pa si podredila ustanove predsednika države, dokler je on predsednik." Predsednik vlade je odgovoril, "da predsednik države potrebo po usklajevanju obiskov razume kot podrejanje."

Vlada je sprejela predlog sprememb zakona o državljanstvu in ga poslala v postopek državnemu zboru. Po novem naj bi Slovenci v zamejstvu in Slovenci po svetu laže prišli do državljanstva. Pri letih naj bi namreč sprememba zakona kot pogoj za pridobitev državljanstva odpravila določbo, da morajo imeti prosilci zagotovljena stalna sredstva za preživljanje, kar je doslej marsikateremu od v tujini živečih Slovencev onemogočilo pridobitev državljanstva. Po novem bo moral vsak novi državljan priseči, da bo spoštoval našo demokratično ureditev in slovenksi ustavni red.

Katoliške gimnazije vzor in primer za kakovost v slovenskem šolstvu

Katoliške gimnazije po ravni izobraževanja in učnih uspehih prednjačijo pred drugimi srednjimi šolami v Sloveniji. To se je ponovno potrdilo ob objavi rezultatov letošnje mature. Na štirih katoliških gimnazijah, v Šentvidu pri Ljubljani, Mariboru, Vipavi in v Želimljah na Dolenjskem, je maturo opravilo skupaj 398 dijakinj in dijakov. Povprečno število točk pri ocenjevanju maturantov je v državnem merilu bilo 19,90, v katoliških gimnazijah pa so jih dosegli od 20,44 pa do 24,59 na maturanta. Od skupaj 40 tako imenovanih "zlatih maturantov" v Sloveniji jih je bilo na omenjenih štirih katoliških gimnazijah 37.

Marijan Drobež

Razstava v Prvačini

V spomin Aleksandrinkam

V Prvačini, naselju v spodnji Vipavski dolini, od koder je v devetnajstem in dvajsetem stoletju odhajalo veliko deklet in žena v Egipt, kjer so delale kot dojilje in gospodinjske pomočnice, oživljajo spomine nanje. Gre za znan pojav, ko so ženske iz naših krajev, samske in omožene, s svojim delom pri bogatih družinah v Aleksandriji, Kairu in drugod v Egiptu služile denar in ga pošiljale domov, da so se njihove družine v tedanjih težkih in kritičnih časih lažje preživljale. Obdobje in podrobnosti t.i. Aleksandrink so dobili odmev tudi v slovenski književnosti, za kar imata največ zaslug časnikarka in pisateljica Dorica Makuc iz Gorice in pisatelj Marijan Tomšič iz Slovenske Istre. Društvo za ohranjanje kulturne dediščine Aleksandrink v Prvačini vodi Dejana Baša, znana turistična in javna delavka. V hiši na Placu pred cerkvijo je pripravilo razstavo z naslovom "V spomin Aleksandrinkam", ki bo odprta nekaj mesecev.

M.

"Oče Jumbo Jeta" obiskal domovino svojih staršev

Joseph F. Sutter častni doktor univerze v Novi Gorici

V Sloveniji se od 20. julija mudi na obisku Joseph F. Sutter iz ZDA, eden največjih letalskih strokovnjakov na svetu, sicer slovenskega rodu. Njegov življenjepis je bogat in poln dosežkov. Študiral je aeronavtiko na univerzi v Washingtonu, kjer je leta 1943 diplomiral in postal inženir aeronavtike. Leta 1945 je nastopil službo v letalski družbi Boeing kot specialist za aerodinamiko. Na osnovi dobljenih izkušenj in izjemnih sposobnosti je nato vodil razvoj treh generacij novih letal. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja je postal glavni načrtovalec letala Boeing 747, ki je še vedno svetovna uspešnica v letalskem prometu in transportu. Joseph F. Sutter je po vsem svetu postal znan kot "oče Jumbo Jeta". Njegovo poklicno delo je povezano z nastankom vseh boeingovih letal (B-727, B-737, B-747, B-757 in B-767) v drugi polovici prejšnjega stoletja. Kljub upokojitvi je še vedno aktiven kot svetovalec pri združenju Boeing Commercial Airplane Group. Kot vrhunski izvedenec je sodeloval tudi v ameriški predsedniški komisiji, ki je v drugi polovici prejšnjega stoletja raziskovala nesrečo vesoljskega plovila Challenger.

Velikega strokovnjaka in znanstvenika so v Sloveniji sprejeli zelo prisrčno in slovesno. Bil je gost znanstvenikov, pomembnih organizacij in ustanov. Ogledal si je tudi tovarno lahkih letal Pipistrel, lastnika Iva Boscarola v Ajdovščini, in se popeljal z enim od ultralahkih letal.

Gospod Joseph F. Sutter je 21. julija na slovesnosti v gradu Dobrovo v Goriških Brdih postal častni doktor Univerze v Novi Gorici. Prestižni naslov in status so mu podelili kot "priznanje za izjemne dosežke, ki jih je dosegel na področju svetovnega razvoja letalstva."

M.

Kratke

Vlada ustanovila sveta za Slovence v zamejstvu in po svetu

Vlada je na seji dne 13. t.m. sprejela sklep o ustanovitvi, sestavi, organizaciji in nalogah sveta vlade za Slovence v zamejstvu in sklep o ustanovitvi, sestavi, organizaciji in nalogah sveta vlade za Slovence po svetu. Oba sveta sta kot stalni posvetovalni telesi vlade namreč predvidena v novem krovnem zakonu o odnosih Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, ki je pričel veljati 6. maja 2006.

Svet za Slovence po svetu sestavljajo predsednik sveta, podpredsednik sveta in 19 članov, od tega je šest predstavnikov državnih organov in institucij ter organizacij civilne družbe iz Slovenije in 13 članov predstavnikov Slovencev po svetu. Predsednik sveta je po funkciji predsednik slovenske vlade. Podpredsednik sveta je vsakokratni predstojnik urada, ki predlaga tudi sekretarja sveta. Predsednik vlade lahko v primerih svoje odsotnosti pooblasti podpredsednika za vodenje seje.

Svet za Slovence v zamejstvu sestavljajo predsednik sveta, podpredsednik sveta in ravno tako kot pri svetu za Slovence po svetu 19 članov. Vendar pa je v tem svetu od tega pet predstavnikov državnih organov in institucij ter organizacij civilne družbe iz Slovenije in 14 članov predstavnikov Slovencev v zamejstvu. Tudi temu svetu po funkciji predseduje slovenski premier. Določila glede podpredsednika in pooblastil v primeru odsotnosti so ista kot pri svetu za Slovence po svetu.

Slovenska vojaška alpinistična odprava na Aljaski

Slovenska vojska je pri ustvarjanju svoje vsestranske prepoznavnosti nedavno pripravila svojo prvo alpinistično odpravo na Aljasko. Osem mož, samih izkušenih alpinistov, pripadnikov armade, pod vodstvom nadporočnika Mihe Kuharja, je osvojila najvišji vrh severne Amerike, 6195 metrov visoko goro, Mount

McKinley. Zanjo se uporablja tudi staro indijansko ime Denali ali po slovensko Veliki. Cilj odprave v gorniških veščinah v najbolj zahtevnih pogojih in primernost opreme je bil po besedah vodje odprave v celoti uspešno uresničen. V svojem dnevniku je zapisal: "Vesel sem, da je uspelo vsej odpravi, da smo vsi dosegli postavljene cilje, da ni bilo poškodb ali bolezni in predvsem to, da smo ostali prijatelji." Člani odprave bodo znanje in izkušnje, pridobljene pri vzponu na najvišji vrh severne Amerike, prenašali na druge pripadnike slovenske vojske.

Beseda Bog naj bo zapisana z veliko začetnico

V političnem tedniku Demokracija v Ljubljani je bil objavljen daljši prispevek o tem, kako pisati besedo Bog. Za povod so uporabili pismo gledalca nacionalne televizije Draga Vogrinčiča iz Prekmurja, v katerem se je zgražal nad dejstvom, da se v podnapisih na javni televiziji še vedno pojavlja beseda Bog le z malo začetnico, in to tudi takrat, ko bi morali uporabiti veliko začetnico. Mnenja jezikoslovcev in kulturnih delavcev o tem pa so očitno deljena, kar je potrdil tudi zapis v omenjenem političnem tedniku. Dr. Anton Štrukelj s katedre za dogmatično teologijo na teološki fakulteti v Ljubljani je v svojem prispevku menil, da je zapis besede Bog z veliko začetnico povsem nesporen, ko gre za krščanskega Boga, saj gre za osebno ime. V zvezi s tem je opozoril tudi na zaplet v zvezi z navajanjem besednih zvez "pred našim štetjem" in "po našem štetju". Kristusovo življenje deli svetovno zgodovino v prej in potem. Skladno s tem štejemo leta in stoletja pred Kristusom in po Kristusu. Krščansko štetje časa skratka postavlja čas v čas, še poudarja dr. Anton Štrukelj.

V Vitovljah zavetišče za zapuščene pse in druge živali

Zakonca Hari Arčon in Beti Košuta-Arčon sta v Vitovljah uredila in postopno razširila prvo zavetišče za zapuščene pse in mačke na Goriškem. Zdaj je postalo Zavod za oskrbo, nego in vzgojo hišnih ter izgubljenih živali, ki ima javni značaj. To pomeni, da bodo sredstva za vzdrževanje te izvirne in humane usta-nove prispevale tudi državne ustanove in drugi dobrotniki, med njimi Mestna občina Nova Gorica.

Zakonca Arčon sta prve zapuščene ali najdene pse in muce oskrbela že pred sedmimi leti. Do sedaj sta poskrbela že za okoli 450 psov. Najprej so k njima vozili ali prinašali le živali iz novogoriške in šempetrsko-vrtojbenske občine, zdaj pa je zavetišče odprto za vse zapuščene živali iz dvanajstih občin od Bovca do Sežane. Pravita, da približno tretjini živali, predvsem psom in mačkam, najdeta lastnike, skoraj 70% pa jih ostaja zavrženih, zapuščenih. Med njimi je največ mladičev. Vendar jim v njihovem zavodu nudijo zavetišče in oskrbo. Z zakoncema Arčon sodeluje veterinar, na voljo so prostori za karanteno psov ter za kopanje in nego psov. Lastnika zavoda poudarjata, da lahko na oskrbo hkrati sprejemata 23 večjih ali 40 manjših psov, zavetje pa nudita tudi mačkam, pticam in hrčkom.

Zgornjevipavski časnik izšel v nakladi kar 7.800 izvodov

Latnik že predvolilno usmerjen

Tudi v novi številki zgornjevipavskega časnika Latnik je objavljenih veliko poročil in drugačnih prispevkov o dogajanju v občinah Ajdovščina in Vipava. Uvodnik je kot običajno napisal urednik Latnika Ivan Mermolja - Iče, namenil pa ga je izključno nedavnemu svetovnemu prvenstvu v nogometu. Po izbiri teme je presenetila prof. Ivana Slamič, ki je svoj prispevek tudi namenila nogometu oziroma vročici nogometnih dni. Polemično je zapisala, "da imajo nogometaši pamet v palcu desne ali morda tudi leve noge. V svojih razmišljanjih sem vedno dajala prednost individualnim športom, zame je atletika zares kraljica športa. Od kolektivnih iger me zanima le košarka, morda zato, ker so košarkarji lepši od nogometašev, višji, bolj skladno grajeni, imajo bolj ravne noge, bolj se približujejo mojemu idealu moške lepote."

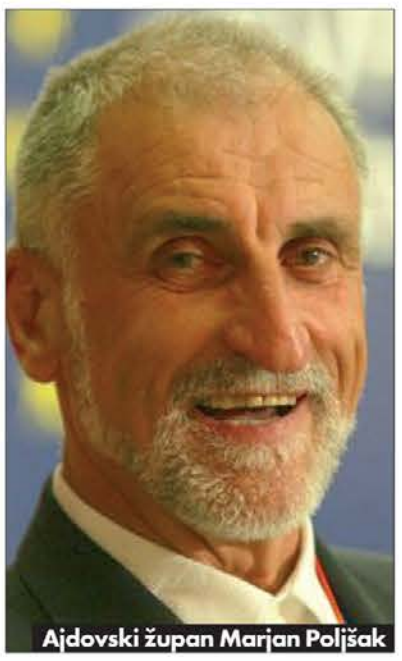
Ajdovski župan Marjan Poljšak

Sicer pa je nova številka Latnika, ki je izšel v nakladi 7.800 izvodov in ga prebivalci ajdovske in vipavske občine prejemajo brezplačno, že predvolilno naravnana oz. usmerjena. Predstavljata se kandidata za župana občine Ajdovščina Alojz Klemenčič iz Stomaža, ki bo kandidiral na listi SDS, in Janez Lampe, ki živi v Podkraju in bo kandidiral na listi Nove Slovenije, krščanske in ljudske stranke. Seveda bo kandidatov za funkciji županov občin Ajdovščina in Vipava več in morda jih bodo predstavili v naslednjih številkah zgornjevipavskega časnika. V novi številki je objavljena glosa o sedanjem ajdovskem županu Marjanu Poljšaku, ki jo je napisal Marjan Božič. Svetnik Zveze za Primorsko v Občinskem svetu v Ajdovščini, Aleksandra Lemut, pa objavlja zelo kritičen in polemičen prispevek z naslovom Neznosna lahkost vladanja po ajdovsko? Zapisala je tudi naslednje: "V zadnjih nekaj letih smo izgubili več kot 2.500 delovnih mest, stebri gospodarstva pa še odpuščajo. Lastniki so v Ljubljani in jim je prav figo mar za naše težave. Še vedno smo invalidi "starega sistema". Ne navduši nas ne irski ne finski ne modeli vse večjega števila uspešnih slovenskih občin. Občinski svet v Ajdovščini pa deluje po načelu koalicije in opozicije. Imeli smo prvo koalicijo, pa drugo koalicijo, sedaj pa imamo tretjo koalicijo".

M.

ANDREJ ČERNIC

GLAVA NI ŽOGA

Trda buča. Dokazano. In to večkrat. Pleša je verjetno pripomogla k temu, da si je utrdil lobanjske kosti. In da na vse težke trenutke reagira z glavo... tako kot ponosni pamplonski biki. Na drugi strani imamo enako trdo bučo, ki meri v višino skoraj dvesto centimetrov. Verjetno je zaradi nadpovprečne višine tudi nadpovprečno neroden. To so večkrat občutili napadalci italijanske A-lige, ko jih je dvometrski branilec skušal ustaviti z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Mestnima tekmecema Ševčenku in Inzaghiju je že večkrat skušal pustiti tetovažo svojih nogometnih čevljev na rebrih in na trebuhu. Včasih mu je to celo uspelo. Morda se je Ševčenko zaradi tega izselil iz Milana: strah pred trdo bučo je postajal neznosen.

Materazzi in Zidane, trdi buči, a brez strahu. Svoje frustracije in jezo oba rada izlivata na nogometnem igrišču. Trda buča jima pri tem pomaga. Zidane si je v karieri nabral celotno zbirko rdečih kartonov, Materazzi je pred kakim letom po tekmi nasprotniku razbil nos in dobil zato večmesečno prepoved igranja. Trdi buči sta v berlinskem finalu stali ena proti drugi. Pomislite, kaj bi bilo, ko bi se obe trdi buči v Berlinu srečali leta 1989, bi Berlinski zid padel v par minutah. Pa niti buldožerjev ne bi bilo treba.

Zidane - Materazzi 3-2. Tako bi lahko označili njun dvoboj na daljavo. Ne gre za nogomet, ampak za nogometno sodišče. Zaradi neljubih dogodkov med finalom SP-ja si je Zidane prislužil tri kola prepovedi, Materazzi pa dve. In seveda... italijanska javnost je vzrojila, da kako si mednarodna nogometna sodna oblast dovoli take spodrsljaje, češ da bi moral biti Zidane kaznovan mnogo huje od italijanskega branilca. Prikritih psovk čez disciplinsko komisijo Fife je bilo še in še. Sam Berlusconi bi lahko bil presenečen nad dejstvom, kako pestro in s kakšno vnemo se lahko obdelujejo predstavniki sodne oblasti. Naj živijo teorije o zarotah!

In Materazzi... postal je svetnik! Duh splošne amnisitje zaradi zmage na SP-ju je veselo zavladal. Le malokdo se spomni preteklih nogometnih izkušenj Marca Materazzija. 3. februarja 2004 je po tekmi s Sieno pred slačilnicami udaril v obraz nasprotnika Bruna Cirilla. Zato si je prislužil dva meseca prepovedi igranja. Na posebni lestvici "Korektnost mi je deveta briga" je tudi bil vedno na prvih mestih. Težko bi torej verjeli, da je Materazzi med kandidati za beatifikacijo še v času življenja. Poleg tega je Materazzi bolj ali manj odkrito priznal, da je Zidanea res žalil, čeprav naj ne bi šlo za rasistične psovke.

Patetično sta zato izpadla užaljenost in zgražanje, ki so ju igrali vsi mediji. Novinarji bi morali vedeti, da sta poročilo in vest tista časnikarska žanra, v katerih niso dovoljena subjektivna mnenja. Pa sem prejšnji teden poslušal osrednja poročila na drugem radijskem programu Rai, ko je napovedovalec prebral vest o kaznih za Zidanea in Materazzija. Šlo je približno tako: "Odločitev disciplinske komisije Fifa, ki očitno ni uravnotežena, je dosodila tri kola kazni Zidaneu in dve koli Materazziju". Problem tiči v tem, da je bilo to povedano med novicami. Torej v tistem pasu, ko osebna mnenja niso dovoljena. Kljub temu se je sintagma "očitno neuravnotežen" napovedovalcu-časnikarju zarekla. In to na osrednji italijanski novinarski instituciji. Iskrene čestitke!!!

Materazzi se za odvezo iskreno zahvaljuje!!! Pa še pokora, ki mu jo je naložila domača javnost, je zelo mila! Natančneje, je ni!

Z 12. strani

Zaznaven slovenski mladostniški utrip!

Ob 14. uri smo z avtobusom odpotovali proti Celovcu. Na sedežu raznih slovenskih ustanov, med katerimi je tudi Mohorjeva družba Celovec, smo se srečali z Jožetom Wakounigom, predstavnikom Narodnega sveta koroških Slovencev. Ta nas je seznanil z delom stranke, ki se povezuje z zelenimi in socialisti in je najbolj radikalna slovenska nacionalistična stranka na Koroškem. Pokazal nam je tudi novo koroško zastavo: na modri podlagi, barvi Evrope, je grb s knežjim kamnom, podlaga grba je rdeča in modra ter spominja na barve slovenske zastave. Iz Celovca smo se odpravili k vojvodskemu prestolu, nato pa h Gospe Sveti. Wakounig nam je v kratkem času, ki smo ga imeli na razpolago, dobro razložil zgodovino vojvodskega prestola in vodil po cerkvi Gospe Svete. Po vrnitvi v Tinje so udeleženci odpotovali proti domu.

Prav vse prisotne pričakujemo tudi na jesenskem delu Drage mladih 2006, ki bo v soboto, 2. septembra, ob 10. uri na Občinah pri Trstu. Tema okrogle mize bo Integracija Slovenije v Evropi, spregovorili pa bodo naslednji gostje: nekdanji stalni predstavnik in veleposlanik Republike Slovenije pri OZN in pravnik dr. Danilo Türk, predsednik SSO-ja Drago Štoka in veleposlanik Republike Avstrije v Sloveniji dr. Valentin Inzko. Vsi lepo vabljeni!

Veliki priročnik o zdravilnih rastlinah

Zelena lekarna

Že naši dedje in pradedje so poznali zdravilno moč določenih rastlin in poti do zdravja z naravnimi metodami. Zdravilne rastline so dar narave, ki ga človeštvo s pridom izkorišča že od prazgodovine, njihovo učinkovitost pa je potrdila tudi znanost. O zdravilnih zeliščih je bilo do sedaj že veliko napisanega. Pred kratkim pa se je Založba Mladinska knjiga v Ljubljani odločila in izdala knjigo z naslovom Zelena lekarna, ki sta jo napisala dr. Jörg Grünwald in Christof Jänicke ter obsega 414 strani. Že uvodoma lahko rečemo, da predstavlja ta priročnik o zdravilnih rastlinah najcelovitejši prikaz tovrstne literature v slovenščini in združuje tisočletne izkušnje zeliščarstva s spoznanji sodobne fitoterapije ter ponuja poglobljen in praktičen pregled temeljnih zdravilnih rastlin ter njihovih pripravkov za številne zdravstvene težave.

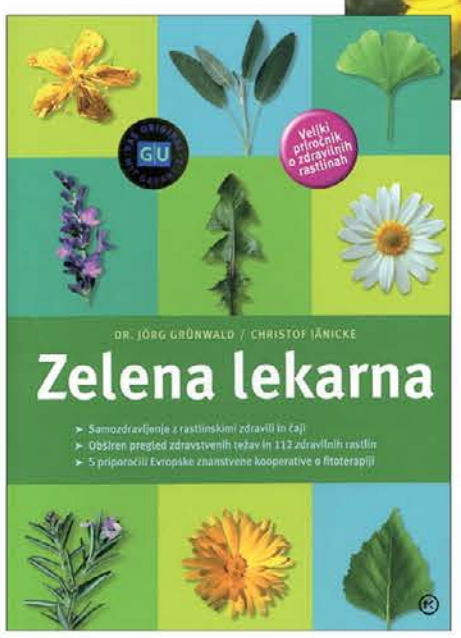

Uvodoma je v knjigi pojasnjena zdravilna moč rastlin, kjer je zajeta zgodovina o zdravilnih rastlinah, zakonodaja tega področja, znanost in raziskave s prikazom trgov in porabnikov. Posebej pa je obdelano vprašanje, kako do zdravja po naravni poti. Pri tem so opisane bolezni srca, ožilja, dihalnih poti, kožnih bolezni, živčnega sistema in podobno. Vse to je prikazano v sliki in besedi izredno razumljivo z navedbo vloge fitoterapije in priporočil pri določenih motnjah, boleznih in težavah. Tako na primer imamo na voljo pregled učinkovitih zdravilnih rastlin za zdravljenje težav srca in ožilja. Malokdo ve, kaj pomenijo ajda, čebula, česen, divji kostanj, glog in drugi pridelki za zdravljenje težav srca in ožilja. Avtorja poudarjata, da je glog univerzalno zdravilo in s tega vidika edinstveno. Posebej je glog idealen za starostno srce. Bogastvo tega priročnika je med drugim v tem, da na preglednicah označi v posameznih kolonah težave in katere zdravilne rastline, pri katerih simptomih in kako lažje izbiramo ustrezne rastline. Na voljo imamo zaokrožena poglavja o rastlinskih kartotekah od A do Ž s praktičnimi napotki za pripravo in hrambo določenih pripravkov.

V zaključnem delu knjige imamo praktične nasvete za pripravo naravnih zdravil, izdelavo mazil in seveda praktičen slovarček s pojasnili zdravstvenih strokovnih izrazov, ki se pojavljajo v knjigi. S preglednico na ovitku knjige bomo spoznali oblike pripravkov zdravilnih rastlin, ustrezne opombe, primere in oblike pripravkov. Posebej velja poudariti 112 rastlinskih kartotek po abecednem redu in nasvete za domačo pripravo naravnih zdravil. Lepo bi bilo, da, že ko smo zdravi, se seznanimo s samozdravljenjem z rastlinskimi zdravili in čaji. Verjetno bo prepozno, da proučujemo zeleno lekarno takrat, ko nas zdravje in druge težave urogenitalnega trakta tarejo in jemljejo življenjsko energijo.

Gabrijel Devetak

NOVI GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD, tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.
Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

To številko smo poslali v tisk v torek, 25. julija, ob 14. uri.

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

"Pa naj nas sprejmejo ali pa ne..."

V teh tednih sem isti stavek slišala dvakrat, v povsem različnih kontekstih. Prvič, pred več tedni, pred nedavnim v pisanju o omenjenem filmu o življenju uporniške pisateljice George Sand. Z življenjskim partnerjem spregovori (tudi) o tem, kako je za lastni razvoj pomembno osvoboditi se misli, ali si ti in tvoje pisanje komu všeč (ali pa ne). Čim zaideš v to past, je konec vsega, ker nisi več prost.

Drugič, včeraj, ko sem v nekem banalnem ameriškem filmu slišala, kaj glavni igralec pravi svoji izbranki: "Čas je, da prenehaš s tem. Da se nehaš stalno obremenjevati s tem, ali te sprejmejo ali ne ali si všeč ali ne. A ni to malce prenaporno? A ni nastopil čas, da se končno sprostiš in - kaj za to - se pač pokažeš taka, kakršna si? In naj te sprejmejo ali pa ne".

Enostavno izrečene besede, včasih tako težko izvedljive. Ko pa smo družba, ki hlasta po tem, da si stalno sprejet, če nekaj pokažeš ali imaš: primerno obleko, vedno mladostno telo, poznavanje te ali one tematike, ključ takega ali drugačnega avtomobila in preko poznanstev ključ do takega ali drugačnega poklicnega in socialnega položaja. Človek potem verjetno celo življenje hlasta po tem, da bi ga sprejeli takega, kakršen je v resnici, kakršen je v tistem trenutku: lahko tudi ranljiv in neodločen, brez šminke na obrazu, nervozen ali z zamegljeno predstavo svoje prihodnosti. Pa kaj za to?

Živo se spominjam dekleta, ki je nekoč reklo: "Ne razumem, kako se je moglo pripetiti, da me je pustil. Saj sem bila vedno dobre volje, prilagodljiva, skušala sem mu ustreči v vsem, dobro sem kuhala in temeljito pospravljala. Niti enkrat samkrat se nisva skregala". Takrat sem pomislila, kako se nam lahko zgodi, da te lahko to suženjstvo všečnosti za vsako ceno zelo oddalji od spoznavanja samega sebe. In če sam sebe ne spoznaš, potem tudi nikakor ne moreš biti v sozvočju s tem, kar lahko zares si na tej zemlji: predvsem človek v miru sam s sabo.

Koliko let našega življenja porabimo za to, da mislimo, kaj bo rekla ta ali druga oseba, kolikokrat si ne bomo upali izraziti svojega mnenja, ker se nam bo mogoče zdelo banalno, nerazumljivo, nesprejemljivo, predvsem pa drugačno?

Koliko priložnosti bomo še izgubili, da spoznamo sebe, in se bomo raje prepričevali, da ljudje od nas pričakujejo, da naredimo to ali ono, da rečemo tako in tako, da postanemo taki, kakršne nas okolje želi? Potem pa mogoče pride do trenutka, ko spoznaš, da si celo življenje nisi upal izustiti ali udejanjiti kake enostavne nikalnice in se v določeni meri ne prepoznaš več. In to je navsezadnje tudi v redu, ker pomeni, da boš od takrat dalje nehal na vse kriplje prizadevati si biti všečen vsem in v vsem.

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Montesquieu proti nogometu! Na sramotilni steber!

Ko se je spreminjala vladna ekipa in je Silvio zapuščal palačo Chigi, sem bil najbolj vesel, da mi ne bo treba več gledati nekaterih ministrskih obrazov, ki so kraljevali prejšnje petletje. Najbolj sem se veselil, ker sem vedel, da mi ne bo treba po TV-ju gledati ligašev Calderolija in Castellija v ministrskih paramentih. Nedostojno! Kot bi ministrstvo za welfare (socialo) zasedla Wanna Marchi. No, po novem sistemu in z novo oblastjo, končno novi obrazi. Stolček financministra je zasedel ugledni strokovnjak, na mednarodni ravni uveljavljeni Tommaso Padoa Schioppa. Notranje ministrstvo je pripadlo Giulianu Amatu, prekaljenemu političnemu mačku in podpredsedniku Evropske konvencije, ki je pripravila osnutek (sicer zavrnjene) evropske ustave. Strokovnjaki z veliko začetnico!

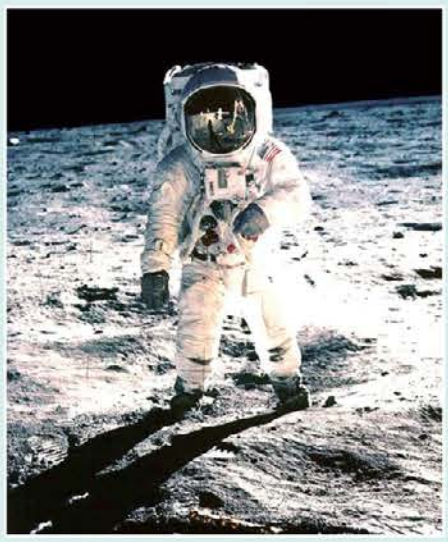

Prodi je res dobro izbiral! Ideja, ki si jo bralec ustvarja do trenutka, ko naleti na ime pravosodnega ministra. Na to mesto je bil imenovan Clemente Mastella. In pri tem se porodi vprašanje: kako so izbirali pravosodnega ministra? S televotingom? Z nominacijami v stilu Big brother? Mastella je sicer že dolgoletni krojač italijanske politične scene, toda... od kod njemu zadostni pogoji za zasedbo stolčka na pravosodnem ministrstvu? To je tipičen X-file. Neznanka, ki postane samo še bolj zapletena, ko zasledimo njegovo izjavo glede nogometne afere Moggiopoli. Njegovo izvajanje je bilo, povzemajoč po dnevniku La Repubblica, približno tako utemeljeno: "To ne more biti. Italija osvoji svetovno prvenstvo. Pa je dovolj, da se pojavita gospoda Ruperto in Rossi in postavita na kocko njeno verodostojnost". No, globoko vdihnite in počasi ponovno preberite! To je italijanski pravosodni minister na višku svoje intelektualne ustvarjalnosti. Očitno nekaterim še ni dovolj jasno, da demokracija, na katero vsi prisegamo, zahteva trojno delitev oblasti. In sodna oblast je popolnoma avtonomna od vseh drugih oblasti, celo od nogometa in celo v primeru, da Italija osvoji svetovno prvenstvo. Verjamem, da je v Italiji to težko doumeti, a vendar se moramo s tem sprijazniti. Tega nas je naučil Montesquieu in tega se moramo držati, če se želimo igrati demokracije.

Morda pa Mastella ne pozna Montesquieuja? Seveda, saj nista sodobnika.

In v goreči nogometni strasti, ki ni zajela samo ministra Mastelle, ampak marsikaterega parlamentarca, je na dnevni red Montecitoria prišel ukrep glede amnistije in pomilostitev. Prodijeva parlamentarna večina se sklicuje na nujnost tega ukrepa, ki ga je italijanskim poslancem in senatorjem toplo priporočil že Janez Pavel II. Toda... v ta ukrep so bila vključena tudi kazniva dejanja, ki segajo na področje gospodarstva in financ, in tista, ki oškodujejo javno upravo. Bingo! In levosredinci so se tako zgražali nad Berlusconijem, ki je ustvarjal zakone na področju prava in ekonomije, pisane na kožo sebi in Previtiju. Pomilostitev bi v širokem spektru zajela tudi ekonomske nepridiprave, kot so Fiorani, Consorte, Fazio in Ricucci. Super: če bi se to zgodilo, bomo lahko mirne duše rekli, da je bilo prebiranje vseh telefonskih klicev med Ricuccijem in Anno Falchi lani poleti samo izguba časa in želja po voyerizmu. Če si ne bodo medtem izmislili kaj novega, bomo vsekakor še vedno lahko s pogledom vneto požirali transkripcije Moggijevih pogovorov in kraljevih telefonskih klicev Vittoria Emanueleja.

Seveda to samo v primeru, če se nogometna mrzlica, ki je okužila ministra Mastello, ne bo spremenila v pravo epidemijo. Bogve če se bodo poslanci bolj zavzeli za nogomet ali za Montesquieuja. Kaj pa če je Montesquieu sovražil nogomet. Morda so tudi poslanci na to pomislili in mu iz dna srca zamerili!

Andrej Černic

hipertekst11.doc

"Pazite dohodne klice na GSM"

Pred dnevi sem po elektronski pošti – v slovenščini – dobil tole sporočilo:

"PAZITE DOHODNE KLICE NA GSM"

Obvestilo za mobitel uporabnike!

Pazite!

Če dobite klic in piše na zaslonu "ACE", ne odgovarjajte, takoj zavrnite klic.

Če odgovorite, bo vaš telefon napadel virus, ki bo izbrisal vse shranjene informacije v vašem telefonu in celo SIM kartico, zaradi česar ne bo mogoča povezava z nobeno mobilno mrežo več. Morali boste kupiti nov telefon. To informacijo sta potrdili tudi podjetji Motorola in Nokia. Že okoli 3 milijone telefonov po svetu je napadel ta virus.«

Če tako sporočilo dobite po elektronski pošti na petek, 13., ali pa v ponedeljek, je zelo verjetno, da se bo tisti vraževerni del vaše osebnosti aktiviral in postal zelo previden na vse telefonske klice, ki jih boste dobili nekaj dni. (To me spominja na tisto staro zgodbico o Franetu, ki se je odpravljal iz Bazovice v Trst. Ko je na petem ovinku zagledal spet napis: Attenzione, frane! se je obrnil in odšel domov...)

Od nekdaj živi človek pravzaprav v strahu, kaj se bo lahko pravzaprav zgodilo. Najbolj ga ogroža svet, ki ga obdaja in ga ne pozna. V današnjem času so to ne nazadnje tudi mobilni telefoni, računalniki, a tudi hrana. Vse je po eni strani zelo domače, po drugi strani pa je dovolj, da nekaj preberemo na spletu ali na časopisu, pa se naše počutje radikalno spremeni.

Poletje ni samo čas dopusta, ampak tudi časnikarskih kislih kumaric. V tem letnem času se t.i. urbane legende širijo kot gobe po dežju, in to tudi s pomočjo nič hudega slutečih dopisnikov tiskovnih agencij ali uglednih časopisov.

Kaj pa je pravzaprav urbana legenda? Na spletni strani **http://www.clab.it/cp/leggende/** domuje Center za zbiranje govoric in sodobnih legend (Centro per la Raccolta delle Voci e delle Leggende Contemporanee), ki se geografsko nahaja v Aleksandriji. Že naziv centra postavi v ospredje sodobnost teh pripovedk. V italijanščini si lahko preberemo tudi drugo spletno stran, in sicer **http://www.leggendemetropolitane.net/**. Leggende metropolitane še bolj poudarja pojem, da se te zgodbe razvijajo v velikomestnem okolju. To deloma drži, vendar so take pripovedke razširjene povsod.

Avstrijska stran **http://www.sagen.at**, ki ponuja pester pregled na takovrstne pripovedke. Poleg običajnih urbanih legend so zbrane še avstrijske urbane legende po zveznih deželah (celo bolj kmečka Koroška ima svoje urbane legende...), ponuja pa tudi pregled v tujino. Zibelka in največja zakladnica urbanih legend pa je nedvomno Amerika, zato je tudi na spletu največ tovrstnih spletnih strani.

Prava enciklopedija urbanih legend je spletna stran **http://www.snopes.com/**, ki bralcu ponuja pregled tega žanra, ki navdihuje tako časnikarje, etnologe in filmske ustvarjalce (ali se še spominjate filma Urban legends?).

Kakorkoli že, urbane legende so del našega časa, od nas pa je odvisno, ali jih prepoznamo kot take.

peter.rustia@gmail.com

Vremenska napoved ARPA-OSMER za Furlanijo - Julijsko krajino

SPLOŠNA SLIKA:

V četrtek bo še prevladoval severnoafriški anticiklon, v petek se bo iznad Španije približalo proti nam ciklonsko območje, zato se bo povečala nestanovitnost.

ČETRTEK, 27. julija 2006:

Dopoldne bo pretežno jasno, ob morju bo pihala šibka burja. Med dnevom bo predvsem v ravninskem pasu še zelo toplo, ob morju pa bo pihal nekoliko bolj svež morski veter. V popoldanskih urah in zvečer bo lahko predvsem v gorah nastala kaka posamezna nevihta.

PETEK, 28. julija 2006:

Večinoma bo delno jasno in še toplo, predvsem v ravninskem pasu. V gorah bo spremenljivo, pojavljale se bodo nevihte, ki bodo ponekod lahko zajele tudi nižinske predele in podgorje.

OBETI ZA KONEC TEDNA:

Spremenljivo bo, pojavljale se bodo krajevne nevihte. Vročina bo popustila.

Vremenska napoved je - zaradi tehničnih rokov objave - pripravljena že v torek, zato je možna njena nadaljnja evolucija. Za bolj sveže podatke: www.meteo.fvg.it, slovensko@osmer.fvg.it tel. 0432 934148 oziroma 348 7546981

ČETRTEK

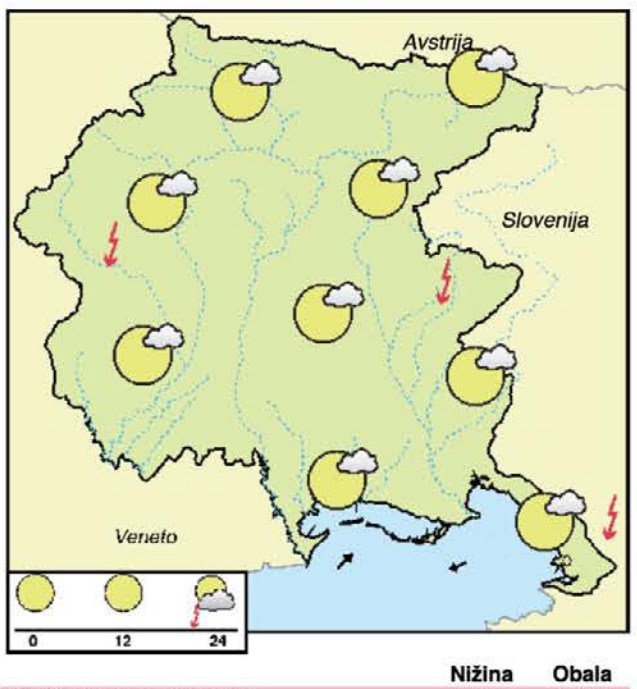

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	21/24	25/28
Najvišja temperatura (°C)	34/37	31/34
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	23	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	15	

PETEK

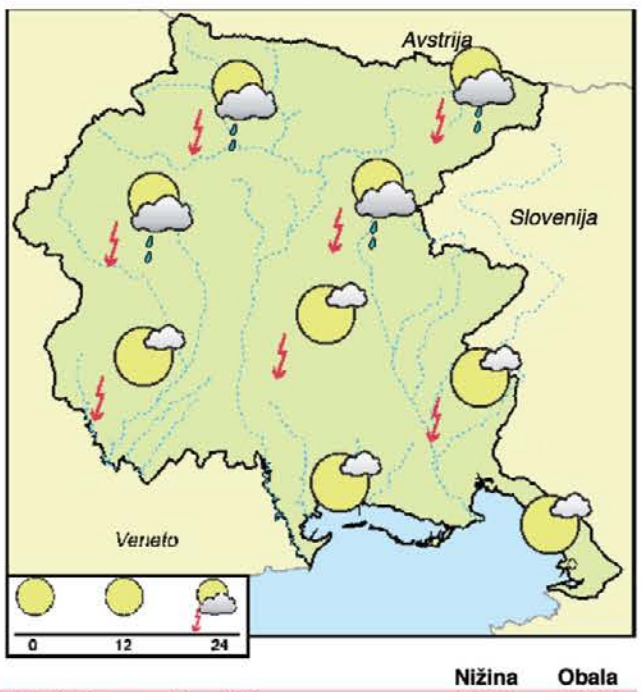

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	21/24	25/28
Najvišja temperatura (°C)	33/36	30/33
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	20	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	14	

Nekaj utrinkov s potovanja z Novim glasom

Armenija - bogata preteklost, obetavna prihodnost?

Ko so mi meseca februarja sporočili, da sem bil izžreban za potovanje v Armenijo (za kar se uredništvu Novega glasa še enkrat toplo zahvaljujem), sem bil bolj nejeveren kot pa navdušen, saj Armenija ne zaseda privilegiranega mesta na seznamu turistično najbolj obiskanih držav. Danes sem drugačnega mnenja, morda celo nasprotnega. Armenija je država velikih nasprotij, in to v vseh pogledih, naj bo dovolj samo podatek, da živi več Armencev v diaspori kot v samostojni republiki. To je razgibana dežela, gorata (najvišji vrh Ararat presega 4000 metrov), večidel pa posejana z griči, na katerih kak osamljen pastir pase krave ali drobnico. Na jugu državice, ki je malo večja kot Slovenija, je pokrajina zaradi skromnih padavin suha, pusta, mršava, olepša jo kak osamljen, težko dostopen samostan, ki kljub pomanjkljivemu vzdrževanju kljubuje zobu časa in nam priča o bogati zgodovini teh krajev. V daljavi se kot piramida dviga zasneženi vrh gore Ararat, za Armence je to sveta gora ali "božji prestol", žal danes na turškem ozemlju. Najbolj značilna podoba neurbanizirane krščanske Armenije, stisnjene med Gruzijo, Azerbajdžan, Iran in Turčijo, so tu pa tam obdelana polja, "ograjena" z nasadi marelic, majhne cerkvice iz tufa, v katerih med obredi ne štedijo s kadilom in petjem. Severna Armenija je bistveno drugačna, bolj zelena, posejana z gozdovi, naselja oziroma manjša mesta so stisnjena med visokimi gorami, v globokih soteskah se penijo številni vodotoki. Ravninski del, če ga tako lahko imenujemo – saj smo še vedno na nadmorski višini 1000 metrov – je spet nekaj posebnega. Posamezne hiše ali naselki se polagoma zgostijo v milijonsko glavno mesto Jerevan, z glavno (zbirno) točko - Trgom Republike. Sicer pa prevladujejo stavbe in stolpnice sovjetske arhitekture, marsikatere tudi nedokončane in nepobarvane celo v središču mesta; pravijo, da ni za to ne časa ne denarja. V Jerevanu živi dober milijon prebivalcev, to je skoraj polovica celotnega prebivalstva, marsikateri so se zaradi dela preselili s podeželja v glavno mesto, opustili kmetovanje in se poskusili v industriji ali podjetništvu. Vsekakor je zelo težko najti ustrezno zaposlitev in z njo spodobno plačo - revščino in berače (razen v strogem centru) opaziš na vsakem koraku. Mestne četrti so posebno živahne zvečer, ko mesto – pravijo mu kavkaški Pariz (zaradi kavarn na odprtem) – oživi: številni lokali, bari in restavracije, urejeni po evropskem zgledu, so odprti pozno v noč, prav tako tudi najrazličnejše trgovine, založene z evropskim blagom. Tam, kjer so včasih na ulici pekli meso na žaru, so danes zrasla zabavišča, diskoteke, igralnice. Z vseh koncev se sliši lokalna tradicionalna glasba, poraba alkohola (konjaka) je visoka, Jerevan je namreč znan po produkciji konjaka od leta 1877, ko so se Armenci v ta namen v sklopu ruskega imperija šolali v Franciji, nato pa ugotovili, da je njihov konjak v primerjavi s francoskim boljši. Kljub splošni zanemarjenosti okolja, neurejenosti ali dotrajanosti nepremičnin pa je možno marsikje zaznati novo "bogastvo" in

Samostan sv. Gregorija ob gori Ararat (foto DP)

željo po (od)rešitvi iz sekularne odvisnosti. Vlada je uvedla splošno privatizacijo ekonomije, kar je že obrodilo prve sadove: največ vlaganj je bilo na področju gradbeništva, turistične ponudbe (hoteli), vendar je vse omejeno predvsem na glavno mesto, zato je brezposelnost še vedno zelo visoka (30%), 40% prebivalstva se komaj še preživlja. Mladi se zato (še vedno) selijo na zahod, diaspori še ni videti konca. Na severu države, na meji z Gruzijo, lahko vsak mimoidoči na svoje oči vidi, kaj je za Armenijo pomenila odcepitev od Sovjetske zveze: same zapuščene tovarne, bolje rečeno uničene ogromne zgradbe, vidi se samo še njihova arhitektonska struktura. V teh tovarnah niso izdelovali končnega produkta, ampak samo posamezne dele, ki so bili potem sestavljeni nekje drugje, po že znanem sistemu "divide et impera". Po odhodu Rusov ni ostalo Armencem nič drugega kot neuporabna stavba, ki je danes na "ogled" turistom. Tudi produkcija že omenjenega konjaka je zaradi težav s kapitalizacijo prešla v roke tujcem. Težko ekonomsko stanje sta še dodatno poslabšala hud potres leta 1988, ko je več deset tisoč ljudi izgubilo življenje, pol milijona prebivalcev pa ostalo brez ustrezne nastanitve – še danes jih večina živi v montažnh hišicah! – in vojna med Armenijo in Azerbajdžanom (temu je stala ob strani Turčija) od leta 1989 do 1994 zaradi Nagornega Karabaha, ki si ga lastita obe državi. Od leta 1994 dalje sicer vlada krhko premirje, vendar sta meji s Turčijo (največjo sovražnico Armenije, spomnimo se samo genocida nad armenskim ljudstvom od leta 1915 do 1920) in Azerbajdžanom zaprti, kar povzroča Armeniji še dodatne gospodarske težave, saj je država odvisna od "tujih" surovin in energije (zemeljski plin ji dobavlja Iran). Znatno je tudi upadlo tkanje značilnih armenskih preprog, v državi ni prepotrebne živilske industrije in tehnologije, agrarno gospodarstvo je šele v prvih zametkih. Državi pomagajo po eni strani armenski izseljenci v ZDA, po drugi strani Rusija in njena mafija, ki sklepa kupčije z lokalnimi oligarhi. Največ investicij v Jerevanu in okolici je ruskih, tudi avtomobili so v glavnem ruski, čeprav ne manjka luksuznih, predvsem nemških avtomobilov in terencev. Tudi dobavo plina iz Irana kontrolirajo zdaj Rusi, prav tako nevarno jedrsko centralo (podobna je černobilski) in dobiček, ki jo ustvarja. Iz vsega tega sledi, da se Armenija nahaja v nič kaj zavidljivem položaju, ki mu za zdaj ni videti izhoda; po mnenju strokovnjakov se bo situacija nekoliko izboljšala z (morebitnim) vstopom Turčije v EU, (pogoj je tudi turško priznanje genocida) in posledično odprtje meje ter ekonomsko sodelovanje z Zahodom. Navedel sem nekaj utrinkov s potovanja, ki ga je organiziral Novi glas v Armenijo. Potopis naše pisane skupine izletnikov pa bo objavljen v naslednjih številkah našega tednika.

Adrijan Pahor

Peš po Korziki (13)

Med morjem in gorami

8. Kratka, a prav nič sladka etapa

Zaradi podaljšanega večera sva vstala šele okrog devetih zjutraj. Deževalo sicer ni, a je bilo vreme vseeno "ne tč ne mš". Pred zajtrkom sem razobesil še mokre cunje na štrik ob veceju, potem pa sem si od Hermana izposodil vodič po poti in preštudiral etapo, ki je bila pred nama. Izkazalo se je, da imava dve možnosti. Z izbiro daljše poti, ki je vodila levo in v hribe, bi prišla v Serriero in se s tem izognila obali ter za cele tri dni skrajšala celotni treking, česar pa nisva hotela. Raje sva se odločila za najkrajšo in najlažjo etapo na poti, slabe štiri ure trajajoč odsek od Tuarellija do Galerie, male letoviške vasice ob morju.

Po kraljevskem zajtrku so se na pot prvi odpravili nizozemski "teenagerji", ki so zakorakali v smeri Serriere. Za njimi sta v vremensko vse bolj obetajoč dan zakolesarila nemška tandem kolesarja. Tudi Herman in Helga ter mladi nemški pohodniki so dvignili sidro pred nama. Ko sva se končno odpravila za njimi, je bilo že tako jasno, da sva štartala s sončnimi očali, pa veselje ni trajalo dolgo. Kmalu potem ko sva ujela Hermana in Helgo ter nekoliko kasneje še skupino mladih Z'germansov, se je vsulo dol z neba, a prvič očitno le za "štih probo", saj je nehalo takoj, ko sva se ustavila in na nahrbtnika navlekla vodoodporni pregrinjali. Drugič in zares se je ulilo kakšne pol ure kasneje, potem ko je pot, ki je ves čas vodila ob desnem bregu reke Fango in nama odkrivala prelepe kotičke za preživljanje poletnih dni, zavila čez kamniti most na levi breg.

Padalo je ihtavo in silovito. Hvala Bogu je bil nedaleč stran in tik ob cesti gostinski objekt z arkadnim pritličjem, kamor sva se zatekla. Nekaj minut kasneje so se nama pridružili mladi Švabi. Bilo jih je slabih dvajset. Polovica fantov, polovica deklet. Imeli so okrog osemnajst let in vse bolj sva bila prepričana, da gre za srednješolski razred na nenavadnem, morda celo maturantskem izletu, saj sta bila z njimi tudi mlad učitelj in učiteljica, ki ju sprva sploh nisva ločila od ostalih.

Del skupine nemških dijakov, ki so poskrbeli za to, da vzdušje na zavetiščih ni bilo preveč resno

Kljub premočenosti so mulci kar pokali od energije, punce pa niso prav nič zaostajale. Zavetje pod arkadami so kmalu spremenili v instant žur plac, kjer so se fotografirali, napihovali, obmetavali, vriskali, se drli... Oba učitelja sta jih, če je bilo treba, brez težav "ukrotila" in kazalo je, da imajo vzpostavljen res super odnos.

Precej bolj klavrno sta izgledala Herman in Helga, ki ju je, preden sta prišla do zavetja, debele četrt ure brez milosti zalivalo. Sama zase sta ždela na drugem koncu zasilnega zavetišča in prav nič zadovoljno nista zrla predse. Bila sta premočena in prav gotovo ju je zeblo, saj je bilo svinjsko mraz kljub bližini morja in neugledni nadmorski višini. Sam sem imel poleg švic. majice in tanjše majice z dolgimi rokavi na sebi še t.i. windstopper in flis ter pelerino, spodaj pa pohodniške in anorak hlače. Tudi Jana se je med prisilnim postankom topleje oblekla, ker naju je mirovanje ohladilo. Betonske stene so bile mrzle, pod arkadami, kjer smo bili sicer na suhem, pa je tudi neprijetno pihalo.

"Uboga Herman in Helga. Poglej ju," me je dregnila Jana.

"Ja, sem videl, a kaj moreva. Če sta prišla nepripravljena na slabo vreme, jima več kot toliko ne moreva pomagati. Včeraj je še šlo, danes je pa že malo kriza, ker tudi nama počasi že primanjkuje suhih oblačil," sem bil realen ob misli na to, da imava le še en suh komplet spodnjega perila, vse ostalo pa zaradi mraza tako rekoč na sebi.

"Če bo tudi jutri deževalo, sva tudi midva pečena."

"Ja, vem."

/ dalje

Nace Novak